

ارزیابی تطبیقی بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی طی سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۰

کد موضوعی: ۲۲۰

شماره مسلسل: ۱۰۸۸۰

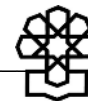
تیرماه ۱۳۹۰

دفتر: مطالعات اقتصادی

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۱
۱. بررسی قانونی	۲
۲. بررسی فرآیند بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	۳
۳. تحلیل مقایسه‌ای بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۰	۴
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۱۵۴
منابع و مأخذ	۱۶۱

ارزیابی تطبیقی بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی

طی سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۰

چکیده

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در اواسط فروردین‌ماه سال ۱۳۹۰، چهارمین بسته سیاستی - نظارتی نظام بانکی را ابلاغ کرد. براساس مفاد این بسته، شبکه بانکی کشور و مؤسسات پولی و مالی غیربانکی در این سال ملزم به رعایت مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها می‌شوند. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در راستای اطلاع‌رسانی به نمایندگان مجلس محتوای این بسته سیاستی را از جنبه‌های مختلف مورد تجزیه و تحلیل کارشناسی قرار داده است.

بررسی به عمل آمده نشان می‌دهد که بسته پیشنهادی بانک مرکزی دارای نقاط ضعف و قوت زیادی است و لازم است پیرامون نقاط ضعف آن خصوصاً در حوزه تطبیق با قوانین موجود، کار کارشناسی بیشتری صورت گیرد تا مجموعه کاملی را در حوزه سیاستگذاری نظام پولی و بانکی ارائه کند.

مقدمه

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اولین بار در سال ۱۳۸۷ و در راستای سامان‌بخشی به بازار پول، یک بسته سیاستی - نظارتی تهیه و به بانک‌ها ابلاغ کرد. این بسته دارای نقاط ضعف و قوت متعددی بود که به نظر می‌رسید در صورت اصلاح نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت در سال‌های آتی می‌تواند به یک سازوکار سیاستگذاری پولی مناسب تبدیل شود، اما نه تنها در سال ۱۳۸۸، بلکه در سال ۱۳۸۹ نیز مشکلات و ضعف‌هایی در این بسته سیاستی مشاهده شد. نکته قابل توجه در این زمینه، عدم ارائه عملکرد توسط بانک مرکزی در خصوص اجرای بسته‌های مورد اشاره است.

با این وصف بررسی مفاد بسته سیاستی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که هرچند این بسته نسبت به سال‌های قبل تا حدودی ترقی کرده است، اما نه تنها برخی از نقاط ضعف قبلی را هنوز به همراه دارد و حتی با حذف برخی از مواد مهم بسته سیاستی سال‌های مذکور و الحاق برخی از مواد جدید، ضعف‌ها فراتر از سال‌های قبل نیز رفته است. در این گزارش ضمن بررسی نقاط ضعف و قوت بسته سیاستی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰، مقایسه‌ای نیز با بسته سیاستی سال‌های قبل صورت گرفته و راهکارهایی نیز حداقل برای سال‌های آتی ارائه شده است.

۱. بررسی قانونی

با توجه به اختلاف نظرهای موجود درباره بسته‌های سیاستی یاد شده به‌نظر می‌رسد مرور مواد قانونی در این زمینه، قضاوت را آسان خواهد کرد:

۱. براساس ماده (۱) قانون پولی و بانکی کشور، مصوب ۱۳۳۹/۳/۷، شورای پول و اعتبار براساس اهدافی تشکیل شده است که اصلی‌ترین هدف آن همکاری با رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در اداره عمومی بانک مرکزی است.

۲. طبق بندهای «۷» تا «۱۴» ماده (۱۴) همین قانون تعیین شرایط معاملات اقساطی که اعتبار آن از طرف بانک‌ها تأمین می‌شود، تعیین مقررات افتتاح حساب جاری و پس‌انداز و سایر حساب‌ها، تعیین نوع و میزان جوایز و هرگونه امتیاز دیگری که برای جلب سپرده‌های جاری یا پس‌انداز از طرف بانک‌ها عرضه می‌شود، محدود کردن بانک به انجام یک یا چند نوع از فعالیت‌های مربوط، تعیین نحوه مصرف وجوه سپرده‌های پس‌انداز و سپرده‌های مشابه نزد بانک‌ها و تعیین حداکثر مجموع وام‌ها و اعتبارات بانک‌ها از وظایف دخالتی و نظارتی بانک مرکزی به‌شمار می‌رود.

۳. براساس ماده (۲۰) قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۱۰:

الف) تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانک‌ها در عملیات مشارکت و مضاربه (بند «۱»)،

ب) تعیین رشته‌های مختلف سرمایه‌گذاری، مشارکت و تعیین حداقل نرخ سود احتمالی برای انتخاب طرح‌های سرمایه‌گذاری و مشارکت (بند «۲»)،

ج) تعیین حداقل و حداکثر نسبت سود بانک‌ها در معاملات اقساطی و اجاره به‌شرط تملیک در تناسب با قیمت تمام شده مورد معامله (بند «۳»)،

د) تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر اینکه بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق الوکاله به‌کارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری که توسط بانک دریافت می‌شود (بند «۴»)،

ه) تعیین حداقل و حداکثر میزان مشارکت، مضاربه، سرمایه‌گذاری، اجاره به‌شرط تملیک، معاملات اقساطی، نسبه، سلف، مزارعه، مساقات، جعاله و قرض‌الحسنه برای بانک‌ها و نیز تعیین حداکثر تسهیلات اعطایی به هر مشتری (بند «۶»).

همگی از وظایف نظارتی و دخالتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است که می‌تواند مطابق با ماده (۱۹) همین قانون آنها را اعمال کند.

از موارد فوق می‌توان نتیجه گرفت مسئولیت تنظیم سیاست‌های پولی، تعیین حداقل و حداکثر نرخ سود احتمالی، نسبت‌های سهم سود، تعیین کارمزد خدمات بانکی و حق الوکاله به‌کارگیری

سپرده‌های سرمایه‌گذاری توسط بانک و تعیین حداقل و حداکثر میزان عقود اسلامی و حداکثر تسهیلات اعطایی به هر مشتری برعهده بانک مرکزی است و مراجع دیگر نباید در این موضوع دخالت کرده و در امور پولی و بانکی تصمیم‌گیری و سیاستگذاری کنند.

نباید از نظر دور داشت که ممکن است عملکرد ضعیف سیستم بانکی و ضعف نظارتی بانک مرکزی موجب تشکیل مراجع موازی تصمیم‌گیری شود و این امر زنگ خطری برای بانک مرکزی و سیستم بانکی است که اگر در چارچوب قانون به وظیفه خود به درستی عمل نکنند، زمینه ظهور نهادهای موازی تصمیم‌گیری را فراهم می‌کنند. در حالی که براساس قانون، وظیفه سیاستگذاری پولی صرفاً برعهده بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

۲. بررسی فرآیند بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰

به نقل از روابط عمومی بانک مرکزی^۱، مراحل تدوین بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ به شرح ذیل بوده است:

۱. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۸۷ تصمیمات و برنامه‌های خود در حوزه سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی را در قالب بسته‌های سیاستی - نظارتی برای مؤسسات اعتباری و فعالین اقتصادی کشور تبیین و پس از تصویب شورای محترم پول و اعتبار جهت اجرا به شبکه بانکی کشور ابلاغ می‌نماید. در سال ۱۳۹۰ برای حصول اطمینان از طرح به موقع سیاست‌های پیشنهادی در شورای پول و اعتبار و سپس ابلاغ سیاست‌های مصوب، ابتدا جدول زمانی مراحل مختلف کار تنظیم و در آن سیر زمانی مراحل مختلف جمع‌آوری نظرات و تنظیم سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی به روشنی ترسیم کرده است.

۲. بر این اساس به منظور به‌هنگام‌سازی، رفع کاستی‌های احتمالی و تقویت انسجام بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی در سال جاری، ابتدا نظرات حوزه‌های مختلف بانک مرکزی (شامل حوزه‌های ارزی، اعتباری، نظارت، حقوقی و نظام پرداخت) در رابطه با بسته سیاسی - نظارتی سال ۱۳۸۹ و نیز پیشنهادات بخش‌های مزبور در خصوص سیاست‌های سال ۱۳۹۰ اخذ شده است.

علاوه بر این به منظور شناسایی نقاط ضعف بسته بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹ در مرحله اجرا و نیز بهبود قابلیت اجرایی سیاست‌های سال ۱۳۹۰، طی مکاتبات صورت گرفته با بانک‌های دولتی و غیردولتی، نظرات و پیشنهادات بانک‌های کشور به‌عنوان اجراکنندگان بسته‌های سیاستی - نظارتی بانک مرکزی در این رابطه وصول شده است.

۳. ویرایش اولیه سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی در سال ۱۳۹۰ با لحاظ

1. http://www.bina.ir/news/index.php?option=com_content&view=article&id=1685:-90-&catid=85:1389-10-11-06-23-54&Itemid=124

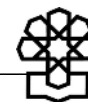
تحولات جاری و پیش‌بینی تحولات آتی اقتصاد کشور و در هماهنگی با قوانین بانکداری بدون ربا و قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تنظیم شده و سپس نسخه اولیه تهیه شده برای مدیران عامل کلیه بانک‌های کشور ارسال و سپس در جلسات مشترکی با حضور رئیس کل بانک مرکزی و نمایندگان حوزه‌های مختلف بانک مرکزی به بحث تبادل نظر گذاشته شده و ویرایش دوم تهیه شده است.

۴. ویرایش دوم در کمیسیون اعتباری بانک مرکزی با حضور قائم‌مقام بانک و توسط معاون اقتصادی ارائه شده است.

۵. براساس نظرات کمیسیون اعتباری بانک مرکزی، ویرایش سوم مجموعه سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی تنظیم و مجدداً برای ملاحظه و اخذ نظرات مدیران عامل کلیه بانک‌ها ارسال و در جلسه‌ای که در مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۵ در حضور ریاست کل بانک مرکزی برگزار شده، آخرین تغییرات مجموعه سیاست‌های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی بررسی و نظرات نهایی مدیران عامل بانک‌ها در این رابطه اخذ شده است.

۳. تحلیل مقایسه‌ای بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۰

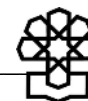
در این بخش برای روشن‌تر شدن ابعاد بسته‌های پیشنهادی بانک مرکزی در سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ محتوای آنها در قالب جدولی مقایسه و ارزیابی و نظر نهایی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز اضافه شده است. به بیان دیگر در این بخش تنها دو دیدگاه کارشناسی مقایسه نظر کارشناسی مختصر مرکز پژوهش‌ها نیز ارائه می‌شود.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	ماده (۱) بسته سیاستی	ماده (۱)	ماده (۱)	ماده (۱)
نظارتی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ کامل تر و دقیق‌تر از سایر بسته‌های سیاستی تعریف شده است و مشابهتی به ماده (۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ ندارد، این ماده تکلیفی نیست و صرفاً در قالب توضیح و تشریح برخی موارد ارائه شده است. البته ماده (۱) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ بهتر از بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ است.	در این مصوبه اصطلاحات و عبارات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند: بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. مؤسسات اعتباری: بانک‌های دولتی، غیردولتی و مؤسسات اعتباری که مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی دریافت نموده‌اند و سایر مؤسسات اعتباری که به موجب قانون تأسیس شده‌اند. سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار: سپرده‌های کوتاه‌مدت و سپرده‌های بلندمدت. شرکت تابعه: شرکتی که مؤسسه اعتباری در آن حداقل یک کرسی	در این مصوبه اصطلاحات و عبارات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند: بسته: بسته سیاستی - نظارتی شبکه بانکی کشور در سال ۱۳۸۹. بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. مؤسسات اعتباری: بانک‌های دولتی، غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی که مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی دریافت کرده‌اند و سایر مؤسسات اعتباری که به موجب قانون تأسیس شده‌اند. سپرده سرمایه‌گذاری: سپرده‌های کوتاه‌مدت (شامل سپرده های ویژه) و سپرده‌های بلندمدت.	در این مصوبه اصلاحات و عبارت زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند. ۱. بسته: بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۸. ۲. بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. ۳. بانک‌ها: بانک‌های دولتی، غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری که به موجب قانون تأسیس شده و یا مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی دریافت نموده‌اند. ۴. سیستم بانکی: بانک‌ها و بانک مرکزی. ۵. سپرده سرمایه‌گذاری: شامل سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت. ۶. بال ۱: توافقنامه بین‌المللی در خصوص اندازه‌گیری و استانداردهای سرمایه که نخستین بار در سال ۱۹۸۸ از سوی کمیته نظارت بانکی بال مطرح شد.	ضوابط سیاست‌های پولی برای بانک‌های دولتی، غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری یکسان خواهد بود.

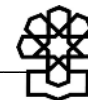
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	<p>عضو هیئت مدیره داشته یا بیش از ۲۰ درصد سهام را دارا باشد. شرکتی که بانک وفق مصوبه اعتباری اولیه، به منظور نظارت بر حسن اجرای موضوع مشارکت، عضویت نماینده خود در هیئت مدیره را به عنوان یکی از وثایق اعتباری مد نظر قرار داده است، از دایره این تعریف خارج است.</p>		<p>۷. بال ۲: توافقنامه بین‌المللی در مورد اندازه‌گیری و استانداردهای سرمایه که در سال ۲۰۰۴ به تصویب اعضای کمیته بال رسید و مقرر گردید از ابتدای سال ۲۰۰۸ به اجرا درآید. بال ۲ نسبت به بال ۱ از حساسیت بیشتری نسبت به مقوله ریسک برخوردار است.</p>	
<p>برخلاف سال ۱۳۸۷ در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ هیچ‌گونه سرفصلی برای اعطای اعتبارات تعریف نشده است که این امر می‌تواند شفافیت اعتبارات اعطایی توسط نظام بانکی را تضعیف</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>ماده (۲) سرفصل‌های حساب اعتبارات بانک‌ها در سال ۱۳۸۷ به شرح زیر معرفی می‌شود: ۱. کشاورزی، ۲. صنعت و معدن، ۳. ساختمان و مسکن، ۴. صادرات، ۵. بازرگانی (شامل سرمایه در گردش)، ۶. خدمات (شامل قرض‌الحسنه غیرتولیدی). تبصره «۱» - سرفصل «متفرقه و سایر» حذف می‌شود و بانک‌ها باید در زمان</p>

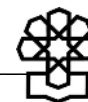
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
کند، البته چنانچه مسکوت ماندن بسته سیاستی در سال ۱۳۹۰ به معنی تأیید مفاد ماده (۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ باشد، ایراد فوق برطرف می‌شود.				تصمیم‌گیری برای پرداخت تسهیلات، سرفصل صحیح و مناسب را انتخاب نمایند. تبصره «۲» - اعتباراتی که برای خرید و فروش مواد اولیه پرداخت می‌شود، چنانچه توسط واحد تولیدی انجام شود در بخش مربوط درج و چنانچه توسط واحد تجاری انجام شود، در سرفصل بازرگانی درج می‌گردد. تبصره «۳» - گزارش‌های عملکرد اعتباری بانک‌ها در سرفصل خدمات باید به تفکیک «اعتبارات بخش خدمات» و «قرض الحسنه غیرتولیدی» ارائه شود.
این ماده یکی از مواد خوب و مناسب بسته سیاستی - نظارتی است که چنانچه درست اجرا شود، می‌تواند به بخش‌های کشاورزی، صنعت و معدن کمک شایانی داشته باشد.	ماده (۷) مؤسسات اعتباری مکلفند اعطای تسهیلات به بخش‌های تولیدی و اشتغال‌زا را در اولویت قرار دهند. ضمناً توصیه می‌گردد مؤسسات اعتباری در افزایش مانده تسهیلات خود در سال ۱۳۹۰ نسبت‌های جدول زیر را رعایت نمایند:	ماده (۷) مؤسسات اعتباری می‌توانند پس از لحاظ نمودن سپرده‌های قانونی تا ۲۰ درصد افزایش در مانده سپرده‌ها (به استثنای سپرده‌های قرض الحسنه پس‌انداز) را به اختیار به بخش‌های مختلف اقتصادی تخصیص دهند و ۸۰ درصد مابقی در بخش‌های مختلف	ماده (۸) در اجرای ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه، بانک‌ها موظفند در سال ۱۳۸۸، حداقل ۲۵ درصد از تسهیلات اعطایی خود را به بخش آب و کشاورزی اختصاص دهند. همچنین به منظور ایجاد شرایط مناسب برای رشد متوازن اقتصادی، توزیع کل تسهیلات بانکی در سایر بخش‌های اقتصادی به صورت زیر	ماده (۳) به منظور ایجاد شرایط مناسب برای توزیع اعتبارات متناسب و هماهنگ در رشد متوازن، توزیع تسهیلات بانکی به صورت بخشی و در قالب جدول زیر قابل انجام است: توزیع بخشی تسهیلات بانکی (درصد از کل تسهیلات):

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
اما در رابطه با این ماده نیز باید چند نکته را عنوان کرد:	توزیع تغییر در مانده تسهیلات شبکه بانکی کشور در بخش‌های مختلف اقتصادی در سال ۱۳۹۰ (درصد)	اقتصادی به شرح زیر هدفگذاری می‌شود:	توصیه می‌گردد:	کشاورزی..... ۲۵
۱. اینکه در بند «۲» ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه، پرداخت تسهیلات توسط نظام بانکی به بخش کشاورزی با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی در نظر بوده است که در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ بانک مرکزی نادیده گرفته شده است، زیرا اگر هماهنگی با دستگاه‌های اجرایی صورت می‌گرفت، انحراف‌های زیادی در	مختلف اقتصادی در سال ۱۳۹۰ (درصد)	توزیع تغییر در مانده تسهیلات بانکی در بخش‌های مختلف اقتصادی:	کشاورزی..... ۲۵	صنعت و معدن..... ۳۳
	کشاورزی و آب (۲۰ درصد)	کشاورزی و آب - سهم از تغییر در مانده تسهیلات (۲۵ درصد)	صنعت و معدن..... ۳۵	ساختمان و مسکن..... ۲۰
	صنعت و معدن (۳۷ درصد)	صنعت و معدن - سهم از تغییر در تسهیلات (۳۷ درصد)	ساختمان و مسکن..... ۲۰	بازرگانی و خدمات..... ۱۵
	مسکن و ساختمان (۲۵ درصد)	ساختمان و مسکن - سهم از تغییر در تسهیلات (۳۷ درصد)	بازرگانی و خدمات..... ۲	صادرات..... ۷
	بازرگانی، خدمات و متفرقه (۸ درصد)	صادرات - سهم از تغییر در تسهیلات (۲۰ درصد)	صادرات..... ۸	تبصره «۱» - به منظور تحقق نسبت‌های فوق، بانک‌ها عملکرد این بخش‌ها را به تفکیک کد ISIC به‌طور ماهیانه به وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که در این تصویب نامه به اختصار بانک مرکزی نامیده می‌شود ارسال خواهند کرد.
	صادرات و زیرساخت‌های بازرگانی (۱۰ درصد)	خدمات و بازرگانی - سهم از تغییر در تسهیلات (۱۰ درصد)		وزارتخانه‌های ذیربط از طریق بانک مرکزی در جریان تسهیلات پرداختی قرار خواهند گرفت.
	تبصره «۱» - بانک‌های تخصصی حداقل ۹۰ درصد تسهیلات خود را در راستای رسالت اصلی خویش، اعطا می‌نمایند.	صادرات - سهم از تغییر در مانده تسهیلات (۸ درصد)		بانک‌ها موظفند ظرف پنج ماه از تاریخ ابلاغ بسته سیاستی این بند را اجرا کنند. بانک مرکزی موظف است ابزارهای تشویقی و انضباطی لازم را برای به اجرا درآوردن این
	تبصره «۲» - آن دسته از مؤسسات اعتباری که نسبت‌های فوق را رعایت نمایند، بنا به تشویقی از قبیل وجوه اداره شده یا	تبصره - دستگاه‌های اجرایی ذیربط با همکاری معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی و پس از هماهنگی با بانک مرکزی می‌توانند با استفاده از ابزارهای تشویقی از قبیل وجوه اداره شده یا		

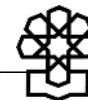
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	<p>تسهیلات وجود نداشت. از آنجایی که سهم‌بندی بخش‌های اقتصادی در برنامه پنجم توسعه وجود ندارد، بانک مرکزی در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ با استناد به ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی مصوب ۱۳۵۱ این سهم‌بندی را به نظام بانکی توصیه کرده است.</p> <p>۲. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ سهم بخش کشاورزی نسبت به سال ۱۳۸۹ به میزان ۵ درصد کاهش یافته و از ۲۵ درصد به ۲۰ درصد</p>	<p>پرداخت یارانه سود به تسهیلات اعطایی، در جهت تحقق سهم‌های بخشی فوق اقدام نمایند.</p> <p>تشخیص بانک مرکزی و متناسب با جهت‌گیری خود، از تخفیف نسبت سپرده قانونی و سایر مشوق‌های بانک مرکزی برخوردار خواهند شد.</p> <p>تبصره «۳» - دستگاه‌های اجرایی ذیربط با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و پس از هماهنگی با بانک مرکزی می‌توانند با استفاده از ابزارهای تشویقی از قبیل وجوه اداره شده و یا پرداخت یارانه سود به تسهیلات اعطایی، در جهت تحقق سهم‌های بخشی فوق اقدام نمایند.</p>		<p>بند طراحی و ابلاغ نماید.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>کاهش یافته است.</p> <p>۳. سهم بخش‌های بازرگانی و خدمات از ۱۵ درصد در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ به ۱۲ درصد در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، ۱۰ درصد در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ۸ درصد در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.</p> <p>۴. سهم بخش صنعت و معدن در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ ثابت مانده و تغییر نکرده است.</p> <p>۵. سهم بخش ساختمان</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
و مسکن در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ برخلاف بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ از ۲۰ درصد به ۲۵ درصد افزایش یافته است. ۶. سهم بخش صادرات و زیربخش‌های صادراتی نیز از ۷ درصد در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ به ۸ درصد در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ رسیده و سپس در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ به ۱۰ درصد رسیده و ۲ درصد با افزایش همراه				

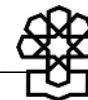
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بوده است. آنچه که در خصوص بندهای «۲ تا ۶» فوق استنباط می‌شود این است که اولاً مشخص نیست سهم‌بندی بخش‌ها بر چه اساس و معیاری تعیین شده است. ثانیاً کاهش سهم بخش کشاورزی در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ از طریق افزایش سهم بخش مسکن و ساختمان جایگزین شده است که با بند «الف» ماده (۴۵) قانون برنامه پنجم توسعه که بر حمایت از تولید محصولات کشاورزی</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>تأکید دارد، مغایر به نظر می‌رسد. ثالثاً در عمل بانک‌ها سهم‌بندی توصیه شده از طریق بسته‌های سیاستی را طی سال‌های مختلف رعایت نکرده‌اند. برای مثال سهم بانک‌های غیردولتی در خالص تسهیلات اعطایی به بخش کشاورزی برای سال ۱۳۸۸ معادل ۰/۵ (نیم) درصد بوده است؛ درحالی‌که سهم بانک‌های تجاری ۵۰/۱ درصد و سهم بانک کشاورزی ۴۹/۴ درصد بوده است. لذا بانک‌ها حتی حکم ماده (۱۰)</p>				

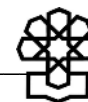
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>قانون برنامه چهارم توسعه را که بر سهم ۲۵ درصدی بخش کشاورزی از تسهیلات بانک‌ها تأکید دارد، رعایت نکرده‌اند. این امر به نوعی دلالت بر ضعف و یا عدم نظارت بانک مرکزی بر اجرای قوانین بالادستی دارد. رابعاً سهم بخش صنعت و معدن غیردولتی از مانده کل تسهیلات اعطایی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در پایان سال ۱۳۸۸ معادل ۲۳/۷ درصد بوده که باید براساس بسته</p>				

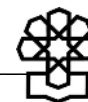
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
سیاستی همان سال این سهام معادل ۳۵ درصد می‌شد. لذا این ماده که در سال‌های مختلف توصیه شده و می‌شود، به دلیل نظارت ضعیف بانک مرکزی در مصرف تسهیلات اثربخش و مؤثر نبوده است. ۷. تشویق مؤسسات اعتباری از محل ذخایر قانونی مغایر با بند «۳» ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ است. زیرا در بند مذکور حداقل و حداکثر دامنه ذخایر قانونی به ترتیب ۱۰ و ۳۰ درصد				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>تعیین شده است که تشویق بسته سیاستی ممکن است حداقل دامنه ذخایر مذکور را نقض کند.</p> <p>۸. نکته جالب توجه در بخش بندی تسهیلات در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ این است که عبارت «تسهیلات اعطایی» به عبارت «تغییر در مانده تسهیلات بانکی» تغییر یافته است که می‌تواند بیانگر این واقعیت باشد که بانک‌ها اعطای تسهیلات به بخش‌های مختلف را در سال‌های مذکور کاهش می‌دهند، زیرا مانده</p>				

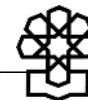
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
تسهیلات اعطایی، مطالبات غیرجاری و جرائم تأخیر را نیز شامل می‌شود و لذا اولاً، شامل خالص تسهیلات پرداختی صرف نمی‌شود و ثانیاً، تغییر در مانده معادل سهم بخش مورد نظر نیست. به عبارتی دیگر اگر تغییر در مانده ۲۰ درصد باشد، سهم ۲۵ درصدی بخش مورد نظر به ۵ درصد تقلیل می‌یابد.				
۱. در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ اعمال این قاعده پیشنهادی توسط بانک مرکزی، می‌توانست	ماده (۹) پرداخت تسهیلات برای خرید واحدهای مسکونی اعم از عرصه و اعیان توسط مؤسسات	ماده (۱۰) اعطای تسهیلات بانکی در بخش مسکن و همچنین اعطای تسهیلات قرض الحسنه بر اساس دستورالعملی خواهد بود که	ماده (۱۲) با هدف کمک به ایجاد توازن در عرضه و تقاضای مسکن و نیز مدیریت مطلوب تر تأمین مالی در بخش مسکن، اعطای تسهیلات بانکی	ماده (۴) با هدف کمک به ایجاد توازن در عرضه و تقاضا و نیز به منظور مدیریت مطلوب تر وضعیت تأمین مالی در بخش مسکن، اعطای

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
باعث رونق بازار معاملات مسکن نوساز و کاهش رونق معاملات مسکن غیرنوساز شود. اما براساس ماده (۱۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، هنوز تکلیف تسهیلات مسکن و قرض الحسنه مشخص نیست و این به عنوان یک نقص برای بسته سیاستی بانک مرکزی محسوب می‌شود. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ این نقیصه برطرف شده است. ۲. لغو ممنوعیت موضوع بند «۱» ماده (۱۲) بسته سیاستی	اعتباری و شرکت‌های تابعه آنها از جمله شرکت‌های لیزینگ (به استثنای بانک مسکن و موارد خاص مصوب شورای پول و اعتبار و شورای مسکن) ممنوع است. تبصره «۱» - سقف تسهیلات خرید مسکن بانک مسکن برای متقاضیانی که سپرده‌گذاری نموده‌اند براساس ضوابطی که بانک مسکن به تأیید بانک مرکزی می‌رساند، معادل ۲۰۰ میلیون ریال تعیین می‌گردد. تبصره «۲» - سقف تسهیلات اعطایی جهت احداث واحدهای مسکن مهر معادل ۲۰۰ میلیون ریال تعیین می‌شود. این سقف برای آن دسته از واحدهای مسکن	توسط رئیس کل بانک مرکزی ابلاغ می‌شود.	در این بخش با شرایط ذیل انجام می‌پذیرد: ۱. پرداخت تسهیلات برای خرید واحدهای مسکونی اعم از عرصه و اعیان توسط بانک‌ها و شرکت‌های زیرمجموعه از جمله شرکت‌های لیزینگ ممنوع است. ۲. تسهیلات ساخت در جهت احداث و تکمیل واحدهای مسکونی انفرادی و مجتمع‌سازی می‌باشد. ۳. سقف تسهیلات اعطایی در دوران احداث به‌ازای هر واحد مسکونی حداکثر تا ۸۰ درصد قیمت تمام شده و تا سقف ۲۵۰ میلیون (۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال می‌باشد. ۴. مدت احداث واحدهای مسکونی ۱۸ ماه بوده و برای موارد بیشتر از آن مطابق مصوبه هیئت‌مدیره بانک خواهد بود. ۵. تسهیلات باید به‌صورت مرحله‌ای با اعمال نظارت کامل و متناسب با پیشرفت فیزیکی پروژه اعطا شود. ۶. پس از اتمام دوره مشارکت، بانک‌ها	تسهیلات برای خرید واحدهای مسکونی اعم از عرصه و اعیان ممنوع می‌باشد و تسهیلات صرفاً برای احداث واحدهای مسکونی با رعایت شرایط ذیل پرداخت می‌شود: الف) تسهیلات در قالب مشارکت مدنی برای احداث واحدهای مسکونی (انفرادی و مجتمع‌سازی) باشد. ب) سقف مبلغ پرداختی به‌ازای هر واحد مسکونی تا ۷۰ درصد قیمت تمام شده برآوردی و حداکثر ۲۵۰ میلیون (۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال است. ج) مدت مشارکت مدنی برای احداث واحدهای مسکونی ۱۸ ماه بوده و برای یک سال بعد نیز، در صورت موافقت ارکان اعتباری بانک، قابل تمدید است. د) تسهیلات به‌صورت مرحله‌ای با اعمال نظارت کامل و متناسب با پیشرفت پروژه باید اعطا شود.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>سال ۱۳۸۸ در بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰، هرچند به بانک‌های خصوصی کمک می‌کند زیرا این مهر ساخته و عرضه شده‌اند موضوعیت دارد و سایر واحدهای مسکونی مشمول این نوع تسهیلات نمی‌گردند.</p> <p>بانک‌هاست، اما آزاد گذاشتن بانک‌های دولتی در این زمینه می‌تواند به دلیل انحراف در تخصیص منابع مشکل‌آفرین باشد.</p> <p>۳. در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ دقیقاً عنوان</p>	<p>مهر که از فناوری ساخت صنعتی استفاده می‌نمایند، معادل ۲۲۰ میلیون ریال تعیین می‌گردد.</p> <p>تبصره «۳» - اعطای تسهیلات مسکن تنها برای واحدهای مسکونی که در قالب طرح مسکن مهر ساخته و عرضه شده‌اند موضوعیت دارد و سایر واحدهای مسکونی مشمول این نوع تسهیلات نمی‌گردند.</p>		<p>می‌توانند سهم شرکت خود در هر واحد را به خریداران واجد شرایط در قالب فروش اقساطی حداکثر به میزان ۱۸۰ میلیون (۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به علاوه سود دوران مشارکت برای مدت حداکثر ۱۵ سال (دوران اجرا و تقسیط) واگذار نمایند.</p> <p>واگذاری به روش پلکانی و یا روش ساده براساس درخواست مشتری و موافقت بانک و با توجه به توان و قدرت بازپرداخت متقاضی انجام خواهد شد. بانک‌ها مجاز نیستند به هر فرد بیش از یک واحد مسکونی در قالب فروش اقساطی واگذار کنند.</p> <p>۷. تسهیلات یاد شده در چارچوب مقررات و ضوابط مربوط از جمله آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان و با توجه به منابع هر بانک با مسئولیت ارکان اعتباری تصمیم‌گیرنده قابل پرداخت است.</p> <p>تبصره «۱» - دستورالعمل‌های تسهیلات اعطایی خرید مسکن توسط بانک مسکن و همچنین</p>	<p>ه) پس از اتمام دوره مشارکت، بانک می‌تواند سهم شرکت خود در هر واحد را به خریداران واجد شرایط در قالب فروش اقساطی حداکثر ۱۵۰ میلیون ریال برای مدت حداکثر ۱۲ سال با تشخیص بانک و مبتنی بر توان بازپرداخت مشتری واگذار کند. بانک مجاز نیست به هر فرد بیش از یک واحد مسکونی در قالب فروش اقساطی واگذار کند. مبلغ فوق برای سپرده‌گذاران صندوق پس‌انداز بانک مسکن تا ۲۵۰ میلیون ریال مجاز می‌باشد.</p> <p>و) متقاضیان انفرادی و تعاونی‌های مسکن در تأمین مالی احداث واحدهای مسکونی در اولویت قرار دارند.</p> <p>ز) تسهیلات مزبور در چارچوب مقررات و ضوابط مربوط از جمله آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان و با توجه به منابع هر بانک قابل پرداخت است.</p> <p>ح) دستورالعمل‌های تسهیلات خرید مسکن</p>

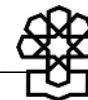
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>شده است که پرداخت تسهیلات به احداث مسکن از طریق عقد مشارکت مدنی صورت می‌گیرد، در حالی که در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ اشاره‌ای به نوع عقد نشده است و در حالی که در سال‌های گذشته در قالب عقد فروش اقساطی و.. نیز پرداخت می‌شده، لذا امکان انحراف نظام بانکی در این مورد وجود دارد.</p> <p>۴. دستورالعمل‌های تسهیلات اعطایی خرید مسکن توسط بانک مسکن و همچنین</p>			<p>موارد خاص برای سایر بانک‌ها به‌طور جداگانه ابلاغ خواهد شد.</p> <p>تبصره «۲»- پرداخت تسهیلات مسکن مهر طبق دستورالعمل‌ها و مقررات خاص خود می‌باشد.</p> <p>ماده (۱۳)</p> <p>بانک‌ها مجازند در مرحله تبدیل تسهیلات مشارکت مدنی به فروش اقساطی، در صورتی که سازندگان (انبوه‌سازان و سرمایه‌گذاران) مسکن تمایل داشته باشند، بخشی از قیمت مسکن (مازاد بر تسهیلات بانک) را به‌صورت فروش اقساطی به خریداران مسکن واگذار نمایند و در قالب قرارداد سندیکای (بانک و اشخاص حقیقی یا حقوقی) مازاد رهنه را برای تضمین بازپرداخت اقساط به‌صورت ترهین مشترک اختصاص دهند. بدیهی است در هر صورت مجموع مبلغ تسهیلات مسکن اعطایی جهت هر</p>	<p>بانک مسکن و سایر بانک‌ها برای اقشار خاص به قوت خود باقی است.</p> <p>ط) پرداخت تسهیلات برای خرید واحدهای مسکونی اعم از عرصه و اعیان توسط شرکت‌های زیرمجموعه بانک‌ها از جمله لیزینگ‌ها ممنوع می‌باشد.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>موارد خاص برای سایر بانک ها در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ ارائه و تا مردم و نظام بانکی از سردرگمی خارج شده اند. لذا بسته سیاستی بانک مرکزی در خصوص این ماده برای سال ۱۳۹۰ نسبت به سال های قبل از جامعیت لازم برخوردار است.</p> <p>۵. نحوه اعطای تسهیلات مسکن مهر در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ برخلاف سال های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ که تابع مقررات خاص و نامعلوم بود، در این</p>			<p>واحد توسط سیستم بانکی از سقف تعیین شده فروش اقساطی نباید تجاوز نماید.</p> <p>تبصره - در صورتی که اجرای این شیوه تأمین مالی مستلزم اصلاح قوانین و مقررات جاری باشد، بانک مرکزی اصلاحات مورد نیاز را پیشنهاد و پس از تصویب در مرجع قانونی ذیربط به بانک ها ابلاغ می نماید.</p>	

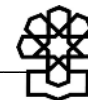
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بسته سیاستی تعیین تکلیف شده است. اما عملکرد نظام بانکی در خصوص خط اعتباری ۳۵ هزار میلیارد ریالی (مصوب سال ۱۳۸۸ شورای پول و اعتبار) هنوز مشخص نشده است تا بتوان راجع به کارآمدی این نوع تسهیلات مسکن اظهار نظر کرد.</p> <p>۶. در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ بانک مرکزی، پرداخت تسهیلات به تعاونی‌های مسکن و احداث‌کنندگان انفرادی مسکن در اولویت قرار</p>				

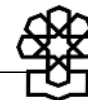
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>گرفته است، در حالی که در بسته سیاستی سال های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نظام بانکی به این امر الزام نشده است و لذا امکان دارد دو قشر مذکور با محدودیت بیشتری مواجه شوند.</p> <p>۷. بانک مرکزی با ابلاغ بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ بند «د» ماده (۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه را که مربوط به حمایت از تسهیلات مسکن در محدوده بافت های فرسوده شهری است، نادیده گرفته است.</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>ماده (۵) بسته سیاستی در چند در ماده (۲۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ به‌طور ضمنی عنوان شده است که «فهرست متناسب با طرح‌ها و اعتبارات در مقیاس‌های مختلف (طرح‌های کوچک، متوسط، بزرگ، تسهیلات قرض‌الحسنه، جعاله، خرید کالای اساسی و خودرو و...) تنظیم می‌گردد. در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ اثری از</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>ماده (۲۵) بانک‌ها موظفند برای هر یک از فعالیت‌ها و خدمات خود، فهرست بازبینی (چک‌لیست) مدارک لازم برای انجام کار و همچنین مراحل انجام کار را تنظیم و به صورت عمومی در محل شعبه نصب و در معرض دید مشتریان قرار دهند. این فهرست متناسب با طرح‌ها و اعتبارات در مقیاس‌های مختلف (طرح‌های کوچک، متوسط، بزرگ، خیلی بزرگ، تسهیلات قرض‌الحسنه، جعاله، خرید کالای اساسی و خودرو و...) تنظیم می‌گردد. قبول درخواست مشتری و تشکیل پرونده منوط به ارائه مدارک طبق فهرست بازبینی است و پیشنهادهای فاقد مدارک کامل، جهت تکمیل به مشتری عودت می‌شود. برای هر یک از عقود و در هر یک از حدود اعتباری مشتریان، زمان پاسخگویی در طرح‌ها و پروژه‌ها حداکثر ۴۵ روز و در سایر موارد حداکثر ۱۵ روز پس از تکمیل مدارک تعیین می‌شود. کاهش زمان می‌تواند به‌عنوان</p>	<p>ماده (۵) قبول طرح‌های ارائه شده به بانک، مستقل از فرد یا افراد حقیقی یا حقوقی معرفی‌کننده یا توصیه‌کننده، منوط و موقوف به بررسی توجیه اقتصادی پیشنهاد ارائه شده است.</p>

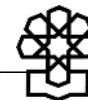
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ باقی نمانده است.			موضوع رقابت و امتیاز برای بانک‌ها مطرح باشد.	
۱. در بند «۱» ماده (۱۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، عبارت «... تعیین نرخ سود قطعی...» عنوان شده است که با قوانین موجود سازگار نیست، در ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، و ماده (۶) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نیز نرخ سود علی‌الحساب و قطعی در نظر گرفته شده است که این مواد نیز با قوانین موجود سازگار است. لذا این	ماده (۶) نرخ سود عقود غیرمشارکتی تا سررسید دو سال معادل ۱۱ درصد و برای سررسید بیشتر از دو سال معادل ۱۴ درصد تعیین می‌شود. به استناد بند «۱» و «۲» ماده (۲۰) قانون عملیات بانکی بدون ربا، دامنه نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی قابل درج در قرارداد بین مؤسسه اعتباری و مشتری، بین ۱۴ تا ۱۷ درصد تعیین می‌شود. بدیهی است نرخ سود قطعی عقود مشارکتی پس از اتمام پروژه و بر مبنای عملکرد واقعی پروژه تعیین می‌گردد. ضمناً	ماده (۵) نرخ سود عقود مبادله‌ای تا سررسید کمتر از دو سال، معادل ۱۲ درصد و برای بیشتر از دو سال، معادل ۱۴ درصد تعیین می‌شود. نرخ سود علی‌الحساب عقود مشارکتی در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا و به نسبت مشخص شده در قرارداد تعیین می‌گردد. ضمناً نرخ سود فروش اقساطی تسهیلات در بخش مسکن معادل ۱۲ درصد خواهد بود. تبصره «۱»- خرید دین براساس اسناد تجارتي واقعی، توسط مؤسسات اعتباری از واحدهای تولیدی تا سقف ۳۵ درصد ارزش فروش سال قبل که در صورت های مالی تأیید شده منعکس	ماده (۱۹) خدمات و تسهیلات بانکی در سال ۱۳۸۸ تحت سرفصل‌های زیر ارائه می‌شود: ۱. عقود مشارکتی: این گونه تسهیلات بدون تعیین نرخ سود قطعی از پیش تعیین شده (تسویه حساب براساس سود واقعی حاصل از اجرای پروژه) و با حضور و نظارت بانک در امور مربوط به موضوع مشارکت اعطا می‌گردد. ورود در این مشارکت‌ها، در مواردی مجاز است که گزارش توجیهی اقتصادی، فنی و مالی طرح به صورت کامل مورد تأیید بانک قرار گیرد و پیش بینی حداقل سودآوری طرح برابر با نرخ سود عقود مبادله‌ای بدون احتساب یارانه در هر نوع فعالیت قابل حصول باشد. ۲. ارائه خدمات برای سرمایه‌گذاران به منظور	ماده (۶) خدمات و تسهیلات بانکی در سال ۱۳۸۷ تحت سرفصل‌های زیر ارائه می‌شود: ۱. عقود مشارکتی: عقود مشارکتی در قالب مشارکت مدنی، بدون تعیین سود قطعی از پیش تعیین شده (تسویه حساب براساس سود واقعی حاصل از اجرای پروژه) و با حضور و نظارت بانک به مثابه یک شریک در امور مربوط به موضوع مشارکت انجام می‌گیرد. ورود در این مشارکت‌ها، در مواردی مجاز است که گزارش توجیه فنی - اقتصادی طرح به صورت کامل به بانک ارائه و مورد تأیید بانک قرار گیرد و پیش بینی حداقل سودآوری طرح برابر با نرخ سود عقود مبادله‌ای بدون احتساب یارانه در هر نوع فعالیت می‌باشد.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	عبارت «نرخ سود» که در بسته های سیاستی بانک مرکزی به طور نامناسبی عرف شده است، باید اصلاح شود. ۲. در تبصره «۱» ماده معادل ۱۱ درصد و برای فروش اقساطی پس از احداث، معادل ۱۲ درصد تعیین می شود. نرخ سود حداکثر ۱۶ درصدی مجاز شمرده شده است این درحالی است که نرخ عقود غیرمشارکتی همانند سود علی الحساب سپرده های بانکی و براساس فرمول ارائه شده در بخشنامه شماره م/ب/۱۵۲۱ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۸ بانک مرکزی محاسبه و اعمال می شود. بر این اساس سود دریافتی تسهیلات عقود غیرمشارکتی و سود علی الحساب دریافتی عقود مشارکتی توسط	می باشد، با نرخ سود حداکثر ۱۶ درصد در سال مجاز است. تبصره «۲» - پرداخت تسهیلات بانکی با نرخ سود کمتر، منوط به تأمین یارانه مربوط از سوی دولت و تحقق اهداف طرح براساس اولویت های دولت خواهد بود.	معرفی طرح آنان به افراد علاقمند به مشارکت به صورت خرید اوراق تجاری شرکتی (برای سرمایه در گردش واحدهای تولیدی) و یا اوراق مشارکت شرکتی (برای طرح های سرمایه گذاری) قابل تبدیل یا غیرقابل تبدیل به سهم در قالب یک چارچوب حقوقی انجام می گیرد. تضمین بازپرداخت یا بازگشت سرمایه توسط بانک انجام نمی شود و اوراق قبل از سررسید در بازار ثانویه قابل معامله خواهند بود. درآمد بانکها صرفاً از محل کارمزد خدماتی است که ارائه می دهند که از طرف مقابل قابل دریافت است. ۳. بانکداری توسعه ای به منظور به کارگیری منابع دولت به صورت «وجوه اداره شده» یا «سپرده دولتی نزد بانک با شرط نوع مصرف» یا «قرارداد عاملیتی» برای فعالیتهای حمایتی دولتی با هدف توسعه مناطق کمتر برخوردار یا بخش های اقتصادی مورد حمایت دولت، انجام می شود. دستورالعمل و ضوابط	۲. نرخ عقود مبادله ای: شامل فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک و سلف و نیز عقد جعاله ۱۲ درصد تعیین می گردد و کلیه قراردادهای باید با این نرخ منعقد شوند. در صورتی که دولت برای هریک از بخش های اقتصادی کمک سود (یارانه) منظور نماید، وجه مذکور هنگام تسویه حساب پس از تأمین آن توسط دولت به گیرنده تسهیلات پرداخت می شود. ۳. کمیسیون اقتصاد می تواند علاوه بر یارانه نرخ تسهیلات بانکی برای طرح های تولیدی که از محل وجوه اداره شده در بودجه سال ۱۳۸۷ منظور گردیده، یارانه ویژه ای را برای نرخ تسهیلات اعطایی به طرح های مکانیزاسیون کشاورزی، آبیاری تحت فشار، تولید مصالح ساختمانی، تکنولوژی اطلاعات و فراوری داده ها (ICT, IT)، فناوری های نوین مثل نانو تکنولوژی، زیست فناوری و تولید قطعات تجهیزات صنعت نفت،

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>سود عقود مبادله ای به مدت زمان بازپرداخت تسهیلات - موضوع تبصره ۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ - بیانگر این واقعیت است که بانک مرکزی این اجازة را به بانکها داده است که اولاً در اعطای تسهیلات صوری عمل کنند و فقط سود دریافتی برای آنها مهم باشد، ثانیاً نرخ سود ۱۴ درصد را از گیرندگان تسهیلات دریافت کنند (تجربه ۶ ماهه سال ۱۳۸۹). این امر با توجه به این واقعیت که نرخ</p>	<p>مؤسسات اعتباری براساس فرمول نرخ ساده (غیر مرکب) محاسبه و دریافت می‌گردد. تبصره ۳ - در صورت تسویه تسهیلات عقود غیر مشارکتی قبل از سررسید تعیین شده در قرارداد و در جهت حفظ حقوق مشتری مؤسسات اعتباری و شرکت‌های لیزینگ موظف هستند نسبت به مدت زودپرداخت توسط مشتری، حداقل ۹۰ درصد مستتر در اقساط زودپرداخت را به‌عنوان پاداش به مشتری برگشت دهند. تسهیلات مسکن از این قاعده تبعیت نکرده و به‌ازای هر قسط زودپرداخت، مؤسسه اعتباری صرفاً می‌تواند ۵ هزار ریال (تجربه ۶ ماهه سال ۱۳۸۹). این امر با توجه به این واقعیت که نرخ</p>		<p>بانکداری توسعه ای توسط بانک مرکزی با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور تنظیم و پس از تصویب کمیسیون اقتصاد ابلاغ می‌شود.</p>	<p>گردشگری، طرح‌هایی که توانایی به فعلیت رساندن استعدادهای بالقوه مناطق محروم را دارند با شرایط زیر از محل اعتبارات و جوه اداره شده منظور نمایند: الف) یارانه دولت مشروط به تحقق اهداف طرح قابل ارائه و پرداخت باشد. ب) ارقام یارانه متناسب با میزان تولید محصول کالا یا خدمات طرح، توسط دولت به مجری طرح پرداخت می‌شود. در صورت عدم تحقق طرح یارانه پرداخت نمی‌شود. ۴. حاشیه سود عقود مشارکتی حداکثر ۳ درصد تعیین می‌شود و بانکها مجازند در جهت کاهش این حاشیه سود و افزایش کیفیت خدمات بانکی رقابت کنند. حق‌الوکاله عقود حداکثر ۳ درصد تعیین می‌شود و بانکها مجازند در جهت کاهش آن و افزایش کیفیت خدمات بانکی رقابت کنند. ۵. ارائه خدمات برای سرمایه‌گذاران به‌منظور معرفی طرح آنان به افراد علاقمند</p>

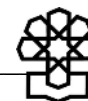
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>تورم در دو سال اخیر روندی کاهشی داشته است، اقتضای روند کاهشی نرخ‌های سود را دارد.</p> <p>۴. در بندهای «الف» تا «د» ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، سقف وام‌های اعطایی تعیین شده است که نسبت به سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ شفاف و مناسب‌تر است.</p> <p>۵. در تبصره «۵» ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، به بانک‌ها اجازه داده شده است که از همدیگر خرید دین کنند که این امر ضمن ایجاد</p>	<p>تماماً به مشتری مسترد کند.</p> <p>تبصره «۴» - حداکثر نرخ سود تسهیلات پرداختی توسط مؤسسات لیزینگ بانکی و غیربانکی مطابق نرخ سود عقود غیرمشارکتی مندرج در ماده (۶) تعیین می‌شود. دریافت نرخ‌های سود نهایی بالاتر از مشتریان تحت هر عنوانی از قبیل کارمزد و نظایر آن از سوی این مؤسسات ممنوع می‌باشد.</p> <p>ماده (۵)</p> <p>مؤسسات اعتباری می‌توانند در صورت احراز نیاز متقاضی و اخذ تضمین کافی، تسهیلات به شرح ذیل را در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا اعطا نمایند:</p>	<p>تبصره «۳» ماده (۵)</p> <p>مؤسسات اعتباری می‌توانند در صورت احراز نیاز متقاضی و اخذ تأمین کافی، تسهیلات به شرح ذیل را در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا اعطا نمایند:</p>	<p>ماده (۲)</p> <p>با توجه به اجرای دقیق و کامل عملیات بانکداری بدون ربا و اخذ سود واقعی نرخ سود تسهیلات بانکی در سال ۱۳۸۸ از تسهیلات عقود مشارکتی به نسبت تعیین شده طبق قرارداد تعیین گردیده و در عقود مبادله‌ای</p>	<p>به مشارکت به صورت خرید اوراق تجاری شرکتی (برای سرمایه در گردش واحدهای تولیدی) یا اوراق مشارکت شرکتی (برای طرح‌های سرمایه‌گذاری) قابل تبدیل یا غیرقابل تبدیل به سهم در قالب یک چارچوب حقوقی انجام می‌گیرد. تضمین بازپرداخت یا بازگشت سرمایه توسط بانک انجام نمی‌شود و اوراق قبل از سررسید در بازار ثانویه قابل معامله خواهد بود. درآمد بانک صرفاً از محل کارمزد خدماتی است که ارائه می‌دهد و از طرفین قابل دریافت است.</p> <p>۶. بانکداری توسعه‌ای به منظور به‌کارگیری منابع دولت به صورت «وجوه اداره شده» یا «سپرده دولتی نزد بانک با شرط نوع مصرف» یا «قرارداد عاملیت» برای فعالیت‌های حمایتی دولتی با هدف توسعه مناطق کمتربرخوردار یا بخش‌های اقتصادی مورد حمایت دولت، انجام می‌شود. دستورالعمل و ضوابط بانکداری توسعه‌ای</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
امکان تعامل بهتر بین بانکی، می تواند موجب افزایش تقابل مشتریان با بانک ها نیز شود. ۶. تعیین نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی در دامنه ۱۴ تا ۱۷ درصد آن هم در شرایطی که بانکها به دلیل امکان نظارتی ناکافی بانک مرکزی، به راحتی بخشنامه های نهاد مذکور را دور می زنند، می تواند دو پیامد منفی داشته باشد: الف) سودآوری بانکها را کاهش می دهد و آنها	الف) خرید کالاها و خدمات ضروری از قبیل کالاهای مصرفی بادوام نو و دست اول از محل تولیدات داخلی و هزینه تحصیل، ودیعه مسکن و سایر نیازهای ضروری مشابه حداکثر تا مبلغ ۴۰ میلیون ریال. ب) تسهیلات جعاله تعمیر مسکن حداکثر تا مبلغ ۵۰ میلیون ریال. ج) تسهیلات خرید خودرو سواری به میزان ۷۰ میلیون ریال و حداکثر معادل ۸۰ درصد بهای خودرو. د) تسهیلات خرید خودرو جایگزین وانت و تاکسی فرسوده، به میزان ۱۰۰ میلیون ریال و حداکثر معادل ۸۰ درصد بهای خودرو.	الف) خرید کالاها و خدمات ضروری از قبیل کالاهای مصرفی بادوام نو و دست اول از محل تولیدات داخلی و درمان بیماری و هزینه تحصیل حداکثر به میزان ۳۰ میلیون ریال. ب) تسهیلات تعمیر مسکن حداکثر به میزان ۵۰ میلیون ریال. ج) تسهیلات خرید خودرو سواری حداکثر به میزان ۷۰ میلیون ریال. د) تسهیلات جایگزینی خودروهای فرسوده، خرید وانت و تاکسی حداکثر به میزان ۱۰۰ میلیون ریال. تبصره «۴»- مؤسسات اعتباری، زمانی مجاز به انعقاد قراردادهای تسهیلاتی با مشتریان خود هستند که اصل و سود مورد انتظار در موعد مقرر را قابل بازگشت ارزیابی کنند. تبصره «۵»- در اجرای سیاستهای پولی و تنظیم نقدینگی، خرید دین مجدد	همانند سال گذشته عمل می گردد. تبصره «۱»- پرداخت تسهیلات بانکی با سود کمتر، منوط به تأمین یارانه مربوط از سوی دولت و تحقق اهداف طرح براساس اولویت های دولت خواهد بود. تبصره «۲»- بانکها زمانی مجاز به انعقاد قراردادهای تسهیلاتی با مشتریان هستند که اصل و سود مورد انتظار در موعد مقرر توسط مشتری قابل بازگشت ارزیابی گردد. تبصره «۳»- در اعطای تسهیلات برای فروش اقساطی مسکن، خرید کالاهای ضروری (بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال) تسهیلات اعطایی به واحدهای تولیدی (تا مبلغ ۵۰۰ میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال) و خرید خودرو، نرخ سود عقود مبادله ای ملاک عمل قرار می گیرد.	را بانک مرکزی با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری تنظیم و ابلاغ می کند.

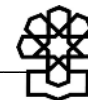
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>به سمت فعالیت‌های غیرمشاع نظیر سرمایه‌گذاری، خدمات کارمزدی، بانکداری اختصاصی و ... سوق داده می‌شوند و دیگر تسهیلاتی به بخش غیردولتی پرداخت نمی‌کنند.</p> <p>ب) احتمال افزایش مطالبات غیرجاری بانک‌ها از سال ۱۳۹۰ به بعد برای عقود مشارکتی افزایش می‌یابد که دلیل آن تفاوت بین نرخ سود بازارهای آزاد و رسمی است.</p> <p>۷. تبصره «۳» ماده (۶)</p>		<p>توسط بانک مرکزی و مؤسسات اعتباری از یکدیگر قبل از سررسید، مجاز می‌باشد.</p>		

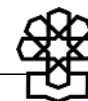
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، مؤسسات اعتباری و شرکت های لیزینگ را مکلف به بخشش ۹۰ درصدی سود مسترد در اقساط زودپرداخت کرده است که این موضوع قبلاً توسط بانک ها تعیین می شد. تبصره مذکور می تواند به دلیل کاهش سودآوری بانک ها آنها را تشویق به عدم پرداخت تسهیلات به مردم نماید. زیرا این امر برای بانکها ریسک ناشی از زودتر از موعد را به وجود می آورد که منطقی</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>نیست.</p> <p>همچنین تکلیف چنین موضوعی با حفظ حقوق سپرده‌گذاران نیز منافات دارد.</p> <p>۸. با عنایت به بند «۲» ماده (۳) فصل چهارم آیین‌نامه اجرایی قانون عملیات بانکی بدون ربا «تعیین حداقل و یا عنداللزوم حداکثر نرخ سود مورد انتظار و بازده انتظاری» برای تسهیلات اعطایی به اسـتـثـنای سرمایه‌گذاری و مشارکت (اعم از مدنی و حقوقی) از وظایف بانک مرکزی است.</p>				

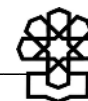
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
همچنین ماده (۸) دستورالعمل مشارکت مدنی نیز فقط تعیین حداقل سود (بازده) مورد انتظار در مشارکت مدنی را برعهده بانک مرکزی گذاشته است؛ لذا تعیین حداکثر سود ۱۷ درصد برای عقود مشارکتی خلاف قانون است و بانکها را به این سمت عدم پرداخت عقود مشارکتی سوق می‌دهد. ۹. الزام بانکها به پرداخت تسهیلات تا حداکثر ۸۰ درصد بهای خودرو در بندهای «ج»				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
و «د» ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ امری پس‌نموده و مناسبی است.				
نکته اصلی در تفاوت میان بسته‌های سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ بانک مرکزی در این خصوص در موارد ذیل نهفته است: الف) در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ کنترل اداری بانک مرکزی و مدیریت آن حذف شده است و به نوعی بانک مرکزی مسئولیت اصلی خود را نادیده گرفته است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۴) اعتبارات و تسهیلات پرداختی بانک‌ها از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز، سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار و سایر منابع و سرمایه سهام‌داران (دولت یا سهام‌داران خصوصی) و یا منابع بین‌بانکی پرداخت می‌شود. بانک‌ها باید بدون استفاده از منابع بانک مرکزی به تنظیم منابع و مصارف خود مبادرت ورزند. تبصره «۱» - اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی صرفاً در حد رفع مشکلات مقطعی و کوتاه‌مدت جدول نقدینگی بانک‌ها قابل اعمال خواهد بود. کنترل و تنظیم این امر از دو طریق انجام می‌شود:	ماده (۷) اعتبارات و تسهیلات پرداختی بانک‌ها از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه دیداری، پس‌انداز، سرمایه‌گذاری، منابع بین‌بانکی، سرمایه سهام‌داران (دولت یا سهام‌داران خصوصی) و یا منابع بین‌بانکی پرداخت می‌شود. بانک‌ها باید بدون استفاده از منابع بانک مرکزی به تنظیم منابع و مصارف خود مبادرت ورزند. تبصره «۱» - اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی صرفاً در حد رفع مشکلات مقطعی و کوتاه‌مدت جدول نقدینگی بانک‌ها قابل اعمال خواهد بود. کنترل و تنظیم این امر از دو طریق انجام می‌شود:

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>ب) در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به ابلاغ آیین‌نامه اعتبارسنجی مشتریان شده است و نظام بانکی نیز مکلف شده است تا براساس آن اقدام به اعطای تسهیلات کند. همچنین بانک ها باید یک نسخه از قرارداد تسهیلات اعطایی بالای ۱۰۰ میلیارد ریال را به بانک مرکزی ارائه کنند که در مجموع موارد فوق ممکن بود قدرت نظارت بانک مرکزی را افزایش</p>			<p>می‌گردد. تبصره «۲» - بانک‌ها در تمام موارد، موظف و مسئول هستند طرح‌ها و پروژه‌های واصله برای اخذ تسهیلات را از همه جهات اقتصادی، فنی و مالی بررسی و ارزیابی کنند و پس از حصول اطمینان از موجه بودن طرح و احراز اطمینان از قابل بازگشت بودن اصل و سود تسهیلات پرداختی، طرح پیشنهادی را تصویب کنند. تبصره «۳» - مسئولیت بررسی و توجیه اقتصادی، فنی و مالی طرح و موجه بودن آن و همچنین مصرف درست تسهیلات در محل تعیین شده متوجه هیئت مدیره و مدیران عامل بانک‌هاست. براساس تصمیم‌گیری تشکیلات داخلی بانک‌ها و با رعایت ضوابط و سیاست‌های پولی بانک مرکزی، این اختیار قابل تفویض به رده‌های سازمانی بانک‌ها (از قبیل کمیته‌های اعتباری، سرپرستی مناطق و شعب) است. این تفویض اختیار صرفاً به‌منظور</p>	<p>اول - ابزار قیمتی از طریق اخذ هزینه سنگین ۳۴ درصد سالیانه از این مبلغ. دوم - کنترل اداری بانک مرکزی و مدیریت آن. تبصره «۲» - بانک‌ها در تمام موارد، موظف و مسئول هستند که طرح‌ها و پیشنهادهای واصله برای اخذ تسهیلات را از همه جهات بررسی و ارزیابی کنند و پس از حصول اطمینان از موجه بودن طرح و احراز اطمینان از قابل بازگشت بودن اصل و فرع اعتبارات پرداختی، طرح پیشنهادی را تصویب کنند. تبصره «۳» - مسئولیت بررسی توجیه اقتصادی طرح و موجه بودن آن متوجه هیئت مدیره و مدیران عامل بانک‌هاست و با رعایت ضوابط و سیاست‌های پولی بانک مرکزی، این اختیار قابل تفویض به رده‌های سازمانی بانک‌ها (کمیته‌های</p>

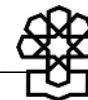
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>دهد، اما بررسی تبصره «۴» ماده (۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و اجزای آن نشان می‌دهد که:</p> <p>الف) این مرحله برای احراز اطمینان از قابل برگشت بودن اصل و سود تسهیلات پرداختی پیشنهاد شده است که یادآوری چند نکته ضروری است:</p> <p>۱. رعایت دقیق اصول هفتگانه فوق احتمالاً، امکان پاسخگویی ظرف ۴۵ روز را در سال ۱۳۸۸ با سختی مواجه</p>			<p>تسهیل و تسریع امور و جلوگیری از انباشته شدن کارها در رأس هرم سازمان انجام می‌شود و رافع مسئولیت هیئت مدیره و مدیران عامل بانکها نبوده و ایشان درخصوص تک تک مصوبات ارکان اعتباری بانک مسئول و پاسخگو هستند. ضمناً کارشناسان و مسئولان ذیربط در حدود اختیارات و وظایف خود در این خصوص مسئول و پاسخگو خواهند بود.</p> <p>تبصره «۴» - احراز اطمینان از قابل برگشت بودن اصل و سود تسهیلات پرداختی، مستلزم اقدامات ذیل توسط مدیران و هیئت مدیره بانکهاست:</p> <p>۱. بررسی گزارش توجیهی طرح ارائه شده و اطمینان از صحت مفروضات، دقت و صحت محاسبات، انطباق ارزیابی‌های مندرج در گزارش با واقعیات و وضعیت روز بازار و بری بودن از آفت‌هایی از قبیل صوری بودن یا زیادنمایی پیش‌فاکتورها (Over Invoice) و ...</p>	<p>اعتباری، سرپرستی مناطق، شعب و ... است. این تفویض اختیار صرفاً به منظور تسهیل و تسریع امور و جلوگیری از انباشته شدن کارها در رأس هرم سازمان انجام می‌شود و رافع مسئولیت هیئت مدیره و مدیران عامل بانکها نبوده و ایشان درخصوص تک تک مصوبات ارکان اعتباری بانک مسئول و پاسخگو هستند.</p> <p>تبصره «۴» - احراز اطمینان از قابل برگشت بودن اصل و فرع اعتبارات پرداختی، مستلزم ۶ نوع اقدام و بررسی توسط مدیران و هیئت مدیره بانکهاست:</p> <p>۱. بررسی گزارش توجیهی طرح ارائه شده و اطمینان از صحت مفروضات، دقت و صحت محاسبات، انطباق ارزیابی‌های مندرج در گزارش با واقعیات و وضعیت روز بازار و بری بودن از آفت‌هایی از قبیل صوری بودن یا زیادنمایی پیش‌فاکتورها (Over Invoice) و ...</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	ساخته است. ۲. طبق ماده (۲) قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و... سهم‌الشرکه متقاضی معادل حداکثر ۲۰ درصد (۲۰٪) و در شهرستان‌ها و بخش‌های محروم تا ۱۰ درصد (۱۰٪) تعیین شده است. این درحالی است که در بند «۳» تبصره «۴» ماده (۱۴) بسته سیاستی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ بانک‌ها مجاز شمرده شده‌اند که نسبت متعادل و قابل قبولی درخصوص آورده مشتری تعیین کنند، لذا		۲. بررسی تخصص، سابقه کار، اهلیت و خوش‌حسابی مجری طرح و احراز اطمینان از توان اجرای صحیح آن طرح توسط مجری. ۳. تعیین نسبت متعادل و قابل قبولی درخصوص آورده مشتری و سهم تسهیلات بانک به نحوی که اولاً امکان اجرای طرح را برای مشتری فراهم کند، ثانیاً انگیزه کافی برای مشتری جهت اجرای کامل و به‌ثمر رسیدن طرح را فراهم آورد. ۴. تنظیم و عقد قرارداد دقیق و کامل و تأمین و تجهیز اعتبارات طبق زمانبندی قرارداد و تعیین حدود و مسئولیت و اختیارات بانک و مشتری و در اختیار گرفتن عواید آتی طرح یا وثایق و تضامین معتبر. ۵. انجام نظارت دقیق توسط بانک‌ها بر روند پیشرفت هر طرح، از جمله در زمینه‌های پرداخت تسهیلات و اطمینان از مصرف وجوه پرداختی در محل پیش‌بینی شده و فعالیت اقتصادی مصوب و جلوگیری جدی از مصرف	۲. بررسی تخصص، سابقه کار، اهلیت و خوش‌حسابی مجری طرح و احراز اطمینان از توان اجرای صحیح آن طرح توسط مجری. ۳. تعیین نسبت متعادل و قابل قبولی درخصوص آورده مشتری و سهم تسهیلات بانک به نحوی که اولاً امکان اجرای طرح را برای مشتری فراهم کند، ثانیاً انگیزه کافی برای مشتری جهت اجرای کامل و به‌ثمر رسیدن طرح را فراهم آورد. ۴. تنظیم و عقد قرارداد دقیق و کامل و تأمین و تجهیز اعتبارات طبق زمانبندی قرارداد و تعیین حدود و مسئولیت و اختیارات بانک و مشتری و در اختیار گرفتن عواید آتی طرح یا وثایق و تضامین معتبر. ۵. انجام نظارت دقیق توسط بانک‌ها بر روند پیشرفت هر طرح، از جمله در زمینه‌های پرداخت اعتبارات و اطمینان از مصرف وجوه پرداختی در محل پیش‌بینی شده و

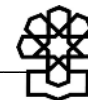
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>علیرغم مناسب بودن بند «۳» فوق‌الذکر، ماده (۲) قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و... به‌طور نسبی نقض شده است.</p> <p>ج) در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ کلیه موارد مربوط به ماده (۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ حذف شده است.</p> <p>درمجموع می‌توان عنوان کرد که بانک مرکزی برای رفع نقایص مواد مذکور، مسئولیت حاکمیتی خود (نظارت) را در</p>			<p>تسهیلات بیش از میزان پیش‌بینی شده و در غیر از محل تعیین شده. با توجه به ماهیت عقود اسلامی مورد استفاده در قانون عملیات بانکی بدون ربا و ظرفیت‌های قانونی و حقوقی و قراردادی، امکان کامل برای اعمال نظارت بانک‌ها و حضور در محل مصرف تسهیلات وجود دارد و بانک‌ها موظفند با بهره‌گیری از این ظرفیت مشارکتی و اشتراک منافع، نظارت لازم را معمول و از مصرف وجوه در غیر از محل طرح مصوب یا پرداخت‌های براساس اسناد و مدارک صوری یا جعلی یا زیاده بر هزینه‌های واقعی به‌شدت جلوگیری کنند.</p> <p>۶. آخرین مرحله از فرآیند اعطای تسهیلات، به وصول مطالبات و جمع‌آوری وجوه، محاسبه سود حاصل از تسهیلات اعطایی و اخذ آن از مشتری و پرداخت به سپرده‌گذاران اختصاص دارد. در صورت بروز مسائل و مشکلات اجرایی، حل و فصل موضوع از طریق مذاکره و توافق‌های منطقی و عادلانه یا از طریق اقدام</p>	<p>فعالیت اقتصادی مصوب و جلوگیری جدی از مصرف اعتبارات بیش از میزان پیش‌بینی شده و در غیر از محل تعیین شده.</p> <p>با توجه به ماهیت عقود اسلامی مورد استفاده در قانون بانکداری بدون ربا، ظرفیت‌های قانونی و حقوقی و قراردادی امکان کامل برای اعمال نظارت بانک و حضور در محل مصرف اعتبارات وجود دارد و بانک موظف است با بهره‌گیری از این ظرفیت مشارکتی و اشتراک منافع، نظارت لازم را معمول دارد و از مصرف وجوه در غیر از محل طرح مصوب یا پرداخت‌های براساس اسناد و مدارک صوری یا جعلی یا زیاده بر هزینه‌های واقعی به‌شدت جلوگیری کند.</p> <p>۶. آخرین مرحله از فرآیند اعطای تسهیلات اختصاص به وصول مطالبات و جمع‌آوری وجوه، محاسبه سود حاصل از تسهیلات اعطایی و اخذ آن از مشتری و پرداخت به</p>

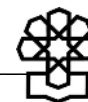
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
سال‌های بعدی نادیده گرفته است. د) بانک مرکزی در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰، ممنوعیت اضافه برداشت بانک‌ها را، موضوع تبصره «۱» ماده (۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و تبصره «۵» ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، حذف کرده است که می‌تواند بیانگر شکسته شدن قفل‌های مشهور این بانک بر روی بانک‌ها و خطر افزایش بی‌رویه نقدینگی (تجربه سال‌های ۱۳۸۵			حقوقی و قضایی به‌عهد بانک‌هاست. تبصره «۵» - بانک‌ها متناسب با منابع قابل دسترس و مدیریت منابع و مصارف بانک که براساس اصول و استانداردهای بانکداری و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی انجام می‌شود، مجاز به ایجاد تعهد هستند. ایجاد تعهد مازاد بر منابع قابل تحصیل هر بانک و اتکا به منابع بانک مرکزی ممنوع است. به این ترتیب بانک‌ها باید در هریک از قراردادهای و مصوبات اعتباری، توجیه کفایت منابع بانک را ذکر و محل تأمین آن را معین کنند.	سپرده‌گذاران است. این مرحله در صورت اجرای موفقیت‌آمیز بندهای فوق، به سهولت و روانی قابل انجام است. در صورت بروز مسائل و مشکلات اجرایی، حل و فصل موضوع از طریق مذاکره و توافقات منطقی و عادلانه یا از طریق اقدام حقوقی و قضایی به‌عهد بانک است. تبصره «۵» - ارزیابی منابع و امکانات بانک، مکمل اقدامات قبلی است و بانک متناسب با منابع قابل دسترس خود و مدیریت منابع و مصارف بانک که براساس اصول و استانداردهای بانکداری و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی انجام می‌شود، مجاز به ایجاد تعهد است. ایجاد تعهد مازاد بر منابع قابل تحصیل هر بانک و اتکا به منابع حاصل از اضافه برداشت از بانک مرکزی ممنوع است. به این ترتیب هر بانک باید در هریک از قراردادهای و مصوبات اعتباری، توجیه کفایت منابع خود بانک را ذکر کند و محل تأمین آن را معین نماید.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>و (۱۳۸۶) باشد و با سیاست هدفمند سازی یارانه‌ها چندان همسو نیست.</p> <p>(ه) بانک مرکزی الزام بانک‌ها به بررسی توجیه طرح‌های متقاضی تسهیلات را موضوع تبصره «۲» ماده (۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و تبصره «۳» ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ را در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ حذف کرده است. به‌طور کلی به‌دلیل نادیده گرفته شدن نکات مثبت و مهم ماده</p>				

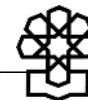
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
(۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ جنبه نظارتی بانک مرکزی را کمتر مورد توجه قرار داده است.				
درخصوص ماده (۱۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ باید عنوان کرد که بانک‌ها حداقل از پرداخت جوایزی با ارزش بالاتر از ۲۵۰ میلیون ریال منع شده بودند، ولی در سال ۱۳۸۹ بانک‌ها نه تنها منع نشده اند، بلکه بانک	ماده (۱۲) پرداخت قرض‌الحسنه در چارچوب دستورالعمل اجرایی قرض‌الحسنه اعطایی مؤسسات اعتباری برای رفع نیازهای ضروری مردم از قبیل درمان، در سقف ۲۰ میلیون ریال و جهت ازدواج به ازای هر نفر ۲۵ میلیون ریال (زوج و زوجه جمعاً ۵۰	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۶) پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه در چارچوب ضوابط دستورالعمل اجرایی مربوط به شرح زیر انجام می‌گیرد: ۱. سپرده‌گذاری در این امر بدون انتظار دریافت سود و با نیت خیرخواهانه و کمک و مساعدت به نیازمندان انجام می‌شود. روش‌های تشویق و قدردانی از سپرده‌گذاران بدون ورود به ترویج جلوه‌های مادی و رقابت‌های ناسالم بانکی و براساس	ماده (۸) دریافت سپرده قرض‌الحسنه و پرداخت وام قرض‌الحسنه برای رفع نیازهای ضروری قابل انجام است. براین اساس: ۱. سپرده‌گذاری در این امر با قصد قربت و کمک و مساعدت به نیازمندان انجام می‌شود. روش‌های تشویق و قدردانی از سپرده‌گذاران بدون ورود به ترویج جلوه‌های مادی و رقابت‌های ناسالم بانکی و براساس دستورالعمل‌های بانک مرکزی قابل

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>مرکزی راهکاری نیز برای مقابله با فرهنگ نامناسب پرداخت جوایز ارائه نکرده است. همچنین سیاست نظام بانکی در پرداخت وام قرض‌الحسنه ضروری در سال ۱۳۸۹ م — بهم و نامشخص بوده است. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نیز پرداخت جوایز به دستورالعملی که بعداً توسط بانک مرکزی ابلاغ می شود، موکول شده است ولی بانک‌ها از همان ابتدای سال ۱۳۹۰ تبلیغات پرداخت جوایز نقدی را</p>	<p>میلیون ریال) و جهت تسهیلات اشتغال‌زایی و توانمندسازی افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) به ازای هر نفر معرفی شده تا ۷۰ میلیون ریال، قابل انجام است. تبصره «۲» - در جهت ساماندهی به جوایز اعطایی به سپرده‌گذاران قرض‌الحسنه، اعطای این جوایز براساس دستورالعملی خواهد بود که ظرف دو ماه از ابلاغ این مجموعه ضوابط از سوی بانک مرکزی اعلام می‌گردد.</p>		<p>دستورالعمل بانک مرکزی قابل اجرا خواهد بود. ۲. ضوابط تشویق سپرده‌گذاران قرض‌الحسنه، نوع جوایز و نحوه تبلیغ با هماهنگی بانک مرکزی انجام می شود. حداکثر میزان جایزه فردی ۲۵۰ میلیون (۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به صورت نقدی و یا معادل آن کالای تولید داخل خواهد بود. قرعه‌کشی بانک‌ها به‌طور همزمان حداکثر ظرف ده روز و دو بار در سال مجاز خواهد بود. ۳. پرداخت قرض‌الحسنه در چارچوب دستورالعمل اجرایی قرض‌الحسنه اعطایی بانک‌ها برای رفع نیازهای ضروری مردم در سقف ۱۰ میلیون (۱۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال و جهت ازدواج به‌ازای هر نفر ۲۰ میلیون (۲۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال (زوج و زوجه جمعاً ۴۰ میلیون (۴۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال قابل انجام است. کارمزد خدمات قرض‌الحسنه حداکثر ۴ درصد در سال برای تأمین هزینه‌های خدمات بانک و</p>	<p>اجرا خواهد بود. ۲. ضوابط تشویق سپرده‌گذاران قرض‌الحسنه، نوع جوایز و نحوه تبلیغ با هماهنگی بانک مرکزی انجام می‌شود. حداکثر میزان جایزه ۲۵۰ میلیون ریال جوایز ثابت خواهد بود. ۳. پرداخت قرض‌الحسنه برای رفع نیازهای ضروری مردم و در سقف ۱۰۰ میلیون ریال (خاص بانک قرض‌الحسنه) به ازای هر نفر قابل انجام است. کارمزد خدمات قرض‌الحسنه حداکثر ۳ درصد در سال برای تأمین هزینه‌های خدمات بانک و هزینه‌های تشویق سپرده‌گذاران تعیین می‌شود. ۴. اخذ سپرده قرض‌الحسنه به صورت سکه طلا و ارز و نیز پرداخت قرض‌الحسنه به صورت سکه طلا و ارز مجاز و مشابه بندهای دوگانه فوق قابل انجام است. ۵. بانک مرکزی موظف است نسبت به انجام</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
که مشخص نیست براساس چه معیاری است، شروع کرده‌اند. سطح انواع وام‌های قرض الحسنه در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نسبت به سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ افزایش داشته است که این امر در راستای رفع حوائج مردم مثبت ارزیابی می‌شود.			هزینه‌های تشویق سپرده‌گذاران تعیین می‌شود. بانک قرض‌الحسنه از این قاعده مستثناست. ۴. اخذ سپرده قرض‌الحسنه به صورت سکه طلا و ارز به هر میزان مجاز است. پرداخت وام قرض‌الحسنه به صورت سکه طلا (حداکثر معادل ده سکه تمام بهار آزادی) قابل انجام می‌باشد.	مطالعات کارشناسی و اخذ مجوزهای لازم به منظور حفظ قدرت خرید سپرده با استفاده از ابزارهای کارآمدتر، کم‌ریسک و کم‌نوسان‌تر در مقایسه با سکه و ارز اقدام نموده و پس از کسب مجوزهای لازم به اجرا درآورد.
در اصل ماده (۱۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ مکمل صدر ماده (۱۴) این بسته است. لذا باید صدر ماده (۱۴) و ماده (۱۷) در کنار هم تفسیر شوند.	تبصره «۱» ماده (۱۲) تبصره «۱» - مؤسسه اعتباری که قصد جذب و تخصیص پس‌انداز قرض‌الحسنه دارد، برای این منظور باید ظرف سه ماه با اخذ مجوز از بانک مرکزی و در چارچوب دستورالعمل ابلاغی این	ماده (۱۱) بانک مرکزی ظرف مدت سه ماه از ابلاغ بسته سال ۱۳۸۹ سازوکارهای لازم در مؤسسات اعتباری برای تخصیص کامل سپرده‌های قرض‌الحسنه (پس از کسر سپرده قانونی مربوطه) به تسهیلات قرض‌الحسنه، به‌کارگیری ابزارهای	صدر ماده (۱۴) اعتبارات و تسهیلات پرداختی بانک‌ها از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز، سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار و سایر منابع و سرمایه سهام‌داران (دولت یا سهام‌داران خصوصی) و یا منابع بین‌بانکی پرداخت می‌شود.	ماده (۹) استفاده از سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها صرفاً برای تسهیلات قرض‌الحسنه بوده و مصرف آن برای تسهیلات سرمایه‌گذاری ممنوع می‌باشد.

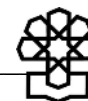
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>براین اساس ماده (۱۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ نسبت به ماده (۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و صدر ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، کامل‌تر و مناسب‌تر است و می‌توان گفت که نقش سیاستگذاری بانک مرکزی به‌طور شفاف مشخص است، اما نکته مهم این است که عملکرد بانک مرکزی در نظارت بر اجرای صحیح مواد فوق ضعیف بوده است زیرا انحراف در تخصیص منابع قرض‌الحسنه</p>	<p>بانک، نسبت به تأسیس یک صندوق قرض‌الحسنه اقدام کرده و منابع حاصل از پس‌انداز قرض‌الحسنه را پس از کسر ذخایر قانونی و نقد در صندوق، به قرض‌الحسنه اختصاص دهد. پس از مهلت مزبور، افتتاح حساب و دریافت پس‌انداز قرض‌الحسنه توسط مؤسسه اعتباری که ماهیت صندوق قرض‌الحسنه ندارد، ممنوع می‌باشد. مؤسسه اعتباری لازم است مانده قبلی پس‌اندازهای قرض‌الحسنه خود را به این صندوق انتقال دهد. مؤسسه مزبور در دوران انتقال نمی‌تواند مانده پس‌انداز قرض‌الحسنه را به غیر از قرض‌الحسنه اختصاص دهد. افتتاح شعبه جدید به این منظور ممنوع می‌باشد.</p>	<p>تأمین مالی کوتاه‌مدت تجاری در بانک‌های تجاری دولتی و خصوصی و نیز استفاده از ابزارهای مالی برای تجهیز و تخصیص منابع بلندمدت در بانک‌های تخصصی را تدوین و ابلاغ نماید.</p>	<p>ماده (۱۷) استفاده از سپرده‌های پس‌انداز قرض‌الحسنه بانک‌ها پس از منظور نمودن سپرده قانونی مربوط، صرفاً برای تسهیلات قرض‌الحسنه بوده و مصرف آن برای سایر موارد تسهیلاتی ممنوع می‌باشد. ضمناً بانک‌ها موظفند تا پایان اسفندماه ۱۳۸۸ تعدیلات لازم را در تسهیلات قرض‌الحسنه براساس منابع پس‌انداز قرض‌الحسنه به عمل آورند.</p>	

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>برخی بانک‌ها به نظر می‌رسد اتفاق افتاده است.</p> <p>در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ و با توجه به بند «الف» ماده (۸۶) قانون برنامه پنجم توسعه (که مسئولیت حسن اجرای آن برعهده بانک مرکزی است)، بانک مرکزی راه‌اندازی تشکیلات جدیدی را به بانک‌ها تکلیف کرده است. از آنجا که افتتاح شعبه جدید به این منظور ممنوع می‌باشد، می‌توان عنوان کرد که این مصوبه بسته سیاستی مطابق با مفاد</p>				

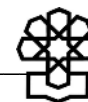
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
قانون فوق است. آنچه که در ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نسبت به ماده (۱۶) بسته سال ۱۳۸۸ مغفول مانده است، نرخ کارمزد ۴ درصد پرداخت قرض الحسنه است که باید برای سال ۱۳۹۰ نیز تصریح می‌شد.				
۱. براساس مواد (۱۸) تا (۲۰) بسته سیاستی فعالیت سال ۱۳۸۸، فعالیت کلیه شرکت‌ها، مؤسسات، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و صندوق‌هایی که	ماده (۱۵) تبصره «۳» - مؤسسات اعتباری مکلف به اعتبارسنجی مشتریان خود هستند و باید در اعتبارسنجی مشتریان خود گواهی انجام ترتیب پرداخت مالیات را اخذ نمایند. در	ماده (۱۲) در حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری و تحقق اهداف آن، بانک مرکزی موظف است تشکیلات مناسب برای اعمال نظارت مؤثر و کارآمد را فراهم کرده و با محورهای زیر نظارت خود را توسعه و اعمال نماید.	ماده (۲۰) فعالیت شرکت‌ها، مؤسسات، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و صندوق‌هایی که عملیات پولی، بانکی و اعتباری انجام می‌دهند، صرفاً براساس مجوز و ضوابط، مقررات و نظارت بانک مرکزی مجاز است. ماده (۲۲)	ماده (۱۰) فعالیت کلیه شرکت‌ها، مؤسسات، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و صندوق‌هایی که عملیات پولی، بانکی و اعتباری انجام می‌دهند، صرفاً براساس ضوابط، مقررات و نظارت بانک مرکزی مجاز است. براین اساس: ۱. مؤسساتی که به صورت صندوق

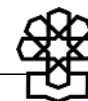
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
عملیات پولی، بانکی و اعتباری انجام می‌دهند را صرفاً براساس ضوابط، مقررات و نظارت بانک مرکزی مجاز دانسته است. همچنین به‌منظور کاهش ریسک اعتبارات و تسهیلات بانکی و حداکثر بهره‌برداری از ظرفیت سرمایه، بانک‌ها مجاز شمرده شده‌اند طبق دستورالعمل ابلاغی بانک مرکزی، تأمین اعتبار طرح‌های بزرگ را به‌صورت مشترک (کنسرسيوم) انجام دهند. بانک مرکزی ابزارها و دستورالعمل‌های لازم برای تنظیم روابط و مسئولیت‌های بانک‌ها را حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ بسته فراهم می‌کند.	اعتبارسنجی اشخاص حقوقی علاوه بر اخذ گواهی مالیاتی، اخذ صورت مالی الزامی است و پرداخت تسهیلات بیش از ۱۰ میلیارد ریال منوط به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده است. ضمناً گواهی مطالبات از دستگاه‌های دولتی نیز به‌عنوان دارایی در اعتبارسنجی مشتریان منظور خواهد شد. تبصره «۴» - اعطای تسهیلات توسط مؤسسات اعتباری به شرکت‌های تحت پوشش (به صورت مستقیم و غیرمستقیم) و تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد.	۱. به‌کارگیری تسهیلات اعطایی در محل واقعی خود. ۲. تخصیص و پرداخت تسهیلات متناسب با حجم و پیشرفت موضوع تسهیلات. ۳. پیشگیری از گردش وجوه بانکی در فعالیت‌های سفته‌بازی. ۴. کاهش ریسک و نسبت مطالبات غیرجاری تسهیلات اعطایی با توسعه بانک جامع اطلاعات مشتریان، اعتبارسنجی مشتریان و اخذ اظهارنامه مالیاتی. ۵. توسعه رقابت منصفانه و پیشگیری از تمرکز در فعالیت بانکی و اعتباری. ۶. ارتقای شفافیت صورت‌های مالی و فناوری اطلاعات در نظام بانکی. ۷. جلوگیری از خرید و فروش وام. ۸. واگذاری فعالیت‌های غیربانکی مؤسسات اعتباری از جمله تملک سهام	به‌منظور کاهش ریسک اعتبارات و تسهیلات بانکی و حداکثر بهره‌برداری از ظرفیت سرمایه، بانک‌ها می‌توانند طبق دستورالعمل ابلاغی بانک مرکزی، تأمین اعتبار طرح‌های بزرگ را به‌صورت مشترک (کنسرسيوم) انجام دهند. بانک مرکزی ابزارها و دستورالعمل‌های لازم برای تنظیم روابط و مسئولیت‌های بانک‌ها را حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ بسته فراهم می‌کند.	قرض‌الحسنه فعالیت می‌کنند، بدون اینکه خلق پول کنند. الف) مشمول تودیع سپرده قانونی نبوده و هر مقدار سپرده قرض‌الحسنه وصول کنند، اجازه پرداخت قرض‌الحسنه دارند. ب) مجاز به اخذ سپرده سرمایه‌گذاری نیستند. ج) وام قرض‌الحسنه جدولی نباید پرداخت کنند. د) رأساً یا وکالتاً مجاز نخواهند بود نسبت به انجام امور تجاری، بازرگانی، سرمایه‌گذاری و تولیدی بپردازند. ه) به میزان پرداخت وام قرض‌الحسنه از منابع سپرده‌های قرض‌الحسنه مسدود می‌شود. پرداخت سپرده به صاحب آن و یا پرداخت قرض‌الحسنه جدید به فرد دیگر، منوط به بازپرداخت قسط وام پرداختی است. و) به مؤسسين، سهام‌داران، مدیران

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>دستورالعمل‌های لازم برای تنظیم روابط و مسئولیت‌های بانک‌ها را حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ بسته فراهم کند، این موضوع در ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ به طور ضمنی مطرح شده است.</p> <p>۲. مواد (۲۷) تا (۳۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در راستای افزایش نظارت بانک مرکزی و ساماندهی فعالیت‌های نظام بانکی طراحی شده است، اما در ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹</p>	<p>ماده (۱۶)</p> <p>مؤسسات اعتباری موظفند حداکثر ظرف ۶ ماه از ابلاغ این مجموعه، کلیه دارایی‌های مازاد و تملیکی خود و شرکت‌های انتفاعی که به صورت مستقیم یا دارند را در چارچوب دستورالعمل سرمایه‌گذاری مؤسسات اعتباری (مصوب سال</p>	<p>ماده (۱۵)</p> <p>بانک‌های دولتی موظفند فروش سهام شرکت‌های تحت پوشش خود و دارایی‌های مازاد و تملیکی خود را در دستور کار قرار دهند و برنامه زمانبندی فروش آنها را ظرف سه ماه از ابلاغ بسته به بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند. بانک مرکزی از ابزارهای تشویقی و تنبیهی درخصوص اجرای این ماده استفاده</p>	<p>ماده (۲۷)</p> <p>بانک‌ها مجاز به تأسیس هیچ نوع شرکت و یا توسعه شرکت‌های سرمایه‌گذاری موجود بدون موافقت بانک مرکزی نیستند. همچنین بانک‌ها موظفند نسبت به فروش دارایی‌های غیرضروری خود اقدام نمایند. علاوه بر این باید سهام خود را در آن گروه از شرکت‌های تابع و وابسته که بیش از حدود تعیین شده و یا خارج از مصادیق اعلام شده در دستورالعمل سرمایه‌گذاری بانک‌ها (موضوع</p>	<p>صندوق و وابستگان درجه اول آنان و ذینفع‌های واحد نباید وام قرض‌الحسنه پرداخت شود.</p> <p>ز) صندوق‌ها مجاز به تبلیغات با ذکر اصول و مبانی فوق هستند.</p> <p>ح) بانک مرکزی در این موارد به گردش صحیح امور به نحوی که ضوابط فوق رعایت شود نظارت می‌کند.</p> <p>۲. مؤسسات مالی و اعتباری موظفند تحت نظارت بانک مرکزی الزاماتی نظیر نسبت‌های بانکی (از قبیل کفایت سرمایه، سقف فردی، پرداخت اعتبار به ذینفع واحد)، محدودیت اعطای تسهیلات به سهام‌داران و مدیران مؤسسات و افراد و واحدهای وابسته به آنان (حقیقی یا حقوقی)، تعیین سود سپرده‌ها و تسهیلات و نیز محدوده قابل رقابت (شیوه تبلیغات و ارائه جوایز به سپرده‌گذاران) را رعایت نموده و از انجام هر نوع فعالیت پولی و بانکی خارج ضوابط</p>

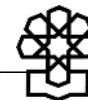
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>این موضوع کمتر مورد توجه قرار گرفته است. هرچند ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ مفید است و بانک مرکزی نیز ابزار تشویقی و تنبیهی تدارک دیده است، اما چون این ابزار مشخص و شفاف نیست، ضمانت اجرایی آن ضعیف است.</p> <p>۳. براساس مواد (۳۴) و (۳۵) بسته سیاستی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸، بانک‌ها موظف شدند برنامه زمانبندی چگونگی وصول مطالبات سررسید</p>	<p>۱۳۸۶ شورای پول و اعتبار) واگذار نمایند.</p>	<p>خواهد نمود. بانک مرکزی در چارچوب مقررات موجود نسبت به واگذاری تصدی‌های غیرضرور خود اقدام نماید.</p> <p>تبصره ۵- اعطای تسهیلات به شرکت‌های تحت پوشش مؤسسات اعتباری با اخذ مجوز بانک مرکزی و رعایت ضوابط مربوط بلامانع است.</p>	<p>بخشنامه مب/۱۸۲ و مب/۱۸۳ مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۶ می‌باشد)، واگذار نمایند. بانک‌ها موظفند گزارش عملکرد خود در این زمینه را هر سه ماه یک بار به بانک مرکزی ارسال نمایند.</p> <p>ماده (۲۸)</p> <p>بانک‌های دولتی موظفند فروش سهام شرکت‌های تحت پوشش خود را در دستور کار قرار دهند و برنامه زمانبندی فروش آنها را ظرف سه ماه از ابلاغ بسته به بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند.</p> <p>ماده (۳۰)</p> <p>توسعه شبکه بانکی ایران در خارج از کشور در قالب دفتر نمایندگی، شعبه، احداث بانک مستقل توسط یک یا چند بانک ایرانی یا با مشارکت بانک‌های خارجی با مجوز بانک مرکزی مجاز و مورد تأکید است. تنظیم</p>	<p>خودداری کنند.</p> <p>در صورت عدم رعایت موارد فوق، بانک مرکزی از فعالیت مؤسسات متخلف جلوگیری می‌نماید. بانک مرکزی مراتب عدم رعایت و نوع اقدام برای محدود کردن فعالیت بانکی مؤسسات متخلف را به نیروی انتظامی منعکس نموده و نیروی انتظامی موظف به انجام اقدامات مورد نظر بانک مرکزی در رابطه با فعالیت‌های پولی و بانکی مؤسسه متخلف خواهد بود.</p> <p>۳. مؤسسات مالی و اعتباری که اجازه فعالیت از بانک مرکزی اخذ کرده و یا در آینده اخذ می‌کنند، صرفاً در محدوده مجاز و طبق ضوابط تعریف شده می‌توانند فعالیت کنند.</p> <p>۴. کلیه مؤسسات مشمول موظفند شرایط لازم برای انجام فعالیت‌های نظارتی بانک مرکزی را فراهم نمایند. این نظارت از طریق دو روش ذیل انجام خواهد گرفت:</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول را حداکثر ظرف یک ماه از ابلاغ بسته به بانک مرکزی اعلام کنند، اما تاکنون بانک‌ها صرفاً اقدامات اندکی در این زمینه انجام داده‌اند و این موضوع در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ نیز نادیده گرفته شده است.</p> <p>۴. ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ مشابه ماده (۲۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ است که بانک‌ها را مکلف به فروش دارایی‌های مازاد کرده</p>		<p>گسترش شبکه بانکی در نقاط مختلف دنیا با هماهنگی وزارت امور خارجه توسط بانک مرکزی انجام می‌شود.</p> <p>ماده (۳۱)</p> <p>بانک‌ها موظفند با اصلاح مدیریت مالی خود ضوابط «بال ۱» را رعایت و آمادگی برای پذیرفتن و اعمال استانداردهای «بال ۲» را فراهم کنند. آموزش کارکنان، اصلاح نسبت‌های مالی، افزایش کنترل‌های داخلی و مدیریت ریسک جامع (اعتباری، بازار و عملیاتی) ملاک و مقدمات انجام کار خواهند بود.</p> <p>ماده (۳۲)</p> <p>بانک‌ها موظفند تا فاصله زمانی ۶ ماه پس از ابلاغ بسته نسبت به ایجاد واحد «ارزیابی و تطبیق» (Compliance Department اقدام نمایند. بانک‌ها باید تعهدات ارزی، قراردادهای و تعهدات ریالی اعتباری، ضمانتنامه‌ها و هر نوع تعهدی را</p>	<p>الف) بازدید نظارتی حضوری ((On-site توسط بازرسین بانک مرکزی.</p> <p>ب) اخذ گزارش‌های عملکرد طبق فرم‌ها و جداول تنظیمی بانک مرکزی به صورت ادواری یا موردی. مؤسسات مشمول موظفند در مراجعه بازرسین بانک مرکزی، کلیه اطلاعات و مدارک و مستندات مورد نیاز آنان را بدون هیچ محدودیتی در اختیارشان بگذارند. همچنین گزارش‌های کتبی به صورت گزارش‌های مستمر ادواری و استعلام‌های موردی، به طور کامل در اختیار قرار می‌گیرد.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>است اگر بانک‌ها این کار را به‌طور موفقیت‌آمیزی انجام دهند، کمتر با مشکل تأمین منابع مالی و تجهیز آن مواجه می‌شوند.</p> <p>۵. تبصره ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ اولاً ارتباطی به صدر ماده مذکور که بحث فروش دارایی‌های مازاد را مطرح کرده است ندارد، ثانیاً موجب می‌شود بانک‌ها از اعطای تسهیلات به بخش غیردولتی ممانعت به عمل آورند و مدیریت وجوه در بین</p>			<p>پس از بررسی و تأیید این واحد از نظر انطباق با قوانین و مقررات و ضوابط قانونی و بانکی داخلی یا بین‌المللی انجام دهند. بانک‌ها موظفند گزارش عملکرد واحدهای مذکور را به‌صورت فصلی به بانک مرکزی ارسال نمایند.</p> <p>ماده (۳۳)</p> <p>بانک‌ها باید تمهیدات لازم جهت کنترل و مراقبت در صدور تحویل دسته‌چک به مشتریان مختلف را با توجه به عدم وجود مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول و چک برگشتی فراهم نمایند.</p> <p>ماده (۳۴)</p> <p>بانک‌ها موظفند برنامه زمانبندی چگونگی وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول را حداکثر ظرف یک ماه از ابلاغ بسته به بانک مرکزی اعلام نمایند، به نحوی که براساس برنامه زمانبندی مذکور</p>	

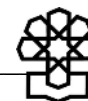
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>خودشان انجام شود، ثالثاً بانک مرکزی در این راستا اقدام به کار اجرایی و صدور مجوز می‌کند درحالی که می‌تواند صدور مجوز را به یک نهاد حرفه‌ای‌تری تفویض کرده و خود بر آن نهاد نظارت کند. ۶. مواد (۳۲) و (۳۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در سال ۱۳۸۹ نادیده گرفته شده بود که به نوعی بیانگر تحدید اختیارات نظارتی بانک مرکزی توسط خود بانک به شمار می‌رفت.</p>			<p>مطالبات معوق قابل وصول باشد. ماده (۳۵) بانک‌ها موظفند مطالبات سررسید گذشته و معوق سرفصل نشده خود را (اعم از ارزی و ریالی) حداکثر ظرف دو ماه پس از ابلاغ بسته، شناسایی و سرفصل نموده و تمهیداتی فراهم کنند که انتقال از سرفصل‌های مربوط به طبقات بالاتر مطالبات غیرجاری حداکثر پس از دو ماه، به صورت الکترونیکی صورت گیرد.</p>	

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>۷. در تبصره «۳» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ بانکها صرفاً مکلف به اعتبارسنجی مشتریان خود جهت اعطای تسهیلات و جلوگیری از افزایش مطالبات غیرجاری شده اند و در تبصره «۴» ماده (۱۵) همان بسته سیاستی، پرداخت تسهیلات توسط مؤسسات اعتباری به شرکت های تحت پوشش (مستقیم و غیرمستقیم) ممنوع شده است. در این زمینه ذکر نکته ذیل ضروری است:</p>				

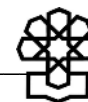
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>ممنوعیت پرداخت تسهیلات توسط مؤسسات اعتباری به شرکت‌های تحت پوشش کافی نیست؛ زیرا مؤسسات مذکور از طریق سپرده‌گذاری نزدیک یکدیگر، می‌توانند شرکت‌های تحت پوشش خود را برای دریافت تسهیلات به همدیگر معرفی کنند. لذا لازم است همزمان مؤسسات اعتباری از سپرده‌گذاری نزد یکدیگر نیز منع شوند.</p> <p>۸. همچنین فروش سهام و دارایی‌های مازاد در ماده (۱۶)</p>				

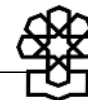
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و مواد (۲۸) و (۲۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ به مؤسسات اعتباری تکلیف شده است؛ اما گزارش‌های رسیده حاکی از آن است که مؤسسات مذکور عملکرد موفق‌تری را در این زمینه نداشته‌اند که دلایل آن عمدتاً به مشکلات واگذاری، نحوه قیمت‌گذاری و مزایده آن برمی‌گردد.				
دامنه شمول ماده (۱۲) بسته سیاستی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	بند «۴» ماده (۱۲) در حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری و تحقق اهداف آن، بانک مرکزی	ماده (۲۰) (ب) نظارت بر بانک‌ها با دو روش حضوری و غیرحضوری با تمرکز بر کنترل رعایت	ماده (۱۱) بانک مرکزی بر عملیات بانک‌های دولتی و غیردولتی نظارت کامل و دقیق می‌کند و

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بیشتر از دامنه شمول ماده (۱۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، اما ضمانت اجرایی ماده (۱۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ بیشتر از ماده (۱۲) بود.</p> <p>بهبتر بود ترکیبی از مواد فوق‌الذکر، در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نیز ارائه می‌شد که این موضوع مورد غفلت واقع شده است.</p> <p>همچنین جامعیت مواد (۲۰) و (۲۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ بیشتر از ماده (۱۲) بسته سیاستی سال</p>		<p>موظف است تشکیلات مناسب برای اعمال نظارت مؤثر و کارآمد را فراهم کرده و با محورهای زیر نظارت خود را توسعه و اعمال نماید:</p> <p>۴. کاهش ریسک و نسبت مطالبات غیرجاری تسهیلات اعطایی با توسعه بانک جامع اطلاعات مشتریان، اعتبارسنجی مشتریان و اخذ اظهارنامه مالیاتی.</p>	<p>مقررات احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی (از قبیل میزان مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول، نسبت‌های توزیع‌بخشی تسهیلات، نسبت کفایت سرمایه، رعایت سقف اعطای تسهیلات به ارکان مؤسسه، رعایت سقف تسهیلات و تعهدات کلان، ایجاد نظام مناسب و مؤثر کنترل داخلی، بررسی چگونگی مدیریت ریسک‌های نقدینگی، اعتباری، عملیاتی و کشوری، رعایت سقف‌های تعیین شده برای اعطای تسهیلات به شرکت‌های وابسته و تابع مؤسسات یاد شده) انجام می‌شود.</p> <p>ماده (۲۱)</p> <p>بانک مرکزی به‌عنوان مقام ناظر بر بانک‌ها و دیگر مؤسسات پولی (تعاونی‌های اعتبار، شرکت‌های لیزینگ و صرافی‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه) بر چگونگی فعالیت آنها و نیز حسن اجرای مقررات ابلاغی به بانک‌ها و</p>	<p>رعایت نسبت‌های بانکی (از جمله کفایت سرمایه، سقف فردی، ذینفع‌های واحد، محدودیت وام به مؤسسین یا مدیران یا وابستگان آنان و...) را از بانک‌ها مطالبه می‌نماید. در موارد عدم رعایت، بانک مرکزی حق دارد به طرق مختلف از جمله تذکر، جریمه مالی در صورت عدم رعایت دستورالعمل‌ها، تشویق و هدایت بانک‌ها به رعایت ضوابط، محدود کردن برخی شعب بانک‌ها در اعطای تسهیلات یا جذب سپرده، محدود کردن لیسانس و پروانه بهره‌برداری کل بانک در انجام خدمات و فعالیت‌های بانکی، لغو صلاحیت برخی یا تمام اعضای هیئت مدیره یا مدیرعامل و ابلاغ به مجمع بانک مربوطه برای تغییر آن فرد یا افراد در مهلت معین، تعیین حداقل نقدینگی بانک‌ها، «تعلیق» و در نهایت «لغو» پروانه فعالیت بانک اقدام کند. در هر مرحله از تدابیر محدودکننده، متناسب با نوع و روش</p>

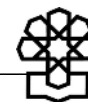
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
۱۳۸۹ به نظر می‌رسید، لذا بهتر بود جامعیت ماده (۲۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و ضمانت اجرایی ماده (۱۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ برای سال‌های آتی با هم ترکیب شده و ماده کاملی در زمینه نظارت بانک مرکزی و ضمانت اجرایی آن ارائه می‌شد.			مؤسسات یاد شده نظارت می‌کند. الف) به منظور انجام نظارت مؤثر، مؤسسات یاد شده ملزم به ارائه گزارش‌های لازم طبق فرم‌ها و جداول تنظیمی بانک مرکزی به صورت ادواری یا موردی و نیز همکاری با بازرسان بانک مرکزی می‌باشند. ب) نظارت بر بانک‌ها با دو روش حضوری و غیرحضوری با تمرکز بر کنترل رعایت مقررات احتیاطی ابلاغی بانک مرکزی (از قبیل میزان مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول، نسبت‌های توزیع‌بخشی تسهیلات، نسبت کفایت سرمایه، رعایت سقف اعطای تسهیلات به ارکان مؤسسه، رعایت سقف تسهیلات و تعهدات کلان، ایجاد نظام مناسب و مؤثر کنترل داخلی، بررسی چگونگی مدیریت ریسک‌های نقدینگی، اعتباری، عملیاتی و کشوری، رعایت سقف‌های تعیین شده برای اعطای تسهیلات به شرکت‌های وابسته و تابع مؤسسات یاد شده) انجام می‌شود.	برخورد مدیران بانک، اطلاع‌رسانی لازم و مناسب به عموم مردم صورت می‌پذیرد.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
			<p>ج) در مورد سایر مؤسسات نیز نظارت به صورت حضوری و غیرحضوری به منظور کنترل رعایت مقررات ناظر بر فعالیت آنها و نیز درجه تطبیق آنها با این مقررات درخصوص مؤسساتی که حوزه فعالیت آنها فراتر از چارچوب مقررات بوده و به بانک مرکزی تعهد تطبیق با مقررات را طی مدت زمان تعیین شده سپرده‌اند، انجام می‌شود.</p> <p>د) برخورد با مؤسسات متخلف در چارچوب مفاد ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور انجام خواهد شد.</p>	
<p>۱. ماده (۲۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در راستای بهبود عملکرد و نظارت بر فعالیت‌های نظام بانکی و همچنین ارتقای مشارکت بانک‌ها در</p>	<p>ماده (۱۵) مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی به ترتیب معادل ۱۵ و ۵ درصد سرمایه پایه مؤسسه اعتباری تعیین می‌شود. اعطای تسهیلات خارج از</p>	<p>ماده (۱۸) مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد حداکثر ۱۵ درصد سرمایه پایه هر مؤسسه اعتباری، تعیین می‌شود. اعطای تسهیلات خارج از سقف‌های اشاره شده، منوط به کسب موافقت بانک مرکزی خواهد بود.</p>	<p>ماده (۲۶) حداکثر مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای واحدهای تولیدی ۱۵ درصد و برای واحدهای غیرتولیدی ۱۰ درصد سرمایه پایه هر بانک در سال تعیین می‌شود. برای تسهیلات و تعهدات بیش از حد فوق‌الذکر بانک‌ها می‌توانند از سازوکار تسهیلات و</p>	<p>ماده (۱۲) به منظور کاهش ریسک اعتبارات و تسهیلات بانکی و حداکثر بهره‌برداری از ظرفیت سرمایه، بانک‌ها می‌توانند تأمین اعتبار طرح‌های بزرگ را به صورت مشترک (کنسرسیوم) انجام دهند. بانک مرکزی ابزارها و دستورالعمل‌های لازم برای تنظیم</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>تأمین مالی پروژه‌های بزرگ از طریق وام‌های سندیکایی، طراحی شده بود که در صورت اجرای مناسب، مفید به نظر می‌رسید، اما در ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، پرداخت تسهیلات بیش از سقف‌های تعیین شده، منوط به موافقت بانک مرکزی شده است که این امر ضمن احتمال افزایش نظارت بانک مرکزی، البته می‌تواند ایجاد نوع دیگری از رانت و</p>	<p>سقف‌های اشاره شده، منوط به کسب موافقت بانک مرکزی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۱» - مؤسسات اعتباری موظفند ترتیبی اتخاذ کنند که مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای اشخاص حقوقی ۱۰ برابر سرمایه پرداختی ثبتي و برای اشخاص حقیقی از ۳۰ میلیارد ریال تجاوز نکند. اعطای تسهیلات بیش از سقف فوق منوط به مجوز بانک مرکزی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۲» - سقف مانده تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به اشخاص حقوقی از سوی مؤسسات اعتباری مختلف کشور، تا ۶۰ درصد بالاترین میزان فروش هر دوره، مندرج در صورت‌های مالی حسابرسی شده</p>	<p>تبصره «۱» - مؤسسات اعتباری موظفند تمهیداتی را فراهم کنند که حداکثر ظرف ۶ ماه آینده، مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای اشخاص حقوقی از ۱۰ برابر سرمایه پرداختی ثبتي و برای اشخاص حقیقی از ۳۰ میلیارد ریال تجاوز نکند. اعطای تسهیلات بیش از سقف فوق منوط به مجوز بانک مرکزی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۲» - میزان تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به اشخاص حقیقی و حقوقی نباید از ۵۰ درصد فروش کل مندرج در صورت‌های مالی حسابرسی شده تجاوز نماید. درخصوص واحدهای جدید، برای سال اول فعالیت، نسبت مزبور براساس پیش‌بینی فروش محاسبه خواهد شد.</p> <p>تبصره «۳» - برای تسهیلات و تعهدات بیش از حد فوق‌الذکر مؤسسات اعتباری می‌توانند از سازوکار تسهیلات و تعهدات سندیکایی (کنسرسیومی) استفاده کنند،</p>	<p>تعهدات سندیکایی (کنسرسیومی) استفاده کنند، مشروط بر اینکه هریک از بانک‌های عضو سندیکا از حد مقرر در این ماده در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تجاوز نکنند. بدیهی است اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات به میزان کمتر از حد مقرر فوق، حسب حدود اختیارات هریک از مقام‌های اعتباری بانک‌ها در چارچوب نظامات داخلی بانک‌ها انجام خواهد شد. ضمناً مجموع تسهیلات و تعهدات هر ذینفع واحد تا ۲۰ درصد سرمایه پایه در حوزه اختیار بانک مرکزی خواهد بود.</p>	<p>روابط و مسئولیت‌های بانک‌ها را فراهم می‌کند.</p>

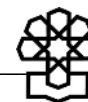
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>مفسده را نیز به همراه داشته باشد. ماده (۲۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ مناسب تر بود که متأسفانه بانک مرکزی آن را در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ تغییر داده است. ورود بانک مرکزی به اعطای مجوز وام و تسهیلات جایز و منطقی نیست و با جایگاه نظارتی آن سازگاری ندارد.</p> <p>۲. نقطه قوت ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ تبصره «۵» این ماده بود که اعطای تسهیلات کلان را منوط به ارائه صورت‌های</p>	<p>در طول سه سال گذشته تعیین می‌شود. در خصوص اشخاص حقوقی جدید و اشخاص حقوقی که طرح توسعه‌ای اجرا کرده‌اند برای سال اول فعالیت، نسبت مزبور براساس «پیش‌بینی فروش» محاسبه خواهد شد. قراردادهای صادراتی از این محدودیت مستثنا هستند و حداکثر نسبت مذکور به تشخیص مؤسسه اعتباری عامل تعیین خواهد شد.</p> <p>تبصره «۳» - مؤسسات اعتباری مکلف به اعتبارسنجی مشتریان خود هستند و باید در اعتبارسنجی مشتریان خود گواهی انجام ترتیب پرداخت مالیات را اخذ نمایند. در اعتبارسنجی اشخاص حقوقی علاوه بر اخذ گواهی مالیاتی، اخذ صورت مالی الزامی است و</p>	<p>مشروط بر اینکه هر یک از مؤسسات اعتباری عضو سندیکای از حد مقرر در این ماده در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تجاوز نکنند.</p> <p>تبصره «۵» - کلیه تسهیلات اعطایی بیش از مبلغ ۸ میلیارد ریال در مورد اشخاص حقیقی و ۱۶ میلیارد ریال در مورد اشخاص حقوقی موضوع این ماده باید در مقابل ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده و اظهارنامه مالیاتی صورت گیرد.</p>		

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	<p>پرداخت تسهیلات بیش از ۱۰ میلیارد ریال منوط به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده است. ضمناً گواهی مطالبات از دستگاه‌های دولتی نیز به عنوان دارایی در اعتبارسنجی مشتریان منظور خواهد شد.</p> <p>۱۳۹۰ نیز به نحو شایسته‌ای بحث اعتبارسنجی مشتریان را به مؤسسات اعتباری تکلیف کرده است که مطابق با ماده (۹۱) قانون برنامه پنجم توسعه بوده و نظارت دقیق بانک مرکزی را نیز لازم دارد.</p> <p>۳. تفکیک زینفع واحد به واحدهای تولیدی و غیرتولیدی اولاً مفهوم</p>			

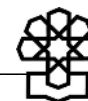
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>ذینفع واحد را خدشه دار کرده است؛ زیرا ممکن است شرکت‌هایی وجود داشته باشند که همزمان در دو بخش تولیدی و غیرتولیدی فعالیت داشته باشند که در این حال تفکیک و تعیین سقف برای نوع فعالیت مسئله‌ساز و مبهم خواهد بود. ثانیاً مشخص نیست درصدها و سقف‌های تعیین شده در ماده (۱۵) براساس چه معیاری برای کلیه بانک‌ها یکسان در نظر گرفته شده است.</p>				

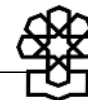
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>۴. در تبصره «۱» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نحوه اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی مشخص شده است که از بعد سیاستی مناسب است و صرفاً باید مبنای سقف‌های تعیین شده مشخص باشد و نظارت دقیق مرکزی ضروری است.</p> <p>۵. مبنای اختصاص سرمایه در گردش به میزان ۵۰ درصد فروش سال قبل، به علت وجود شرایط بحران جهانی و اجرای هدفمندی‌سازی</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ مبنای منصفانه ای برای واحدهای تولیدی که در سال ۱۳۸۹ با کاهش فروش مواجه شده‌اند، نیست.</p> <p>۶. در خصوص تبصره «۴» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ باید عنوان کرد که این تبصره یک سیاست مناسب تلقی می‌شود اما به شکل فعلی ضمانت اجرایی لازم را ندارد و بانک‌ها به راحتی می‌توانند برای شرکت‌های تحت پوشش خود تسهیلات اخذ کنند.</p>				

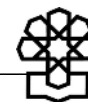
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
در ماده (۲۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ بر لزوم تشویق مشتریان خوش حساب و تنبیه مشتریان بد حساب تأکید شده که ابزار مناسبی بود، اما آنچه موجب می شد بانکها دچار خطر اخلاقی شوند، این بود که اعمال جرائم نقدی بر مشتریان، بانک ها را از پیگیری وصول مطالبات باز می داشت و لذا بهتر بود در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ نیز علاوه بر موارد مذکور در ماده فوق الذکر از تنبیهات اجتماعی هم استفاده	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۳) بانکها موظفند تدابیر لازم را در طراحی ابزارهایی به منظور انجام موارد زیر اتخاذ کنند: ۱. تشویق خوش حسابی و تشدید جرائم و محرومیتها و محدودیت های اقتصادی، پولی، بانکی و خدماتی برای مشتریان بد حساب و کسانی که دارای بدهی معوق هستند. ۲. اختصاص مزایا و مساعدتها فقط برای مشتریان خوش حساب. ۳. محرومیت و محدودیت خدمات بانکی به مشتریان بد حساب، متناسب با بدحسابی آنها. ۴. اعطای هرگونه تسهیلات به کسانی که به سیستم بانکی بدهی معوق دارند، منوط به تعیین تکلیف بدهی و تعهدات معوق و سررسید گذشته آنها می باشد.	ماده (۱۳) هریک از بانکها موظفند تدابیر لازم در طراحی ابزارهایی به منظور انجام موارد زیر را اتخاذ کنند: ۱. تشویق خوش حسابی و تشدید جرائم و محرومیتها و محدودیت های اقتصادی و پولی بانکی و خدماتی برای مشتریان بد حساب و معوقه ها. ۲. اختصاص مزایا و مساعدتها فقط برای مشتریان خوش حساب. ۳. محرومیت و محدودیت خدمت بانکی به مشتریان بد حساب، متناسب با بدحسابی آنها.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>شود، اما بانک مرکزی در این زمینه پیشنهادی برای بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ ارائه نکرده است که می‌تواند نوعی نقص در حوزه سیاستگذاری صحیح پولی محسوب شود. هر چند که ماده (۱۹) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ به مشتریان خوش حساب و بد حساب اشاره کرده است، اما نحوه رفتار با آنها را توضیح نداده است که این امر می‌تواند مفسده‌انگیز باشد.</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>صدر ماده (۱۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، تبصره «۴» ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ماده (۱۷) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ همگی در راستای ساماندهی بازار رسمی و غیررسمی بازار پول ابلاغ شده است؛ اما متأسفانه بانک مرکزی در جلوگیری از گسترش بازار غیررسمی غیرمجان، موفق عمل نکرده است و حتی با وجود قانون تنظیم بازار غیرمتشکل</p>	<p>ماده (۱۷) فعالیت شرکت‌ها، مؤسسات اعتباری، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و صندوق‌هایی که عملیات پولی و بانکی و اعتباری انجام می‌دهند، صرفاً براساس مجوز و در محدوده ضوابط و مقررات بانک مرکزی مجاز است. بانک مرکزی به عنوان ناظر بر مؤسسات اعتباری و تعاونی‌های اعتبار، شرکت‌های لیزینگ، صرافی‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه، بر چگونگی فعالیت آنها و نیز حسن اجرای مقررات ابلاغی به آنها نظارت می‌نماید.</p>	<p>ماده (۱۸) تبصره «۴»- فعالیت شرکت‌ها، مؤسسات اعتباری، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و صندوق‌هایی که عملیات پولی و بانکی و اعتباری انجام می‌دهند، صرفاً براساس مجوز و ضوابط و مقررات بانک مرکزی مجاز است. ضمناً بانک مرکزی به عنوان ناظر بر مؤسسات اعتباری و تعاونی‌های اعتبار، شرکت‌های لیزینگ، صرافی‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه، بر چگونگی فعالیت آنها و نیز حسن اجرای مقررات ابلاغی به آنها نظارت می‌نماید.</p>	<p>ماده (۱۸) تمامی مؤسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه بدون مجوز فعالیت از بانک مرکزی موظفند تا پایان آذر سال ۱۳۸۸ مجوزهای لازم را از بانک مرکزی دریافت کنند و فعالیت‌های مالی و بانکی خود را با دستورالعمل‌ها و مقررات اعلام شده از سوی این بانک هماهنگ سازند، در غیر این صورت از تاریخ فوق از فعالیت غیرقانونی آنها جلوگیری خواهد شد.</p>	<p>صدر ماده (۱۰) فعالیت کلیه شرکت‌ها، مؤسسات، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و صندوق‌هایی که عملیات پولی، بانکی و اعتباری انجام می‌دهند، صرفاً براساس ضوابط، مقررات و نظارت بانک مرکزی مجاز است.</p>

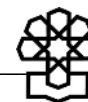
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
پولی نیز صندوق‌ها و مؤسسات اعتباری متعدد جدید بدون مجوز بانک مرکزی گسترش یافته است. این امر می‌تواند نشان‌دهنده عدم توانایی بانک مرکزی در مدیریت و کنترل بازار غیرمتشکل پولی باشد.				
در ماده (۲۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و ماده (۱۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، کارمزد خدمات بانکی به ابلاغیه بانک مرکزی که بعداً اعلام می‌شود،	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۶) سقف کارمزد خدمات بانکی طبق جداول ابلاغی بانک مرکزی اعمال می‌شود. مؤسسات اعتباری می‌توانند در جهت ارتقای کیفیت خدمات و تقلیل تا حداکثر ۵۰ درصد نرخ با یکدیگر رقابت کنند. به‌منظور توسعه بانکداری الکترونیک،	ماده (۲۴) کارمزد خدمات بانکی طبق جداول ابلاغی بانک مرکزی اعمال می‌شود. جدول کارمزد خدمات، حداکثر رقم است. بدیهی است بانک‌ها می‌توانند در ارتقای کیفیت و تقلیل حداکثر تا ۵۰ درصد نرخ با یکدیگر رقابت کنند.	ماده (۱۴) کارمزد خدمات طبق جدول مصوب (به شرح جدول پیوست) اعمال می‌شود. جدول کارمزد خدمات حداکثر رقم، با ملاحظه حداقل کیفیت است. بدیهی است بانک‌ها در ارتقای کیفیت و تقلیل نرخ با یکدیگر رقابت خواهند کرد.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
موکول شد و در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نیز بحثی راجع به کارمزد خدمات بانکی ارائه نشده است، درحالی‌که در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ جدول آن ارائه شد. لذا بهبتر بود کارمزد خدمات در داخل بسته‌های سیاستی سال های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز ارائه می‌شد، هرچند ماده (۱۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ بهتر از موارد مشابه سال های قبل بوده و می‌توانست در بین بانک ها رقابت		بانک مرکزی نسبت به کاهش نرخ کارمزد خدماتی که به‌صورت الکترونیکی ارائه می‌شود، اقدام خواهد نمود. تبصره - تا زمان ارائه جداول جدید توسط بانک مرکزی، جدول سال ۱۳۸۸ ملاک عمل خواهد بود.		

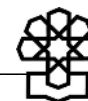
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
ایجاد کند. لذا ارائه ماده‌ای مرکب از ماده (۱۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ برای سال ۱۳۹۰ مناسب بود که این کار انجام نشده است.				
نکته‌ای که باید درخصوص تسهیلات مشارکت مدنی و سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ به آن توجه کرد این است که اگر تبدیل دارایی به عقود مبادله‌ای پس از پایان دوره مشارکت به	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۵) به منظور تنوع بخشی به روش‌ها و ابزارهای اعتباری، ساختار قراردادهای با نرخ سود شناور ((Float Rate) به شرح زیر طراحی و ایجاد می‌شود: ۱. تسهیلات مشارکت مدنی به‌واقع شناور است و سال به سال به میزان سود واقعی کسب می‌شود. ۲. سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری به‌واقع شناور است و سال به سال به میزان سود

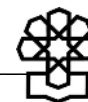
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>قیمت تمام شده یا قیمت جاری (بازاری) باشد و تبدیل مذکور صورت گیرد اشکالی نخواهد داشت، در غیر این صورت این نوع تبدیل درست نیست. به نظر می رسد به دلیل وجود مشکل مذکور بانک مرکزی در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ این موضوع را حذف کرده است.</p>				<p>واقعی پرداخت می شود. ۳. سود تسهیلات مبادله‌ای می تواند با فروش مرحله‌ای یا اجاره مرحله‌ای تبدیل به شناور شود.</p>
<p>این ماده یک حرکت در جهت کاهش اختلاف بین نرخ سود سپرده‌ها و نرخ سود تسهیلات است. هرچند ۳ درصد</p>	<p>ماده (۳) نرخ حق الوکاله می تواند برای مؤسسات اعتباری و برحسب سپرده های مختلف (کوتاه مدت و بلندمدت) متفاوت باشد ولی نباید</p>	<p>ماده (۳) نرخ حق الوکاله می تواند برای مؤسسات اعتباری و بر حسب سپرده های مختلف (کوتاه مدت و بلندمدت) متفاوت باشد، ولی نباید از ۲/۵ درصد بیشتر باشد.</p>	<p>ماده (۳) حداکثر حق الوکاله سپرده‌های سرمایه‌گذاری برای بانک‌ها سه درصد تعیین می شود. تبصره «۱» - بانک‌ها باید رقم حق الوکاله را پس از تصویب هیئت مدیره، در ابتدای سال از</p>	<p>ماده (۱۶) حداکثر حق الوکاله سپرده‌های سرمایه‌گذاری برای بانک‌ها ۳ درصد تعیین می شود. تبصره «۱» - بانک‌ها باید رقم حق الوکاله را تعیین کنند. این رقم یکی از زمینه‌های</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ در مقایسه با نرخ‌های موجود دنیا، رقم بالایی بوده است، به نظر می‌رسد بانک مرکزی حداکثر حق الوکاله سپرده‌های سرمایه‌گذاری برای بانک‌ها را برای سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ معادل ۲/۵ درصد تعیین کرده است تا بانک‌ها در جهت افزایش کارآیی تلاش بیشتری بکنند، البته بهتر بود این نرخ در سال‌های آتی نیز کاهش می‌یافت تا به مرور به زیر ۲ درصد</p>	<p>از ۲/۵ درصد بیشتر باشد. مؤسسات اعتباری باید نرخ حق الوکاله را پس از تصویب هیئت مدیره، در ابتدای سال از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار به اطلاع عموم مردم برسانند.</p>	<p>مؤسسات اعتباری باید نرخ حق الوکاله را پس از تصویب هیئت مدیره، در ابتدای سال از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار به اطلاع عموم مردم برسانند.</p>	<p>طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار به اطلاع عموم مردم برسانند. این رقم یکی از زمینه‌های رقابت بانک‌ها خواهد بود. تبصره «۲» - رقم حق الوکاله می‌تواند برای بانک‌ها و برحسب سپرده‌های مختلف (کوتاه‌مدت، ویژه و بلندمدت) متفاوت باشد، ولی نمی‌تواند از سه درصد بیشتر باشد.</p>	<p>رقابت بانک‌ها خواهد بود. تبصره «۲» - رقم حق الوکاله می‌تواند برای بانک‌ها و برای سپرده‌های مختلف (کوتاه‌مدت، ویژه و بلندمدت) متفاوت باشد، لیکن نمی‌تواند از ۳ درصد فراتر باشد.</p>

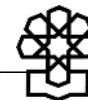
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
تقلیل یابد، زیرا استاندارد حق الوکاله برخی کشورها نظیر ایتالیا و ترکیه کمتر از ۲ درصد است.				
در ماده (۱۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در کل تلاش شده است پرداخت سودهای قطعی و علی الحساب حاصل از تسهیلات به سپرده گذاران ساماندهی شود که از این نظر اقدامی مثبت به حساب می آید. لذا بهتر بود برای سال های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز تنفیذ می شد که بانک مرکزی این کار را نکرده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۷) سود پرداختی به سپرده گذاران براساس روش های زیر محاسبه می شود: ۱. محاسبه سود قطعی براساس عواید دریافتی از تسهیلات (عقود مبادله ای و مشارکتی) و کسر حق الوکاله بانک. این رقم در پایان سال و براساس گزارش های حسابرسی شده و قابل اتکا تعیین می شود. ۲. پرداخت سود علی الحساب صرفاً در مواردی که بانک نسبت به محاسبه سود قابل وصول و پیش بینی عملیات و اقدامات اعتباری و سرمایه گذاری خود اقدام و میزان سودی که با حداکثر اطمینان محاسبه و به بانک مرکزی ارائه و تأیید آن بانک را اخذ	

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
				کند مجاز است. پرداخت سود علی‌الحساب بدون طی این مراحل غیرمجاز است.
ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ تلاشی جهت ساماندهی منابع قرض‌الحسنه و به‌کارگیری اختیاری آنها صرفاً برای اهداف قرض‌الحسنه بود و طرح مجدد آن در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ به صورت تکلیفی مناسب بود که این اقدام صورت نگرفت. اما در تبصره «۱» ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ این امر در	تبصره «۱» ماده (۱۲) مؤسسه اعتباری که قصد جذب و تخصیص پس‌انداز قرض‌الحسنه دارد، برای این منظور باید ظرف سه ماه با اخذ مجوز از بانک مرکزی و در چارچوب دستورالعمل ابلاغی این بانک، نسبت به تأسیس یک صندوق قرض‌الحسنه اقدام کرده و منابع حاصل از پس‌انداز قرض‌الحسنه را پس از کسر ذخایر قانونی و نقد در صندوق، به قرض‌الحسنه اختصاص دهد. پس از مهلت مزبور، افتتاح حساب و دریافت پس‌انداز قرض‌الحسنه توسط مؤسسه اعتباری که ماهیت	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۸) رسوب منابع جاری قرض‌الحسنه که به‌عنوان منابع کوتاه‌مدت قرض‌الحسنه قابل منظور کردن است، می‌تواند صرف اعتبارات کوتاه‌مدت قرض‌الحسنه شود.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>راستای تحقق بخشیدن می‌باشد. مؤسسه اعتباری لازم است مانده قبلی پس‌اندازهای قرض‌الحسنه خود را به این صندوق انتقال دهد. مؤسسه مزبور در دوران انتقال نمی‌تواند مانده پس‌انداز قرض‌الحسنه را به غیر از قرض‌الحسنه اختصاص دهد. افتتاح شعبه جدید به این منظور ممنوع می‌باشد.</p>	<p>صندوق قرض‌الحسنه ندارد، ممنوع می‌باشد. مؤسسه اعتباری لازم است مانده قبلی پس‌اندازهای قرض‌الحسنه خود را به این صندوق انتقال دهد. مؤسسه مزبور در دوران انتقال نمی‌تواند مانده پس‌انداز قرض‌الحسنه را به غیر از قرض‌الحسنه اختصاص دهد. افتتاح شعبه جدید به این منظور ممنوع می‌باشد.</p>			
<p>۱. نرخ ذخیره قانونی سایر سپرده‌ها از ۲۰ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۷ درصد در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ کاهش یافته است. ۲. نرخ ذخیره قانونی سپرده‌های کوتاه‌مدت</p>	<p>ماده (۵) نسبت سپرده قانونی مؤسسات اعتباری (به استثنای بانک‌های تخصصی) در سال ۱۳۹۰ برای سپرده‌های مختلف به شرح جدول ذیل تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی سپرده‌های مختلف بانک‌های تخصصی معادل رقم سال قبل تعیین می‌شود.</p>	<p>ماده (۴) نسبت سپرده قانونی مؤسسات اعتباری (به استثنای بانک‌های تخصصی) در سال ۱۳۸۹ برای سپرده‌های مختلف به شرح جدول ذیل تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی سپرده‌های مختلف بانک‌های تخصصی معادل رقم سال قبل تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی سپرده‌های مختلف</p>	<p>ماده (۴) در راستای تقویت ماندگاری سپرده‌های بانکی و افزایش سهم سپرده‌های بلندمدت در بانک‌ها، نسبت سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ به شرح ذیل تعیین می‌شود: - سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز ۱۰ درصد - سپرده‌های دیداری و سایر سپرده‌ها ۱۷ درصد - سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ۱۶ درصد - سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک‌ساله ۱۵ درصد</p>	<p>ماده (۱۹) سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷ به شرح زیر تعیین می‌شود: - سپرده‌های جاری معادل ۱۰ درصد - سپرده‌های قرض‌الحسنه معادل ۱۰ درصد - سپرده‌های کوتاه‌مدت معادل ۱۷ درصد - سپرده‌های یک‌ساله معادل ۱۷ درصد - سپرده‌های دو‌ساله معادل ۱۵ درصد - سپرده‌های سه‌ساله معادل ۱۵ درصد</p>

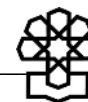
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	سپرده قرض الحسنه پس انداز (۱۰ درصد)	در سال ۱۳۸۹ به شرح زیر است: سپرده قرض الحسنه پس انداز (۱۰ درصد)	- سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو و سه‌ساله ۱۳ درصد - سپرده‌های سرمایه‌گذاری چهارساله ۱۲ درصد - سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله ۱۰ درصد	- سپرده‌های چهارساله معادل ۱۳ درصد - سپرده‌های پنج‌ساله معادل ۱۱ درصد - سایر سپرده‌ها معادل ۲۰ درصد
	سپرده‌های دیداری، سپرده‌های نقدی اعتبارات اسنادی، ضمانت‌نامه‌های بانکی و سایر (۱۷ درصد)	سپرده‌های دیداری و سایر (۱۷ درصد) سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت (۱۵/۵ درصد)	تبصره «۱» - نسبت سپرده قانونی بانک‌های تخصصی دولتی در سطوح قبلی به قوت خود باقی است.	
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت (۱۵/۵ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک‌ساله (۱۵ درصد) سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو و سه‌ساله (۱۱ درصد)	تبصره «۲» - منابع آزاد شده از محل تعدیل سپرده قانونی، پس از تسویه بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی برای تأمین اعتبار سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و طرح‌های نیمه‌تمام، سرمایه‌گذاری‌های مولد و عملیات بازار بین‌بانکی اختصاص می‌یابد.	
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو و سه‌ساله (۱۱ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله (۱۰ درصد)		
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری چهارساله (۱۰ درصد)	تبصره - منابع آزاد شده از محل تعدیل نسبت سپرده قانونی، پس از تسویه بدهی مؤسسات اعتباری به بانک مرکزی، به تأمین اعتبار سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و طرح‌های نیمه‌تمام، سرمایه‌گذاری‌های مولد، عملیات سپرده‌گیری مبادرت		
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله (۱۰ درصد)			
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو و سه‌ساله از ۱۵ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۵ درصد در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ کاهش یافته است.			
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله (۱۰ درصد)			
	تبصره - کلیه نهادهای فعال در بازار غیرمتشکل پولی که به عملیات سپرده‌گیری مبادرت			
	در سال ۱۳۸۷ به ۱۳			

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	<p>درصد در سال ۱۳۸۸ و ۱۱ درصد در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ کاهش یافته است.</p> <p>۵. نرخ ذخیره قانونی سپرده‌های چهارساله از ۱۳ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۱۲ درصد در سال ۱۳۸۸ و ۱۰ درصد در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ رسیده و طی سه سال ۳ درصد کاهش یافته است.</p> <p>بندهای «۱» تا «۵» فوق‌الذکر، بیانگر اتخاذ سیاست پولی انبساطی در سال‌های ۱۳۸۸،</p>	<p>عملیات بازار بین‌بانکی و مسکن مهر اختصاص می‌یابد.</p>		

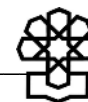
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل آن است، که البته ضمن ارزیابی مثبت این روند از تغییرات کاهشی در نرخ‌های ذخیره قانونی، با توجه به روند اعطای تسهیلات به‌نظر می‌رسد این آزادسازی در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ کمک شایانی به افزایش پرداخت تسهیلات به بخش غیردولتی نکرده است. یکی از دلایل این امر وجود ماده (۲۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، تبصره «۲» ماده (۴) بسته سیاستی سال</p>				

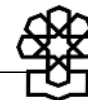
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
۱۳۸۸ و تبصره ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ است که تسویه بدهی بانک ها به بانک مرکزی از محل منابع آزاد شده از کاهش نرخ ذخایر قانونی را در اولویت قرار داده است. اما در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ این محدودیت حذف شده است و نتیجه آن می‌تواند گسترش اعطای تسهیلات به بخش غیردولتی را به همراه داشته باشد.				
براساس ماده (۲۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، تبصره «۲» ماده	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	تبصره ماده (۴) تبصره - منابع آزاد شده از محل تعدیل نسبت سپرده قانونی، پس از تسویه	تبصره «۲» - ماده (۴) تبصره «۲» - منابع آزاد شده از محل تعدیل سپرده قانونی، پس از تسویه بدهی بانک‌ها به	ماده (۲۰) منابع بانک ها که به صورت سپرده قانونی نزد بانک مرکزی تودیع شده و پس از

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>(۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و همچنین تبصره ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، به صراحت اعلام کرده بود که منابع آزاد شده از محل کاهش ذخایر قانونی پس از تسویه بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی قابل مصرف برای اعطای تسهیلات بوده و مانده این منابع پس از تسویه بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی صرفاً برای تأمین اعتبار سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و طرح‌های نیمه‌تمام سرمایه‌گذاری‌های مولد</p>	<p>بدهی مؤسسات اعتباری به بانک مرکزی، به تأمین اعتبار سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و طرح‌های نیمه‌تمام، سرمایه‌گذاری‌های مولد، عملیات بازار بین‌بانکی و مسکن مهر اختصاص می‌یابد.</p>	<p>بانک مرکزی برای تأمین اعتبار سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و طرح‌های نیمه‌تمام، سرمایه‌گذاری‌های مولد و عملیات بازار بین‌بانکی اختصاص می‌یابد.</p>	<p>کاهش سپرده قانونی آزاد می‌گردد، در مرحله اول برای تسویه بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی اختصاص می‌یابد و در مرحله بعد توصیه می‌شود برای تأمین اعتبار طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری و سرمایه در گردش واحدهای تولیدی اختصاص یابد.</p>	

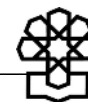
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
پرداخت می‌شد و لذا به طرح‌هایی که جدیداً موافقت اصولی دریافت می‌کردند، تسهیلاتی پرداخت نمی‌شد، اما در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ این محدودیت برطرف شده است و طرح‌های جدید نیز امکان اخذ تسهیلات را پیدا می‌کنند که از نقاط قوت بسته مذکور به شمار می‌رود.				
ماده (۲۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ اجرایی شده و برای سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ کاربردی ندارد. البته براساس مواد	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۱) به‌منظور فراهم آوردن ابزار مناسب برای نقل و انتقالات و مبادلات روزانه مردم و کاهش آثار افزایش نقدینگی ناشی از صدور چک‌های بین بانکی: ۱. از ابتدای اردیبهشت سال ۱۳۸۷ طبق

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>فوق‌الذکر، صدور چک‌پول تنها توسط بانک مرکزی مجاز بوده است. این کار باعث می‌شد که آشفتگی بازار پول تا اندازه ای کاهش یابد و از این منظر، بخشی از افزایش حجم پول که ناشی از خارج نکردن منابع چک‌پول‌ها از چرخه وام‌دهی بانک‌ها بود کنترل می‌شد. البته موضوع فوق در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ جایگاهی ندارد، زیرا مسئله مربوط به آن برطرف شده است.</p>				<p>مصوبه هیئت وزیران، ایران‌چک صرفاً توسط بانک مرکزی منتشر و هزینه‌های طراحی و چاپ آن توسط بانک مرکزی پرداخت می‌شود. در زمان تحویل ایران‌چک‌های مزبور به بانک‌های تجاری و تخصصی صد درصد معادل ریالی آن توسط بانک مرکزی وصول می‌شود.</p> <p>۲. بانک‌ها در صدور چک تضمینی، چک‌پول، چک مسافرتی و چک بین‌بانکی، معادل ریالی چک صادره را به سرفصل حساب‌های متفرقه (سایر) منتقل و آن را از منابع قابل پرداخت تسهیلات خود کسر می‌کنند. منابع مزبور صرفاً برای تسویه چک صادره و پرداخت معادل آن در زمان ارائه چک به بانک قابل مصرف خواهد بود.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	ماده (۲۵) در سال ۱۳۸۸ سعی در افزایش شفافیت بانکها در اعطای تسهیلات داشته و امکان تبعیض بین مشتریان را کمتر می‌کرد. در ضمن با توجه به تقاضای بیشتر نسبت به عرضه تسهیلات، رقابت در کاهش زمان چندان معنادار نبوده است، به نظر می‌رسد با توجه به ماهیت اجرایی ماده فوق، در بسته سیاستی سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ این ماده حذف شده است، اما بهتر بود برای همسان شدن	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۵) بانکها موظفند برای هر یک از فعالیتها و خدمات خود، فهرست بازبینی (چکلیست) مدارک لازم برای انجام کار و همچنین مراحل انجام کار را تنظیم و به صورت عمومی در محل شعبه نصب و در معرض دید مشتریان قرار دهند. این فهرست متناسب با طرحها و اعتبارات در مقیاسهای مختلف (طرحهای کوچک، متوسط، بزرگ، خیلی بزرگ) تنظیم می‌گردد. قبول درخواست مشتری و تشکیل پرونده منوط به ارائه مدارک طبق چکلیست است و پیشنهادهای فاقد مدارک کامل، به مشتری عودت می‌شود تا آن را کامل کند. برای هر یک از عقود و در هر یک از حدود اعتباری مشتریان، زمان پاسخگویی حداکثر ۴۵ روز تعیین می‌شود. کاهش زمان می‌تواند به عنوان موضوع رقابت بانکها مطرح باشد.	ماده (۲۲) بانکها برای هر یک از فعالیتها و خدمات خود، فهرست بازبینی (چکلیست) مدارک لازم برای انجام کار و همچنین مراحل کار را تنظیم و به صورت عمومی در اختیار مشتریان قرار می‌دهند. این فهرست متناسب با طرحها و اعتبارات در مقیاسهای مختلف (طرحهای کوچک، متوسط، بزرگ، خیلی بزرگ) تنظیم می‌گردد. قبول درخواست مشتری و تشکیل پرونده منوط به ارائه مدارک طبق چکلیست است و پیشنهادهای فاقد مدارک کامل، به مشتری عودت می‌شود تا آن را کامل کند. برای هر یک از عقود و در هر یک از حدود اعتباری مشتریان، زمان پاسخگویی حداکثر ۴۵ روز تعیین می‌شود. کاهش زمان می‌تواند به عنوان موضوع رقابت بانکها مطرح باشد.

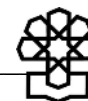
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
بسته سیاستی این موضوع در سال های فوق‌الذکر نیز تنفیذ می‌شد.			موضوع رقابت و امتیاز برای بانک‌ها مطرح باشد.	
۱. باید توجه کرد که تعیین سقف فردی آثاری شبیه به یک سیاست انقباضی دارد، اما نکته مهم در این است که بانک مرکزی به میزان بیشتری درگیر جزئیات خواهد شد. به بیان دیگر بانک مرکزی مجبور خواهد شد که حجم قابل توجهی از درخواست‌های دریافت وام را که برای وام‌های بزرگ است بررسی کند.	ماده (۱۵) مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی به ترتیب معادل ۱۵ و ۵ درصد سرمایه پایه مؤسسه اعطای اعتباری تعیین می‌شود. اعطای تسهیلات خارج از سقف‌های اشاره شده، منوط به کسب موافقت بانک مرکزی خواهد بود.	ماده (۱۸) مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد حداکثر ۱۵ درصد سرمایه پایه هر مؤسسه اعتباری، تعیین می‌شود. اعطای تسهیلات خارج از سقف‌های اشاره شده، منوط به کسب موافقت بانک مرکزی خواهد بود.	ماده (۲۶) حداکثر مجموع تسهیلات و تعهدات به هر ذینفع واحد برای واحدهای تولیدی ۱۵ درصد و برای واحدهای غیرتولیدی ۱۰ درصد سرمایه پایه هر بانک در سال تعیین می‌شود. برای تسهیلات و تعهدات بیش از حد فوق‌الذکر بانک‌ها می‌توانند از سازوکار تسهیلات و تعهدات سندیکایی (کنرسیومی) استفاده کنند، مشروط بر اینکه هریک از بانک‌های عضو سندیکا از حد مقرر در این ماده در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تجاوز نکنند. بدیهی است اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات به میزان کمتر از حد مقرر فوق، حسب حدود اختیارات هریک از مقام‌های اعتباری بانک‌ها در	ماده (۲۳) سقف فردی تسهیلات و تعهدات برای تصمیم‌گیری هیئت مدیره هر بانک، معادل ۵ درصد سرمایه پایه آن بانک تعیین می‌شود. تصویب تسهیلات مازاد بر آن سقف با مجوز بانک مرکزی مجاز خواهد بود.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>در اینباره باید گفت که بانک مرکزی بهتر است وارد جزئیات درخواست تسهیلات نشود، بلکه باید از نگاه ناظر و سیاستگذار با موضوع برخورد کند.</p> <p>۲. تبصره «۳» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ به نحو شایسته‌ای بحث اعتبارسنجی مشتریان را به مؤسسات می‌شود. در خصوص اشخاص حقوقی جدید و اشخاص حقوقی که طرح توسعه‌ای اجرا کرده‌اند برای سال اول فعالیت، نسبت مزبور براساس «پیش‌بینی فروش» محاسبه خواهد شد. قراردادهای صادراتی از این محدودیت مستثنا</p> <p>۳. تفکیک ذینفع واحد به</p>	<p>و برای اشخاص حقیقی از ۲۰ میلیارد ریال تجاوز نکند. اعطای تسهیلات بیش از سقف فوق منوط به مجوز بانک مرکزی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۲» - سقف مانده تسهیلات سرمایه در گردش در گردهای مالی حسابرسی شده تجاوز نماید. درخصوص واحدهای جدید، برای سال اول فعالیت، نسبت مزبور براساس پیش‌بینی فروش محاسبه خواهد شد.</p> <p>تبصره «۳» - برای تسهیلات و تعهدات بیش از حد فوق‌الذکر مؤسسات اعتباری می‌توانند از سازوکار تسهیلات و تعهدات سندیکایی (کنسرسیومی) استفاده کنند، مشروط بر اینکه هر یک از مؤسسات اعتباری عضو سندیکایی از حد مقرر در این ماده در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تجاوز نکنند.</p> <p>تبصره «۵» - کلیه تسهیلات اعطایی</p>	<p>اعطای تسهیلات بیش از سقف فوق منوط به مجوز بانک مرکزی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۲» - میزان تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به اشخاص حقیقی و حقوقی نباید از ۵۰ درصد فروش کل مندرج در صورت‌های مالی حسابرسی شده تجاوز نماید. درخصوص واحدهای جدید، برای سال اول فعالیت، نسبت مزبور براساس پیش‌بینی فروش محاسبه خواهد شد.</p> <p>تبصره «۳» - برای تسهیلات و تعهدات بیش از حد فوق‌الذکر مؤسسات اعتباری می‌توانند از سازوکار تسهیلات و تعهدات سندیکایی (کنسرسیومی) استفاده کنند، مشروط بر اینکه هر یک از مؤسسات اعتباری عضو سندیکایی از حد مقرر در این ماده در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تجاوز نکنند.</p> <p>تبصره «۵» - کلیه تسهیلات اعطایی</p>	<p>چارچوب نظامات داخلی بانک‌ها انجام خواهد شد. ضمناً مجموع تسهیلات و تعهدات هر ذینفع واحد تا ۲۰ درصد سرمایه پایه در حوزه اختیار بانک مرکزی خواهد بود.</p>	

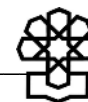
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>واحدهای تولیدی و غیرتولیدی اولاً مفهوم نینفع واحد را خدشه دار کرده است؛ زیرا ممکن است شرکت‌هایی وجود داشته باشند که همزمان در دو بخش تولیدی و غیرتولیدی فعالیت داشته باشند که در این حال تفکیک و تعیین سقف برای نوع فعالیت مسئله‌ساز و مبهم خواهد بود. ثانیاً مشخص نیست درصدها و سقف‌های تعیین شده در ماده (۱۵) براساس چه معیاری برای کلیه بانک‌ها یکسان در نظر گرفته شده است. ۴. در تبصره «۱» ماده</p>	<p>هستند و حداکثر نسبت مذکور به تشخیص مؤسسه اعتباری عامل تعیین خواهد شد. تبصره «۳» - مؤسسات اعتباری مکلف به اعتبارسنجی مشتریان خود هستند و باید در اعتبارسنجی مشتریان خود گواهی انجام ترتیب پرداخت مالیات را اخذ نمایند. در اعتبارسنجی اشخاص حقوقی باشند که در این حال علاوه بر اخذ گواهی مالیاتی، اخذ صورت مالی الزامی است و پرداخت تسهیلات بیش از ۱۰ میلیارد ریال منوط به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده است. ضمناً گواهی مطالبات از دستگاه‌های دولتی نیز به عنوان دارایی در اعتبارسنجی مشتریان منظور خواهد شد. تبصره «۴» - اعطای تسهیلات</p>	<p>بیش از مبلغ ۸ میلیارد ریال در مورد اشخاص حقیقی و ۱۶ میلیارد ریال در مورد اشخاص حقوقی موضوع این ماده باید در مقابل ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده و اظهارنامه مالیاتی صورت گیرد.</p>		

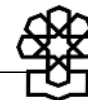
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>توسط مؤسسات اعتباری به شرکت‌های تحت پوشش (به صورت مستقیم و غیرمستقیم) و تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد.</p> <p>حقیقی و حقوقی مشخص شده است که از بعد سیاستی مناسب است و صرفاً باید مبنای سقف‌های تعیین شده مشخص باشد و نظارت دقیق مرکزی ضروری است.</p> <p>۵. مبنای اختصاص سرمایه در گردش به میزان ۵۰ درصد فروش سال قبل، به علت وجود شرایط بحران جهانی و اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ مبنای منصفانه ای برای</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
واحدهای تولیدی که در سال ۱۳۸۹ با کاهش فروش مواجه شده اند، نیست. ۶. در خصوص تبصره «۴» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ باید عنوان کرد که این تبصره یک سیاست مناسب تلقی می شود اما به شکل فعلی ضمانت اجرایی لازم را ندارد و بانکها به راحتی می توانند برای شرکت های تحت پوشش خود تسهیلات اخذ کنند.				
ماده (۲۴) یکی از مترقی ترین مواد بسته سیاستی سال ۱۳۸۷		در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۴) هر یک از بانکهای دولتی، غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری موظفند گزارش

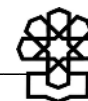
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بود که باعث افزایش شفافیت و افزایش امکان نظارت و نیز رقابت بین بانکها می شود. با توجه به شفافیت کمتر بانک های دولتی، چنین گزارشاتی امکان نظارت بر بانک های دولتی را نیز بیشتر می کند. لذا بهتر بود در بسته سیاستی سال های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز اضافه می شد، اما متأسفانه این ماده در سال های بالاتر حذف شده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>			<p>وضعیت مالی و پولی خود، شامل شاخص های زیر را به صورت ماهیانه و حداکثر تا روز پنجم ماه بعد به صورت عمومی منتشر کنند: ((Dash Board</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. حجم کل سپرده ها، ۲. حجم کل اعتبارات، ۳. نسبت کفایت سرمایه، ۴. تعداد شعب (متمرکز آنلاین، عادی و سنتی)، ۵. سود حاصل (ترازنامه آزمایشی)، ۶. تعداد کارکنان، ۷. تعداد کارت بانک به تفکیک اعتباری و بدهی، ۸. درصد اعتبارات معوق، ۹. بدهی به بانک مرکزی، ۱۰. شاخص های متناسب با معرفی بانکداری الکترونیکی، ۱۱. آخرین رقم سود تقسیم شده برای سپرده گذاری و نرخ سود سپرده ها و تسهیلات.
<p>بتر بود ماده (۲۵) بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>بند «۷» تبصره «۴» ماده (۱۴) تصویب تسهیلات براساس اعتبارسنجی مشتریان و براساس نظام ارزیابی اعتباری</p>	<p>ماده (۲۵) بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری موظفند یک نسخه از هریک از مصوبات اعتباری</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>جایگزین قسمت اخیر و پررنگ بند «۷» تبصره «۴» ماده (۱۴) بسته پیشنهادی سال ۱۳۸۸ شده و برای بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ مجدداً تنفیذ می‌شد. زیرا جنبه نظارت بر کنترل ریسک بانک‌ها در ماده (۲۵) بیشتر است (نظارت بر اعتبارات بالای ۱۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۷ در مقابل نظارت بر اعتبارات بالای ۱۰۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۸).</p>			<p>توسط بانک انجام می‌گیرد. اعتبارسنجی مشتریان با توجه به سطح تسهیلات پرداختی توسط بانک یا مؤسسات اعتبارسنجی (پس از تشکیل و استقرار آنها) انجام خواهد گرفت. لازم است یک نسخه از قراردادهای اعتباری منعقد شده بیش از ۱۰۰ میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال همراه با گزارش اعتبارسنجی به بانک مرکزی ارسال گردد.</p>	<p>بالتر از ۱۰ میلیارد ریال را براساس سازوکاری که با بانک مرکزی توافق می‌کنند به این بانک ارسال و تحویل دهند.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>۱. در واقع این کار در بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ باعث می‌شد که بانک‌ها تنها به عمل واسطه‌گری مالی مشغول شوند و انضباط سیستم پولی افزایش یابد. البته چنین الزامی قبلاً نیز در قانون پولی و بانکی کشور وجود داشته است.</p> <p>۲. به نظر می‌رسد، با توجه به گسترش حجم و میزان فعالیت شرکت‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها، بانک مرکزی نتوانسته است بر فعالیت آنها کنترل و نظارت مؤثری</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>ماده (۲۷) بانک‌ها مجاز به تأسیس هیچ نوع شرکت و یا توسعه شرکت‌های سرمایه‌گذاری موجود بدون موافقت بانک مرکزی نیستند. همچنین بانک‌ها موظفند نسبت به فروش دارایی‌های غیرضروری خود اقدام نمایند. علاوه بر این باید سهام خود را در آن گروه از شرکت‌های تابع و وابسته که بیش از حدود تعیین شده و یا خارج از مصادیق اعلام شده در دستورالعمل سرمایه‌گذاری بانک‌ها (موضوع بخشنامه م.ب/۱۸۲ و م.ب/۱۸۳ مورخ ۱۳۸۶/۱/۲۶ می‌باشد)، واگذار نمایند. بانک‌ها موظفند گزارش عملکرد خود در این زمینه را هر سه ماه یک بار به بانک مرکزی ارسال نمایند.</p>	<p>ماده (۲۶) تأسیس و توسعه شرکت‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها مجاز نیست. شرکت‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها مجاز به افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی و تولیدی نیستند. بانک‌ها موظفند نسبت به فروش دارایی‌های ثابت و شرکت‌های وابسته و تابعه و سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۸۷ اقدام کنند. موارد استثناء با مجوز بانک مرکزی تعیین شده و موارد مزبور به همراه گزارش توجیهی بانک مرکزی در هر سه ماه یکبار برای رئیس‌جمهور ارسال می‌شود.</p>

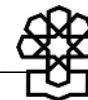
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>داشته باشد. از طرفی هر جا که گسترش و تأسیس شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشروط به اخذ مجوز از بانک مرکزی باشد، هم می‌تواند مفسده‌انگیز باشد و هم در عمل گسترش می‌یابد.</p> <p>۳. احتمالاً بانک مرکزی برای شانه خالی کردن از مسئولیت نظارت بر عدم گسترش شرکت‌های سرمایه‌گذاری توسط بانک‌ها، در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ اقدام به حذف این ماده کرده</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
است، درحالی که شایسته بود تنفیذ شود.				
از بسته سیاستی در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ با آن مواجه بود، این بود که از قانون الحاق یک تبصره به ماده (۵) قانون... اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب خردادماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی فراتر رفته است. زیرا اولاً در قانون مذکور هرچند تأسیس بانک مشترک، خصوصاً از نوع توسعه‌ای تجویز شده	ماده (۱۷) در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است. توسعه شبکه بانکی در خارج از کشور در چارچوب قوانین و مقررات، در قالب دفتر نماینده، شعبه، احداث بانک مستقل توسط یک یا چند بانک ایرانی یا با مشارکت بانک‌ها و اشخاص خارجی معتبر با مجوز بانک مرکزی مجاز و مورد تأکید است. همچنین افتتاح شعب و نمایندگی‌های بانک‌های خارجی در داخل کشور با مجوز بانک مرکزی بلامانع است. دستورالعمل مربوطه ظرف یک ماه ابلاغ خواهد شد.	ماده (۳۰) توسعه شبکه بانکی ایران در خارج از کشور در قالب دفتر نمایندگی، شعبه، احداث بانک مستقل توسط یک یا چند بانک ایرانی یا با مشارکت بانک‌های خارجی با مجوز بانک مرکزی مجاز و مورد تأکید است. تنظیم گسترش شبکه بانکی در نقاط مختلف دنیا با هماهنگی وزارت امور خارجه توسط بانک مرکزی انجام می‌شود.	ماده (۲۷) توسعه شبکه بانکی ایران در خارج از کشور در قالب دفتر نمایندگی، شعبه، احداث بانک مستقل توسط یک یا چند بانک ایرانی یا با مشارکت بانک‌های خارجی با مجوز بانک مرکزی مجاز و مورد تأکید است. تنظیم شبکه بانکی در نقاط مختلف دنیا با هماهنگی وزارت امور خارجه توسط بانک مرکزی انجام می‌شود.	

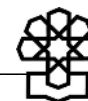
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>است، اما بندهای «د» و «ه» ماده (۳۱) قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ به قوت خود باقی است که این ماده از بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ قانون مذکور را نقض کرده بود. زیرا تأسیس بانک خارجی در ایران باید تابع قانون پولی و بانکی باشد که مصوبه مجلس را نیز در برخی موارد نیاز دارد. ثانیاً اینکه در صدر ماده (۱۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ به چارچوب قوانین و مقررات اشاره شده</p>				

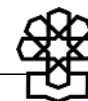
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
ولی در ادامه به اخذ مجوز از بانک مرکزی تأکید شده است، نوعی تناقض بین قوانین پولی بانکی موجود و وظایف ذاتی بانک مرکزی به وجود آورده بود. این موضوع به دلیل اشکالات فوق در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ حذف شده است که مثبت ارزیابی می شود.				
هرچند در بسته سیاستی سال های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ بحث تأسیس بانک مشترک در داخل ایران مغفول مانده است، اما چنانچه بیش از ۴۰ درصد	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۸) احداث شعب بانک های خارجی یا احداث بانک در ایران با مشارکت سهام دار خارجی طبق مقررات بانک مرکزی مجاز است. بانک مرکزی دستورالعمل و ضوابط آن را تنظیم و ابلاغ می کند.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>سهام آن متعلق به خارجیان باشد، بانک خارجی محسوب می شود و باید تأسیس آن براساس بند «ه» ماده (۳۱) قانون پولی و بانکی به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. این موضوع در بسته سیاستی بانک مرکزی مغفول مانده است. نکته قابل توجه این است که براساس ماده (۸۷) قانون برنامه پنجم توسعه، سقف سهم مشارکت طرف خارجی از تأسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی باید توسط</p>				

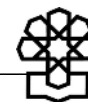
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین شود که این امر در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ مورد غفلت واقع شده است.				
با توجه به حذف ماده (۴۶)	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۴۶) در راستای اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، برنامه فروش سهام بانک‌های مشمول خصوصی سازی و همچنین احداث شعب بانک‌های خارجی یا مؤسسات وابسته بانکی در ایران با جدیت دنبال می‌شود و بانک مرکزی نسبت به صدور مجوزهای لازم در این زمینه اقدام می‌نماید.	ماده (۲۹) برنامه فروش سهام بانک‌های مشمول خصوصی سازی و همچنین احداث شعب بانک‌های خارجی یا مؤسسات وابسته بانکی در ایران با جدیت دنبال می‌شود و بانک مرکزی نسبت به صدور مجوزهای لازم در این زمینه اقدام می‌نماید.
بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، ســازمان خصوصی سازی و بانک مرکزی برنامه‌ای برای واگذاری بانک‌ها نداشته‌اند، اما در عمل سهام پست بانک و... در سال ۱۳۸۹ بورس واگذار شد. در بسته				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
سیاستی سال ۱۳۹۰ نیز برنامه مشخصی در این زمینه ارائه نشده است که می‌تواند نشان از بی‌برنامگی نظام بانکی در این زمینه باشد.				
در صورت عملی شدن ماده (۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، اعتماد به نظام بانکی کشور افزایش و در نهایت ارتباط بین نظام بانکی ایران و سایر کشورها افزایش می‌یافت، اما متأسفانه در بسته های سیاستی سال های ۱۳۸۹ و	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۵۰) سیستم بانکی در سال ۱۳۸۸، واقعیات و نقاط مثبت و سلامت نظام پولی و بانکی ایران را در مجامع بین‌المللی و نشریات تخصصی و سمینارهای معتبر منعکس و به‌منظور برقراری ارتباط در حوزه عملیات اجرایی و تخصصی و حرفه‌ای، با مسئولان بانک‌ها و مؤسسات مالی بین‌المللی، برنامه‌ریزی و اقدام خواهد نمود. هماهنگی امور برعهده بانک مرکزی می‌باشد.	ماده (۳۰) بانک مرکزی و بانک‌های دولتی و غیردولتی در سال ۱۳۸۷ واقعیات و نقاط مثبت و سلامت نظام پولی و بانکی ایران در مجامع بین‌المللی و نشریات تخصصی و سمینارهای معتبر را منعکس می‌کنند. همچنین به‌منظور برقراری ارتباط در حوزه عملیات اجرایی و تخصصی و حرفه‌ای، با مسئولین بانک‌ها و مؤسسات مالی بین‌المللی، برنامه‌ریزی و اقدام می‌کنند. هماهنگی امور به‌عهده بانک مرکزی است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
۱۳۹۰ از بسته سیاسی بانک مرکزی حذف شده است که می تواند بیانگر سیر نزولی اثربخشی بسته سیاستی بانک مرکزی باشد.				
ماده (۳۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ تقریباً ماده مناسب و کاملی بوده که متأسفانه در سال ۱۳۸۸ حذف و در سال ۱۳۸۹ نیز به صورت از هم گسیخته و در لایه بانکی و الکترونیکی و... در حدی ضعیف ارائه شده بود.	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۹) مؤسسات اعتباری موظفند در سال ۱۳۸۹ در چارچوب... توسعه ابزارهای نوین...، تکمیل بانک های اطلاعاتی خود و ارسال اطلاعات مورد نیاز بانک مرکزی به صورت آنی و برخط اقدام نمایند.....	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۳۱) بانک مرکزی بانک ها را برای طراحی و ارائه ابزارهای متنوع برای کاهش ریسک سرمایه گذاران همچون پوشش تغییرات نرخ ارز (اعم از ارز به ریال یا ارزهای مختلف به یکدیگر) و پوشش ریسک تغییرات نرخ سود، تشویق می کند. طرح ها و روش های مختلف براساس قانون عملیات بانکی بدون ربا تنظیم می شود و بانک مرکزی مرجع صدور و تأیید ابزارهای جدید است.

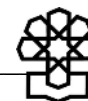
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
این موضوع در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نیز مورد توجه قرار نگرفته است و به طور ضمنی عمل به بندهای «الف» و «ب» و تبصره بند «ج» ماده (۹۰) قانون برنامه پنجم توسعه نادیده گرفته شده است.				
ورود ابزار سلف ارز باعث کاهش ریسک بازار ارز می شود، البته باید جنبه های شرعی آن تبیین و اعمال شود. در هر صورت نظام سلف نرخ ارز به فعالان بازار ارز، اعم از	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۳۲) به منظور تنظیم بازار ارز، پیش بینی پذیر کردن نرخ ارز و کاهش ریسک سرمایه گذاران، پیش خرید ارز به صورت سلف انجام و ترتیبات آن توسط بانک مرکزی اعلام خواهد شد.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>صادرکننده، واردکننده، سرمایه‌گذاران و سایر فعالان این امکان را می‌دهد که ریسک نوسانات احتمالی نرخ ارز را مدیریت کنند، البته وجود چنین بازاری تأثیراتی را نیز بر بازار خرید و فروش نقدی ارز خواهد گذاشت، زیرا این دو بازار با یکدیگر ارتباط تنگاتنگی دارند. در مجموع راه‌اندازی و توسعه چنین بازارهایی عمق مالی را افزایش خواهد داد. لذا بهتر بود ماده (۳۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ با</p>				

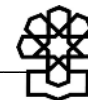
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
لحاظ کردن جنبه های شرعی برای سال های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز تنفیذ می شد.				
با راه اندازی بازار بین بانکی ارتباط مالی بین بانک ها تسهیل می شود و برای مشتریان سیستم بانکی از هر بانکی که باشند این امکان وجود خواهد داشت که با یک حساب به همه سیستم بانکی دسترسی داشته باشند. از طرفی تنظیم مقررات و ایجاد امنیت در این زمینه می تواند موجب موفقیت در اجرای این	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	بند «۹» ماده (۱۲) در حسن اجرای سیاست های پولی و اعتباری و تحقق اهداف آن، بانک مرکزی موظف است تشکیلات مناسب برای اعمال نظارت مؤثر و کارآمد را فراهم کرده و با محورهای زیر نظارت خود را توسعه و اعمال نماید: ۹. راه اندازی...، سیستم انتقال وجوه بین بانکی و پرداخت چک های بین بانکی.	ماده (۳۶) بانک مرکزی در انجام عملیات بانکداری الکترونیک متولی سیاست گذاری... مدیریت تسویه بین بانکی، مدیریت و نظارت بر امنیت تبادل الکترونیکی عملیات بین بانکی (از قبیل شتاب و ساتنا)... می باشد.	ماده (۳۳) بانک مرکزی بازار بین بانکی ریالی را برای انجام مبادلات عمده بین بانک ها راه اندازی می کند.

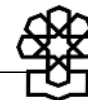
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
برنامه شود. موضوع راه‌اندازی بازار بین‌بانکی در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ بسیار جدی مطرح شده است، اما در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ بیشتر روی مبادلات و روابط الکترونیکی بین‌بانکی تأکید شده است که می‌تواند بیانگر فعال شدن بازار بین‌بانکی طی چهار سال باشد.				
ماده (۳۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، ماده (۳۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و	ماده (۲۰) بانک مرکزی با استفاده از ریشه الکترونیکی کشور مستقر در وزارت بازرگانی نظام مدیریت	بندهای «۶» و «۹» ماده (۱۲) در حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری و تحقق اهداف آن، بانک مرکزی موظف است تشکیلات مناسب برای	ماده (۳۶) بانک مرکزی در انجام عملیات بانکداری الکترونیک متولی سیاستگذاری، تعیین مقررات و استانداردهای بانکی، مدیریت تسویه	ماده (۳۴) سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا) و انتقال‌های پولی برای مبادلات «بانک به بانک» (B ₂ B) و «مشتری به مشتری»

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
ماده «۹» و «۶» بندهای «۶» و «۹» ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ یک گام مثبت در تفکیک اختیارات و وظایف بانک مرکزی و نظام بانکی بود، اما مشخص نشده بود که موضوع این ماده چه زمانی قرار است به طور کامل اجرا و نهایی شود، زیرا در هر سه بسته سیاستی سال‌های مذکور این موضوع مطرح شده بود. در ماده (۲۰) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ مقرر شده است که تا پایان خردادماه	امضای دیجیتال (نماد) بانکی و پایگاه داده اطلاعات جامع هویتی را به منظور ایجاد هویت دیجیتال برای مشتریان، کارکنان و سامانه های بانکی تا پایان خرداد سال ۱۳۹۰ راه اندازی خواهد کرد. تمامی مؤسسات اعتباری کشور مکلفند برنامه های اجرایی برای صدور گواهی نامه های امضای دیجیتال، تطبیق و ثبت نام سامانه ها و درج اطلاعات مربوط به مشتریان و کارکنان خود را مطابق با زمانبندی بانک مرکزی به اجرا در آورند.	اعمال نظارت مؤثر و کارآمد را فراهم کرده و با محورهای زیر نظارت خود را توسعه و اعمال نماید: ۶. ارتقای شفافیت صورت های مالی و فناوری اطلاعات در نظام بانکی. ۹. راه اندازی سامانه خرید و فروش اوراق مشارکت و گواهی سپرده الکترونیکی، سیستم انتقال وجوه بین بانکی و پرداخت چک های بین بانکی.	بین بانکی، مدیریت و نظارت بر امنیت تبادل الکترونیکی عملیات بین بانکی (از قبیل شتاب و ساتنا)، تمهید زیرساخت های لازم برای توسعه بانکداری الکترونیک (شامل امضای الکترونیک و اتاق پایپای الکترونیک) و سایر امور بانکداری الکترونیک در حوزه های طراحی، اجرا و بهره برداری در حیطه مسئولیت هیئت مدیره بانک ها و شرکت های خدمات الکترونیک می باشد.	((C2C) از ۲۵ فروردین ماه به صورت کاملاً الکترونیکی راه اندازی می شود.

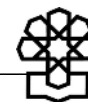
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>به منظور ایجاد هویت دیجیتالی برای مشتریان، کارکنان و سامانه‌های بانکی، پایگاه داده اطلاعات جامع هویتی راه اندازی شود و مؤسسات اعتباری صدور گواهینامه های امضای دیجیتالی و... را مطابق با زمانبندی بانک مرکزی به اجرا در آورند. در صورتیکه مفاد این ماده بسته سیاستی در سال ۱۳۹۰ اجرا شود، می تواند به اجرای ماده (۹۷) قانون برنامه پنجم توسعه در خصوص</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
افزایش شفافیت و نظارت، ماده (۹۱) در خصوص اعتبارسنجی و ماده (۹۰) در خصوص تکمیل سامانه جامع اطلاعات مشتریان و... کمک شایانی می‌کند.				
اجرای این ماده در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ موجب می‌شد مردم به هنگام مراجعه برای اخذ تسهیلات در روزهای آخر ماه تا حدودی با مشکل مواجه نشوند و لذا پیشنهاد مناسبی بود، این موضوع در	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۴۷) بانک‌ها موظفند ترتیباتی اتخاذ کنند که ارائه خدمات بانکی و پرداخت چک‌ها و... در روزهای آخر ماه با سایر ایام تفاوتی نداشته باشد. بانک مرکزی بر حسن اجرای این رویه، نظارت خواهد کرد.	ماده (۳۵) بانک‌ها موظفند ترتیباتی اتخاذ کنند که ارائه خدمات بانکی در روزهای آخر ماه با سایر ایام تفاوتی نداشته باشد. بانک مرکزی بر حسن اجرای این رویه، نظارت خواهد کرد.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ از بسته سیاستی حذف شده است که می‌تواند در ارائه خدمات توسط بانک‌ها به مشتریان در روزهای آخر ماه اخلاف ایجاد کند.				
بهبود در بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ مدت‌زمان مشخصی تعیین می‌شد که برای اجرای مواد (۳۶)، (۴۸) و (۲۱) بسته‌های سیاستی فوق‌الذکر پیشنهاد مناسبی بود. از این طریق تهیه آیین‌نامه اجرایی و	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۱) مؤسسات اعتباری موظفند در سال ۱۳۸۹ مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم را به‌طور کامل برابر زمانبندی اعلامی اجرا نمایند.	ماده (۴۸) با توجه به قانون مبارزه با پولشویی، بانک مرکزی نسبت به انجام تمهیدات لازم به‌منظور حصول اطمینان از اجرای آیین‌نامه مبارزه با پولشویی در بانک‌ها پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ آن اقدام می‌کند. بانک‌ها موظفند نسبت به آموزش کارکنان و ترویج اجرای کامل این آیین‌نامه اقدام کنند.	ماده (۳۶) با توجه به تصویب قانون مبارزه با پولشویی، بانک مرکزی نسبت به اجرای کامل آیین‌نامه مبارزه با پولشویی در بانک‌ها پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ آن اقدام می‌نماید. بانک‌ها موظفند نسبت به آموزش کارکنان و ترویج اجرای کامل این آیین‌نامه اقدام کنند.

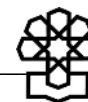
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>الزام بانک‌ها به اجرای آن با تأخیر مواجه نمی‌شد، زیرا هنوز بانک‌ها خود را به‌طور کامل با نحوه اجرای آیین‌نامه تطبیق نداده‌اند و بانک مرکزی نیز به دلیل داشتن نقش دست‌پایین در آیین‌نامه نظارت کاملی در این زمینه ندارد. اما در سال ۱۳۹۰ این ماده از بسته سیاستی حذف شده است و بهتر بود حداقل کلیات آن برای جلب نظر نهاد های بین‌المللی مطرح می‌شد. لذا عدم لحاظ موارد مربوط به مبارزه با</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
پولشویی از موارد نقص بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ است.				
نکته جالب توجه در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ این است که نسبت به سال ۱۳۸۸ یک قدم و نسبت به سال ۱۳۸۷ دو قدم به عقب برگشته است. بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز به طور کلی موضوع رعایت استانداردهای «بال ۲» را از این بخش حذف کرده اند؛ چرا که در ماده (۳۷) ماده پیشنهادی بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، اعمال اصول و	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۳۱) بانک‌ها موظفند با اصلاح مدیریت مالی خود ضوابط «بال ۱» را رعایت و آمادگی برای پذیرفتن و اعمال استانداردهای «بال ۲» را فراهم کنند. آموزش کارکنان، اصلاح نسبت‌های مالی، افزایش کنترل‌های داخلی و مدیریت ریسک جامع (اعتباری، بازار و عملیاتی) ملاک و مقدمات انجام کار خواهند بود.	ماده (۳۷) بانک‌ها با اصلاح مدیریت مالی خود، آمادگی خود را برای پذیرفتن و اعمال استانداردهای «بال ۲» فراهم کنند. آموزش کارکنان، اصلاح نسبت‌های مالی، افزایش کنترل‌های داخلی و مدیریت ریسک جامع (اعتباری) بازار و عملیاتی) ملاک و مقدمات انجام کار خواهند بود.

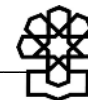
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
استانداردهای کمیته «بال ۲» تکلیف شده است در حالی که برای سال ۱۳۸۸ و در ماده (۳۱) آمادگی برای پذیرش آن اصول توصیه شده است که دلیل چنین امری مشخص نیست. در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز ماده مذکور در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ حذف شده است که دلیل آن مشخص نیست.				
به نظر می‌رسد با توجه به توان نظام بانکی کشور خصوصاً پایین بودن تنوع خدمات	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۳۲) بانک‌ها موظفند تا فاصله زمانی ۶ ماه پس از ابلاغ بسته نسبت به ایجاد واحد «ارزیابی و تطبیق» (Compliance Department) اقدام	ماده (۳۸) هریک از بانک‌ها نسبت به ایجاد واحد «ارزیابی و تطبیق» (Compliance Department) اقدام کنند و تعهدات ارزی،

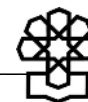
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
			نمایند. بانکها باید تعهدات ارزی، قراردادهای و تعهدات ریالی اعتباری، ضمانتنامه ها و هر نوع تعهدی را پس از بررسی و تأیید این واحد از نظر انطباق با قوانین و مقررات و ضوابط قانونی و بانکی داخلی و بین المللی، انجام دهند. بانکها موظفند گزارش عملکرد واحدهای مذکور را به صورت فصلی به بانک مرکزی ارسال نمایند.	قراردادهای و تعهدات ریالی اعتباری، ضمانتنامه ها و هر نوع تعهدی را پس از بررسی و تأیید این واحد از نظر انطباق با قوانین و مقررات و ضوابط قانونی و بانکی داخلی و بین المللی، انجام دهند.
بانکی، اجرای ماده (۳۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۳۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ سالهای سال طول بکشند. لذا با توجه به تعیین مدت زمان ۶ ماه برای اجرا، ماده (۳۲) بسته پیشنهادی سال ۱۳۸۸ از ارزش اجرایی کمتری برخوردار بوده است. ملاحظه می شود در سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ این موضوع از بسته سیاستی حذف شده است. در صورتی که حذف آن به دلیل اجرایی نشدن موضوع «واحد ارزیابی				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
و تطبیق» باشد، می‌تواند بیانگر پایین بودن ضمانت اجرایی بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ و عدم وجود اراده برای اجرای آن در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ باشد.				
ماده (۳۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۳۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، پیشنهاد مناسبی ارائه کرده بودند. زیرا هم مسئول آیین‌نامه مشخص است، هم سقف کارت‌های صادر شده و هم زمان انجام	ماده (۲۱) به منظور ساماندهی پایانه‌های پذیرش کارت‌های بانکی و فراهم آوردن امکان نظارت مؤثر مطابق با ضوابطی که به تأیید رئیس کل بانک مرکزی می‌رسد، شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی ایجاد می‌گردد. بانک‌ها مکلفند تا پایان سال ۱۳۹۰ تمامی امور مربوط به پذیرش کارت‌های بانکی در مراکز	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۳۸) بانک‌ها در جهت گسترش و ترویج استفاده از «کارت اعتباری» باید در قالب دستورالعمل‌های ابلاغی بانک مرکزی، حداقل به میزان تعداد تعیین شده در سال ۱۳۸۸ کارت اعتباری صادر نمایند.	ماده (۳۹) ضوابط صدور «کارت اعتباری» علاوه بر «کارت بدهی» در قالب دستورالعمل بانک مرکزی در چارچوب آیین‌نامه بانکداری الکترونیک در سال ۱۳۸۷ به مرحله اجرا درآید.

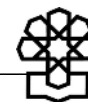
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	<p>آن، البته مشکل شرعی هر دو نوع کارت هنوز عضو شبکه الکترونیکی پایانه های کارت و اگذار نموده و در شبکه و معلوم نیست محمول شرعی آن کدام است!</p> <p>ماده مذکور، در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ حذف شد که دلیل آن مشخص نبود. اما در ماده (۲۱) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، مشارکت در تشکیل شبکه الکترونیک پرداخت کارت تا پایان سال ۱۳۹۰ به بانک ها تکلیف شده است که به نوعی حساب های کارت متمرکز و منظم می شوند. این سیاست</p>			

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
یک گام مثبت در زمینه ساماندهی حساب‌های کارت‌های نظام بانکی محسوب می‌شود.				
ماده (۴۰) بانک مرکزی از کلیه عواملی که منجر به سوء استفاده از ابزارهای موجود در سیستم پولی می‌شود و امکان فرصت‌های آربیتراژ را توسعه می‌دهد، جلوگیری می‌کند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	
نظارتی بانک مرکزی ارائه شده است که با توجه به ضعف موجود در سیستم نظارتی بانک مرکزی، بهتر بود سازوکار اجرایی آن در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز لحاظ می‌شد، اما متأسفانه این اتفاق رخ نداده				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
است و بانک مرکزی جنبه اجرایی و نظارتی آن را حذف کرده است.				
۱. در ماده (۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، تعیین نرخ سود علی الحساب ۲ درصد بالاتر از نرخ سود علی الحساب سپرده‌ها برای اوراق مشارکت، به دلیل تضمین پرداخت سود توسط بانک مرکزی، نوعی وجهه قطعی بودن به نرخ مذکور می‌دهد که چندان درست نیست. همچنین مشخص نیست حدود ۱۶ درصد نرخ سود علی الحساب	ماده (۴) نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت شرکت‌های دولتی و غیردولتی و شهرداری‌ها متناسب با سود انتظاری حاصل از طرح‌های موضوع سرمایه‌گذاری و در مقاطع سه‌ماهه پرداخت می‌گردد. حداکثر نرخ سود علی الحساب این اوراق یک واحد درصد بالاتر از نرخ سود علی‌الحساب سپرده متناظر (موضوع جدول ماده (۲)) خواهد بود. اصل و سود اوراق مشارکت تنها در سررسید تضمین و توسط بانک عامل پرداخت می‌گردد. بازخريد اوراق مذکور قبل از	ماده (۶) بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹ مجاز است تا سقف مورد تأیید رئیس کل بانک مرکزی، اوراق مشارکت منتشر نماید. شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها نیز در چارچوب قوانین و مقررات در سال ۱۳۸۹، تا سقف ۵۰ هزار میلیارد ریال مجاز به انتشار اوراق مشارکت خواهند بود. الف) نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت بانک مرکزی حداکثر تا ۲ واحد درصد بالاتر از نرخ علی‌الحساب سود سپرده متناظر تعیین خواهد شد. ب) نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت شرکت‌های دولتی و غیردولتی و شهرداری‌ها به میزان سود حاصل از	ماده (۶) بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ مجاز است پس از اخذ مجوز لازم، به میزان مورد نیاز نسبت به انتشار اوراق مشارکت اقدام نماید. شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها در چارچوب قوانین و مقررات در سال ۱۳۸۸ مجاز به انتشار اوراق مشارکت با رعایت ضوابط مربوط خواهند بود. سود اوراق مشارکت به میزان سود حاصل از طرح‌های موضوع سرمایه‌گذاری تعیین می‌گردد. حداکثر نرخ سود علی الحساب این اوراق معادل ۱۶ درصد تعیین می‌گردد. تبصره «۱» - معادل ۲۰ درصد مبلغ اوراق مشارکت منتشر شده از منابع سازمان یا شرکت انتشاردهنده اوراق، به‌عنوان بازخريد احتمالی	ماده (۴۱) بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷ حداکثر معادل ۵۰ درصد جایگزینی اوراق موجود، اوراق مشارکت منتشر نموده و ابزارهای کارآتر و مناسب‌تر مدیریت بازار پول را طراحی و مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد. دولت و دستگاه‌های دولتی در سال ۱۳۸۷ اوراق مشارکت در حد ضوابط خود، در شکل مشارکت واقعی صادر می‌کنند. سود اوراق مشارکت به میزان سود حاصل از طرح‌های موضوع سرمایه‌گذاری بوده و فروش قبل از سررسید صرفاً در بازار بورس، قابل انجام است.

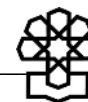
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>در شرایطی که بخش واقعی اقتصاد از بازدهی پایینی برخوردار بوده و نرخ تورم نیز در سطح تقریبی ۱۱ درصد قرار دارد، چگونه و بر چه مبنایی تعیین شده است؟! ۲. براساس تبصره ماده (۶) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، خرید اولیه اوراق مشارکت بانک مرکزی توسط بانک‌ها با مجوز بانک مرکزی بلامانع بود که این تبصره می‌توانست نتیجه زیر را به دنبال داشته باشد:</p>	<p>سررسید توسط بانک عامل ممنوع بوده و دارندگان این اوراق می‌توانند قبل از سررسید، اوراق خود را در بورس یا فرابورس معامله نمایند. لازم است سود قطعی حاصله پس از دوره مشارکت وفق مقررات موجود به دارندگان اوراق پرداخت شود. تبصره - نرخ سود اوراق مشارکت منتشره در بورس اوراق بهادار که ضمانت مؤسسات اعتباری را دارد، تابع مقررات این ماده می‌باشد.</p>	<p>طرح‌های موضوع سرمایه‌گذاری و به صورت روزشمار تعیین و در مقاطع سه‌ماهه پرداخت می‌گردد. حداکثر نرخ سود علی‌الحساب این اوراق یک واحد درصد بالاتر از نرخ سود علی‌الحساب سپرده متناظر خواهد بود. نرخ بازخرید این اوراق قبل از سررسید، نیم واحد درصد کمتر از نرخ سود علی‌الحساب خواهد بود. (ج) سقف اوراق مشارکت بخش غیردولتی و شرکت‌هایی که از طریق سازمان بورس اوراق بهادار مجوز دریافت می‌نمایند، معادل ۴۰ هزار میلیارد ریال تعیین می‌شود. تبصره - خرید اولیه اوراق مشارکت شرکت‌ها و شهرداری‌ها توسط مؤسسات اعتباری و شرکت‌هایی که مؤسسات اعتباری به طور مستقیم یا غیرمستقیم در اداره و مدیریت آنها مؤثر هستند، به هر</p>	<p>مشتریان نزد بانک نگهداری می‌شود. تبصره «۲» - خرید اولیه اوراق مشارکت توسط بانک‌ها و شرکت‌هایی که بانک‌ها به طور مستقیم یا غیرمستقیم در اداره و مدیریت آنها مؤثر است، به هر عنوان ممنوع است. تبصره «۳» - خرید اولیه اوراق مشارکت بانک مرکزی توسط بانک‌ها بلامانع است. ماده (۱۹) ۲. ارائه خدمات برای سرمایه‌گذاران به منظور معرفی طرح آنان به افراد علاقمند به مشارکت به صورت خرید اوراق تجاری شرکتی (برای سرمایه در گردش واحدهای تولیدی) و یا اوراق مشارکت شرکتی (برای طرح‌های سرمایه‌گذاری) قابل تبدیل یا غیرقابل تبدیل به سهم در قالب یک چارچوب حقوقی انجام می‌گیرد. تضمین بازپرداخت یا بازگشت سرمایه توسط بانک انجام نمی‌شود و اوراق قبل از سررسید در بازار ثانویه قابل معامله</p>	

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بانک مرکزی جهت اطمینان از فروش اوراق مشارکت، بانکها را مجاز به خرید اوراق مشارکت کرده و همچنین این مجوز می‌توانست تا حدودی نسبت به تسویه بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی نیز کمک کند. به این نحو که هنگام سررسید اوراق خریداری شده توسط بانک‌ها بانک مرکزی بدهی آنها تسویه شود.</p> <p>۳. ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، چندین نکته مهم دارد: اولاً، ممنوعیت بازخرید</p>		<p>عنوان ممنوع است. خرید اولیه اوراق مشارکت بانک مرکزی توسط مؤسسات اعتباری و شهرداری‌ها با موافقت بانک مرکزی بلامانع است.</p> <p>(د) بانک عامل ملزم به نگهداری معادل بخشی از منابع اوراق به عنوان بازخرید احتمالی اوراق حداقل به میزان ۱۵ درصد کل اوراق منتشره علاوه بر اخذ وثیقه کافی خواهد بود.</p>	<p>خواهند بود. درآمد بانکها صرفاً از محل کارمزد خدماتی است که ارائه می‌دهند که از طرف مقابل قابل دریافت است.</p>	

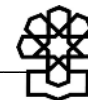
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>قبل از رسید برای بانک‌ها و اجازه معامله آن در بورس با نرخ سود مشخص (۱) درصد بالاتر از نرخ سود سپرده‌های متناظر)، منطقی نبوده و نوعی ریسک را به اوراق مشارکت تحمیل می‌کند. این امر اعتبار اوراق مذکور را کاهش می‌دهد.</p> <p>ثانیاً، تضمین اوراق مشارکت در سررسید و پرداخت آن توسط بانک عامل مغایر با بند «ب» ماده (۸۳) قانون برنامه پنجم توسعه است؛ زیرا شرکت های</p>				

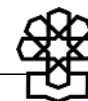
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
دولتی و شهرداری ها باید پرداخت اصل و سود اوراق را خودشان تضمین کنند و نه بانک عامل؛ مگر اینکه هدف بسته سیاستی تضمین بانک عامل پس از اخذ تضمین کافی از شرکت‌های دولتی و شهرداری ها باشد که در این صورت تضمین بانک عامل ممکن است فاقد ایراد باشد.				
۱. موضوع ایجاد بانکداری الکترونیک در جزء «۴» بند «ج» ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه به دولت	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۹) مؤسسات اعتباری موظفند در سال ۱۳۸۹ در چارچوب گسترش بانکداری الکترونیک نسبت به تحقق اهداف و شرایط اعلامی از سوی بانک مرکزی	ماده (۳۶) بانک مرکزی در انجام عملیات بانکداری الکترونیک متولی سیاستگذاری، تعیین مقررات و استانداردهای بانکی، مدیریت تسویه بین بانکی، مدیریت و نظارت بر امنیت تبادل	ماده (۴۲) بانکداری الکترونیک به عنوان اولویت اول در برنامه‌های اصلاح نظام خدمات پولی بانکی منظور می شود، به نحوی که تا پایان برنامه چهارم توسعه امکان ارائه کلیه خدمات پولی

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
تکلیف شده بود که طبیعتاً تا آخرین سال قانون برنامه چهارم توسعه باید عملی می شد، حال آنکه در مواد (۳۶) و (۴۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و ماده (۱۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ بدون اعلام مدت زمان مشخص و بانک‌ها ملزم به انجام این کار شدند که از ضمانت اجرایی لازم برخوردار نبود.	۲. الزام بانک‌ها به ایجاد و استقرار سیستم بانکداری متمرکز و... در راستای	مبنی بر تکمیل شبکه خطوط ارتباطی، سامانه و خطوط پشتیبان، عملیاتی نمودن بانکداری متمرکز و جامع، به‌کارگیری اتاق پایاپای الکترونیک اوراق و اسناد مالی، توسعه ابزارهای نوین، اعمال دستورالعمل امنیت بانکداری الکترونیکی، تکمیل بانک‌های اطلاعاتی خود و ارسال اطلاعات مورد نیاز بانک مرکزی به‌صورت آنی و برخط اقدام نمایند. همچنین مؤسسات اعتباری موظفند مقررات مربوط به شماره ملی، کدپستی، شناسه ملی و شماره اختصاصی اشخاص حقوقی و اشخاص خارجی را حداکثر در نیمه اول سال ۱۳۸۹ به‌طور کامل عملیاتی نمایند.	الکترونیکی عملیات بین بانکی (از قبیل شتاب و ساتنا)، تمهید زیرساخت‌های لازم برای توسعه بانکداری الکترونیک (شامل امضای الکترونیک و اتاق پایاپای الکترونیک) و سایر امور بانکداری الکترونیک در حوزه‌های طراحی، اجرا و بهره‌برداری در حیطه مسئولیت هیئت مدیره بانک‌ها و شرکت‌های خدمات الکترونیک می‌باشد. ماده (۳۷) بانک‌ها موظفند با رعایت استانداردها و دستورالعمل‌های بانک مرکزی، نسبت به پیاده‌سازی و استقرار کامل سیستم بانکداری متمرکز ((Core Banking و تبدیل همه حساب‌ها اعم از سپرده‌های اشخاص و تسهیلات به حساب‌های متمرکز اقدام و آن را عملیاتی نمایند. بانک‌ها موظفند گزارش عملکرد خود در این زمینه را به‌صورت فصلی به بانک مرکزی ارسال کنند. ضمناً به‌منظور یکسان‌سازی ساختار شماره حساب‌ها در	بانکی در محیط الکترونیکی برای عموم مردم و فعالان اقتصادی فراهم گردد و حداقل ۷۰ درصد عملیات پولی بانکی به‌صورت الکترونیکی صورت پذیرد. براین اساس: ۱. بانک مرکزی در انجام عملیات بانکداری الکترونیک متولی سیاستگذاری، تعیین مقررات و استانداردهای بانکی، مدیریت تسویه بین بانکی، مدیریت و نظارت بر امنیت تبادل الکترونیکی عملیات بین بانکی (از قبیل شتاب و ساتنا)، تمهید زیرساخت امضای الکترونیکی و گسترش فرهنگ به‌کارگیری خدمات پول الکترونیکی می‌باشد. سایر امور بانکداری الکترونیک در حوزه‌های طراحی، اجرا و بهره‌برداری در حیطه مسئولیت هیئت مدیره بانک‌ها و شرکت‌های خدمات الکترونیک بوده و خواهد بود. ۲. بانک‌های تجاری و تخصصی با رعایت حفظ یکپارچگی و سازگار بودن سیستم

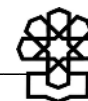
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>ایجاد یکپارچگی ارائه خدمات به مردم و رفع ناهمگونی آن ابلاغ شده بود، اما ماده (۳۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و ماده (۱۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ نیز فاقد سقف زمانی مشخص بوده و از ضمانت اجرایی پایینی در سال ۱۳۸۸ برخوردار بودند.</p> <p>۳. شاید بهترین ماده در این بخش ماده (۴۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ بوده که سازمان‌ها و ادارات ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت عضو شبکه الکترونیکی پایانه‌های</p>	<p>ماده (۲۱)</p> <p>به‌منظور ساماندهی پایانه‌های پذیرش کارت‌های بانکی و فراهم آوردن امکان نظارت مؤثر مطابق با ضوابطی که به تأیید رئیس کل بانک مرکزی می‌رسد، شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی ایجاد می‌گردد. بانک‌ها مکلفند تا پایان سال ۱۳۹۰ تمامی امور مربوط به پذیرش کارت‌های بانکی در مراکز فروش کالا و ارائه خدمات را به ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت عضو شبکه الکترونیکی پایانه‌های</p>		<p>شبکه بانکی کشور، بانک‌ها موظفند تمامی شماره حساب‌ها را به شماره‌های مطابق با مشخصات استاندارد بین‌المللی که جزئیات آن ظرف ۶ ماه از ابلاغ بسته توسط بانک مرکزی تعیین و ابلاغ خواهد شد، تبدیل نمایند.</p> <p>ماده (۳۸)</p> <p>بانک‌ها در جهت گسترش و ترویج استفاده از «کارت اعتباری» باید در قالب دستورالعمل‌های ابلاغی بانک مرکزی، حداقل به میزان تعداد تعیین شده در سال ۱۳۸۸ کارت اعتباری صادر نمایند.</p> <p>ماده (۳۹)</p> <p>بانک‌ها موظفند با اقداماتی نظیر صدور کارت خرید اعتباری و اجرای برنامه‌های انگیزشی در ترغیب و تشویق مردم به استفاده از کارت در کارت‌خوان‌های فروشگاه‌ها، زمینه افزایش تعداد تراکنش‌ها در این پایانه‌ها را فراهم</p>	<p>بانکداری براساس استانداردهای ابلاغی بانک مرکزی، لازم است توسعه بانکداری الکترونیک را به‌صورت Core banking شبکه‌ای برای کلیه خدمات بانکی تا پایان برنامه چهارم توسعه اقدام و عملیاتی نمایند.</p> <p>۳. تبیین و ترویج مفهوم بانکداری الکترونیک و تفاوت آن با خدمات پرداخت کارت‌های بدهی و اعتباری (دستگاه‌های ATM و POS) مورد توجه قرار می‌گیرد تا نظام بانکی آمادگی و توانمندی لازم برای ارائه انواع خدمات پولی و بانکی را به‌دست آورد.</p> <p>۴. گسترش بستر ثبت و مبادله هر نوع پول در بازار خدمات و بازرگانی کشور با توسعه خدمات پول الکترونیکی در سراسر بازار اقتصادی کشور مورد حمایت بانک مرکزی خواهد بود.</p> <p>۵. بانک مرکزی نظام کارت اعتباری و ایجاد سامانه مدیریت و هدایت به‌عنوان مرکز کنترل نظارت اعتبارات در نظام بانکی کشور</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>پیاده‌سازی و راه‌اندازی سامانه جامع اطلاعات اعتباری کرده بود.</p> <p>این الزام در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ حذف شده است.</p> <p>۴. حذف مواد (۳۸)، (۳۹)، (۴۰) و (۴۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ با توجه به ماهیت اجرای این مواد مثبت ارزیابی می‌شود.</p>	<p>کارتی واگذار نموده و در شبکه مزبور مشارکت نمایند.</p>		<p>آورند، به‌طوری که طی سال ۱۳۸۸ حداقل به‌طور متوسط در هر کارت‌خوان ۲۵ تراکنش در ماه انجام شده باشد.</p> <p>ماده (۴۰)</p> <p>وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی ترتیباتی اتخاذ کنند که در سال ۱۳۸۸ از انواع خدمات الکترونیک بانک‌ها نظیر ساتنا برای پرداخت‌ها و پایانه‌های فروش (فیزیکی و مجازی) برای دریافت وجوه از مردم استفاده نمایند.</p> <p>ماده (۴۱)</p> <p>بانک مرکزی اتاق پایاپای الکترونیک را تا پایان سال ۱۳۸۸ راه‌اندازی و اجرا نماید. بانک‌ها موظفند طبق برنامه زمانبندی اعلام شده از سوی بانک مرکزی اقدامات لازم جهت عملیاتی شدن اتاق پایاپای الکترونیک را انجام دهند.</p>	<p>را تنظیم و ابلاغ خواهد نمود.</p> <p>۶. بانک مرکزی مقررات راهبردی نظام کیف پول الکترونیک Cash Card به‌منظور استفاده در انواع پرداخت‌های خرد در بازار اقتصادی کشور را تدوین و ابلاغ می‌کند.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
			<p>ماده (۴۳)</p> <p>سیستم بانکی موظف است با همکاری وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط، پیاده‌سازی و راه اندازی سامانه جامع اطلاعات اعتباری مشتریان را حداکثر تا پایان شهریور سال ۱۳۸۸ به اتمام رساند.</p> <p>تبصره - سامانه جامع اطلاعات اعتباری مشتریان باید قابلیت‌های لازم برای دریافت اطلاعات از سایر شبکه‌های اطلاعاتی کشور را دارا باشد.</p>	
<p>مواد (۴۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و (۴۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ پیشنهاد مناسبی ارائه کرده بودند، زیرا هم مسئول آیین نامه مشخص بود و هم زمان انجام آن. به نظر می‌رسد به دلیل</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>ماده (۴۲)</p> <p>بانک مرکزی ضمن تهیه دستورالعمل و مقررات لازم درخصوص تأسیس و فعالیت بانک‌های مجازی، پیشنهادهای ارائه شده درخصوص تأسیس بانک‌های صد درصد الکترونیکی به منظور ارائه خدمات خرد بانکی ((Retail Banking)) را با اولویت و سهولت در صدور مجوز تأسیس، مورد بررسی قرار خواهد داد.</p>	<p>ماده (۴۳)</p> <p>به منظور تسهیل امر توسعه بانکداری الکترونیکی در سال ۱۳۸۷ مجوز تأسیس دو بانک صد درصد الکترونیکی برای ارائه خدمات خرد بانکی به صورت غیرحضوری ((Retail Banking)) به داوطلبین تأسیس صادر می‌شود. بانک‌های مزبور مجاز به عمده‌فروشی ((Wholesale Banking)) نبوده و به عنوان پیشتاز و الگوی بانکداری</p>

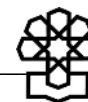
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>عملیاتی نشدن تأسیس بانک‌های صد درصد الکترونیکی در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸، این موضوع در بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ حذف شده است که در صورت صادق بودن این قضیه، می‌توان دریافت که بانک مرکزی در ارائه پیشنهادهای بسته سیاستی، چندان دنبال اجرایی شدن و نظارت بر مواد بسته‌های سیاستی مذکور نیست.</p>				<p>الکترونیکی برای مراجعات خرد فعالیت طراحی می‌شود.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
ماده (۴۴) بانک ها نسبت به کنترل و مراقبت در صدور و تحویل دسته‌چک با عنایت به سقف‌ها (حدود اعتباری) و مشخصه های متفاوت برای مشتریان مختلف (افراد دارای معوقه، چک برگشتی) دقت لازم را معمول دارند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	
ماده (۲) نرخ سود علی‌الحساب سالیانه سپرده‌های بانکی در طول دوره سپرده‌گذاری در سال ۱۳۹۰ به شرح زیر تعیین می‌گردد: سپرده‌گذاری سرمایه‌گذاری از ۳ ماه تا کمتر از ۶ ماه (۶ درصد)،	ماده (۲) با مقایسه نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ می‌توان موارد زیر را استنباط کرد: ۱. طبقه‌بندی زمانی	ماده (۲) نرخ سود علی‌الحساب سالیانه سپرده‌های بانکی در طول دوره سپرده‌گذاری در سال ۱۳۸۹ به شرح زیر تعیین می‌گردد: سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت عادی از یک ماه تا کمتر از ۳ ماه (۶ درصد)،	ماده (۵) پرداخت سود به سپرده‌های سرمایه‌گذاری توسط بانک در طول دوره سپرده‌گذاری براساس نرخ سود علی‌الحساب سالیانه به شرح ذیل می‌باشد: - سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت (بیشتر از یک ماه و کمتر از چهار ماه) ۹ درصد	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

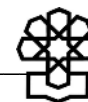
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
سپرده‌ها تغییر کرده است که نشان از سردرگمی سیاستگذاری پولی بانک مرکزی دارد به این مفهوم که نمی‌توان سپرده‌ها را براساس دوره زمانی با ثباتی شناسایی و یا طبقه‌بندی کرد.	سپرده‌های سرمایه‌گذاری از ۶ ماه تا کمتر از ۹ ماه (۸ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت بیشتر از ۳ ماه و کمتر از ۶ ماه (۸ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت (چهار ماه تا کمتر از یک سال) ۱۲ درصد	سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت (چهار ماه تا کمتر از یک سال) ۱۲ درصد
سیاستگذاری پولی بانک مرکزی دارد به این مفهوم که نمی‌توان سپرده‌ها را براساس دوره زمانی با ثباتی شناسایی و یا طبقه‌بندی کرد.	سپرده‌های سرمایه‌گذاری از ۹ ماه تا کمتر از یک سال (۱۰ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، بیشتر از ۶ ماه و کمتر از یک سال (۱۱ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک‌ساله ۱۴/۵ درصد	سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک‌ساله ۱۴/۵ درصد
طبقه‌بندی کرد.	سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک‌ساله (۱۲/۵ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک‌ساله (۱۴ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو‌ساله ۱۶ درصد	سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو‌ساله ۱۵/۵ درصد
۲. نرخ سود سپرده‌های یک‌ساله از ۱۴/۵ درصد در سال ۱۳۸۸ به ۱۴ درصد در سال ۱۳۸۹ و ۱۲/۵ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.	سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو‌ساله (۱۳ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری دو‌ساله (۱۴/۵ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری سه‌ساله ۱۵ درصد	سپرده‌های سرمایه‌گذاری سه‌ساله ۱۷/۵ درصد
۳. نرخ سود سپرده‌های دو‌ساله از	سپرده‌های سرمایه‌گذاری سه‌ساله (۱۴ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری سه‌ساله (۱۵ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری چهارساله ۱۶ درصد	سپرده‌های سرمایه‌گذاری چهارساله ۱۷/۵ درصد
	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله (۱۵ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله (۱۷ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله (۱۷ درصد)	سپرده‌های سرمایه‌گذاری پنج‌ساله ۱۷/۵ درصد
	تبصره «۱» - سود کلیه سپرده‌های سرمایه‌گذاری براساس فرمول نرخ ساده محاسبه و اصلی خواهد بود.	تبصره «۱» - نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها در مناطق آزاد همانند سرزمین اصلی خواهد بود.	تبصره «۱» - نرخ سود قطعی سپرده‌های بانکی در قالب عقود اسلامی، براساس سودآوری بانک‌ها، در پایان دوره پس از حسابرسی عملیات مالی آنها و تأیید آن توسط بانک مرکزی، تعیین و تسویه خواهد شد.	تبصره «۱» - نرخ سود قطعی سپرده‌های بانکی در قالب عقود اسلامی، براساس سودآوری بانک‌ها، در پایان دوره پس از حسابرسی عملیات مالی آنها و تأیید آن توسط بانک مرکزی، تعیین و تسویه خواهد شد.
	تبصره «۱» - سود کلیه سپرده‌های سرمایه‌گذاری براساس فرمول نرخ ساده محاسبه و اصلی خواهد بود.	تبصره «۱» - نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها در مناطق آزاد همانند سرزمین اصلی خواهد بود.	تبصره «۲» - سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری ویژه و اوراق گواهی سپرده با حداقل مدت یک سال منوط به ارائه گزارش‌های توجیهی و تأیید بانک مرکزی، تا سقف ۱۵ درصد قابل پرداخت خواهد بود.	تبصره «۲» - سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری ویژه و اوراق گواهی سپرده با حداقل مدت یک سال منوط به ارائه گزارش‌های توجیهی و تأیید بانک مرکزی، تا سقف ۱۵ درصد قابل پرداخت خواهد بود.

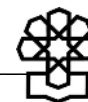
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	۱۵/۵ درصد در سال پرداخت می‌گردد. تبصره ۲ - چنانچه سپرده‌های سرمایه‌گذاری مذکور زودتر از موعد مقرر از سوی سپرده‌گذار مطالبه شود، مؤسسه اعتباری موظف است در خصوص نرخ سود علی‌الحساب، نرخ متناظر با مدت ماندگاری با کسر کردن نیم واحد درصد را ملاک تسویه قرار دهد. تبصره ۳ - مؤسسات اعتباری موظفند نرخ سود قطعی سپرده‌های بانکی را در قالب عقود اسلامی و براساس سودآوری مؤسسات اعتباری، در پایان دوره پس از حسابرسی عملیات مالی آنها و تأیید آن توسط بانک مرکزی، تعیین و تسویه نمایند. تبصره ۴ - نرخ سود علی‌الحساب اوراق گواهی سپرده عام با حداقل مدت یک سال، منوط به ارائه گزارش‌های توجیهی و تأیید بانک مرکزی، تا سقف یک واحد درصد بالاتر از نرخ سود	۱۳۸۸-۱۳۹۰ معادل ۲ درصد کاهش یافته است. ۴. نرخ سود سپرده‌های سه‌ساله نیز طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۹۰ معادل ۲ درصد کاهش یافته است. ۵. نرخ سود سپرده‌های چهارساله نیز طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۹۰ به میزان ۲/۵ درصد کاهش داشته است. ۶. نرخ سود	۱۳۸۸-۱۳۹۰ معادل ۲ درصد کاهش یافته است. ۴. نرخ سود سپرده‌های سه‌ساله نیز طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۹۰ معادل ۲ درصد کاهش یافته است. ۵. نرخ سود سپرده‌های چهارساله نیز طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۹۰ به میزان ۲/۵ درصد کاهش داشته است. ۶. نرخ سود	

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>سپرده‌های پنج‌ساله نیز همانند بند «۵» به میزان ۲/۵ درصد کاهش یافته است.</p> <p>بررسی بندهای «۲» تا «۶» نشان می‌دهد که بانک مرکزی در سال‌های مورد بررسی سیاست کاهش نرخ سود را هم در دریافت سود تسهیلات و هم در پرداخت سود سپرده‌ها دنبال می‌کند، زیرا در حالی که هدفگذاری بانک مرکزی به سمت نرخ تورم تک‌رقمی است، نرخ‌های سود تسهیلات و سپرده‌ها با توجه به دوره زمانی</p>	<p>شورای پول و اعتبار ارائه کند.</p> <p>تبصره «۴» - نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها در مناطق آزاد همانند سرزمین اصلی خواهد بود.</p> <p>تبصره «۵» - علاوه بر برخوردهای انضباطی طبق مقررات مربوط، بانک مرکزی می‌تواند نسبت سپرده قانونی یک یا چند نوع سپرده مؤسسات اعتباری که از نرخ سود علی‌الحساب اعلام شده برای سپرده‌های بانکی تخلف کنند را برای حداکثر یک سال تا ۱۰ واحد درصد افزایش دهد.</p>	<p>علی‌الحساب سپرده متناظر قابل پرداخت خواهد بود. نرخ بازخرید قبل از سررسید توسط بانک ناشر معادل نرخ سود علی‌الحساب سپرده متناظر خواهد بود. بانک ناشر در صورت بازخرید قبل از سررسید، باید گواهی را ابطال کند.</p> <p>تبصره «۵» - نرخ سود علی‌الحساب اوراق گواهی سپرده خاص منوط به ارائه گزارش‌های توجیهی تا سقف ۲/۵ واحد درصد تأیید بانک مرکزی تا سقف ۲/۵ درصد بالاتر از نرخ سود علی‌الحساب سپرده متناظر قابل پرداخت خواهد بود، بازخرید قبل از سررسید اوراق گواهی سپرده خاص توسط مؤسسات اعتباری ممنوع است.</p> <p>تبصره «۶» - بانک مرکزی می‌تواند نسبت سپرده قانونی یک یا چند نوع سپرده مؤسسات اعتباری که از نرخ سود علی‌الحساب اعلام شده برای</p>		

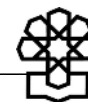
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
در حال کاهش است. این امر با هدفگذاری تورم تک رقمی سازگار به نظر می‌رسد. اما نکته قابل تأمل این است که این نوع سیاستگذاری بانک مرکزی در حالی که از ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۰ نرخ تورم در حال رشد است، می‌تواند به کاهش سپرده‌های مدت‌دار شده و ممکن است ثبات اقتصادی را نیز تحت تأثیر قرار دهد. در نتیجه این ماده می‌تواند مغایر با ماده (۹۲) قانون برنامه تلقی شود؛ زیرا شورای پول		سپرده های بانکی تخلف کنند را برای حداکثر یک سال به میزان یک تا ۵ واحد درصد افزایش دهد.		

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
و اعتبار موظف است نزد سود سپرده‌های یکساله را حداقل به میزان میانگین نرخ تورم سال قبل و پیش بینی سال مورد عمل تعیین کند.				
این ماده در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ یک ماده کلی بود که بیشتر مشابه یک توصیه به نظر می‌رسید تا یک سیاست تکلیفی خاص. حالت اجرایی تر و تکلیفی این موضوع برای سال ۱۳۹۰ الزام شده است که از این جهت مثبت ارزیابی	ماده (۱۳) با هدف تسهیل تأمین مالی منابع مورد نیاز مؤسسات اعتباری در کوتاه مدت، برقراری انضباط پولی مناسب در سیستم بانکی کشور و کاهش بدهی مؤسسات اعتباری به بانک مرکزی، لازم است هرگونه معامله بین مؤسسات اعتباری با یکدیگر و همچنین بین مؤسسات اعتباری و بانک مرکزی به شکل ضابطه مندی در چارچوب عملیات	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۷) با هدف تسهیل تأمین مالی منابع مورد نیاز بانک‌ها در کوتاه مدت، برقراری انضباط پولی مناسب در سیستم بانکی کشور و کاهش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، لازم است هرگونه معامله بین بانک‌ها با یکدیگر و همچنین بین بانک‌ها و بانک مرکزی به شکل ضابطه مندی در چارچوب عملیات بازار بین بانکی ریالی، دستورالعمل‌های مربوط و بسته سیاستی - نظارتی انجام گیرد.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
	بازار بین بانکی ریالی در قالب عقد جعاله با حداکثر نرخ سود تسهیلات عقود غیر مشارکتی و دستورالعمل های مربوط انجام گیرد.			
منابع آزاد شده از محل کاهش نذایر قانونی موضوع ماده (۲۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ تبصره «۲» ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ و تبصره ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹، پس از تسویه بدهی بانکها به بانک مرکزی قابل مصرف برای اعطای تسهیلات بود و مانده این منابع پس از تسویه بدهی	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۹) بانکها در اعطای تسهیلات، طرحهای نیمه تمام، سرمایه در گردش واحدهای تولیدی (کارآفرینی، صادرات و سرمایه گذاری در نوآوریها) را در اولویت قرار دهند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

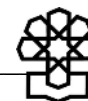
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>بانک‌ها به بانک مرکزی صرفاً برای تأمین اعتبار سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و طرح‌های نیمه‌تمام سرمایه‌گذاری‌های مولد پرداخت می‌شد و لذا اولاً به طرح‌هایی که جدیداً موافقت اصولی دریافت کرده‌اند، تسهیلاتی پرداخت نمی‌شد؛ ثانیاً با توجه به حجم بالای بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ و نرخ جریمه ۳۴ درصدی این اضافه برداشت‌ها، بانک‌ها ترجیح می‌دادند این</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
منابع را برای تسویه بدهی خود به بانک مرکزی مصرف کنند و در نتیجه منابع ناچیزی برای اعطای تسهیلات باقی می ماند. این ماده در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ حذف شده است که مثبت ارزیابی می شود.				
ماده (۱۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ با ماده (۸) این بسته سیاستی تا حدودی تناقض داشت. زیرا ممکن بود سهم بخش مسکن را به بیش از سقف تعیین شده یعنی ۲۰ درصد افزایش دهد.	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۰) اعطای تسهیلات به بنگاه های زودبازده و مسکن مهر طبق ضوابط و دستورالعمل های مربوط در اولویت خواهد بود.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

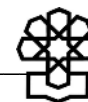
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>چنانچه عملکرد سال‌های گذشته نشان داده است، سهم بخش مسکن و ساختمان از افزایش بدهی بخش غیردولتی بیش از سقف ابلاغی بسته‌های سیاستی بوده است. این ماده در سال ۱۳۸۹ حذف شد، اما موضوع مسکن مهر به‌طور ضمنی در تبصره ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ ارائه شد که مثبت ارزیابی می‌شد. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ با توجه به عدم ایجاد خط اعتباری جدید برای بانک مسکن و</p>				

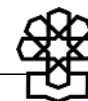
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
پیش‌بینی روش جدید تأمین مالی برای بانک مذکور(نظیر فروش اوراق مشارکت)؛این موضوع حذف شده است.				
با توجه به ضرورت توجه به مناطق محروم و همچنین ضرورت داشتن توجیه برای طرح‌های متقاضی تسهیلات سرمایه‌گذاری، شایسته بود طرح‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته کشور مجدداً در اولویت قرار می‌گرفت که متأسفانه	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۱) بانک‌ها موظفند در اعطای تسهیلات، مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته و فناوری‌های پیشرفته را در اولویت قرار دهند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
این بحث در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ حذف شده است.				
از آنجایی که ماده (۱۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ امکان استفاده کامل از ارزش دارایی مورد ترهین را در چند مورد تعیین می‌گردد. ضمناً استفاده از عقود مشارکتی تقسیمی ممنوع است. مناسب بود، اما به نظر می‌رسد چون سازوکار اجرایی آن به‌طور مناسب و کامل طراحی نشده و بانک‌ها نیز برای اجتناب از مشغله‌های بوروکراتیک تمایلی به این کار	صدر ماده (۶) نرخ سود عقود غیرمشارکتی.... بدیهی است نرخ سود قطعی عقود مشارکتی پس از اتمام پروژه و بر مبنای عملکرد واقعی پروژه تعیین می‌گردد. ضمناً استفاده از عقود مشارکتی تقسیمی ممنوع است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۱۳) بانک‌ها مجازند در مرحله تبدیل تسهیلات مشارکت مدنی به فروش اقساطی، در صورتی که سازندگان (انبوه‌سازان و سرمایه گذاران) مسکن تمایل داشته باشند، بخشی از قیمت مسکن (مازاد بر تسهیلات بانک) را به صورت فروش اقساطی به خریداران مسکن واگذار نمایند و در قالب قرارداد سندیکای (بانک و اشخاص حقیقی یا حقوقی) مازاد رهینه را برای تضمین بازپرداخت اقساط به صورت ترهین مشترک اختصاص دهند. بدیهی است در هر صورت مجموع مبلغ تسهیلات مسکن اعطایی جهت هر واحد توسط سیستم بانکی از سقف تعیین شده	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

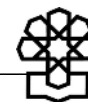
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>نداشتند، این موضوع در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ حذف شد که چندان منطقی نبود. نکته جالب توجه در خصوص صدر ماده (۶) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ این است که عبارت «عقود مشارکتی تقسیمی» یک عبارت مبهم و ناشناخته است. چنانچه هدف سیاستگذار این باشد که بانکها اجازه تبدیل عقود مشارکتی به عقود مبادله‌ای را ندارند، یک سیاست مثبت و قابل قبول ارزیابی می‌شود.</p>			<p>فروش اقساطی نباید تجاوز نماید. تبصره - در صورتی که اجرای این شیوه تأمین مالی مستلزم اصلاح قوانین و مقررات جاری باشد، بانک مرکزی اصلاحات مورد نیاز را پیشنهاد و پس از تصویب در مرجع قانونی ذیربط به بانکها ابلاغ می‌نماید.</p>	

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>نکته مثبت ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ این بود که این امکان را برای گیرندگان تسهیلات فراهم می‌کرد تا از اسناد قابل ترهین خود به طور کامل و برای دو و یا چند تسهیلات مختلف (در صورت کفایت ارزش اسناد) استفاده کنند که سیاستی مثبت تلقی می‌شد. اما این موضوع در بسته های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ حذف شده است که به نوعی به نفع بانک‌ها و به زیان</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>	<p>ماده (۱۵) بانک‌ها مجاز هستند به میزان بازپرداخت تسهیلات (اصل و سود) بنا به تقاضای کتبی گیرنده تسهیلات، نسبت به آزادسازی و کاهش میزان وثیقه دریافتی اقدام نمایند. در هر حال ارزش وثیقه باقیمانده نزد بانک نباید از میزان باقیمانده بدهی گیرنده تسهیلات (اصل و سود و شارژ مربوط) کمتر باشد. همچنین مازاد ارزش وثایق موجود در هر بانک می‌تواند توسط سایر بانک‌ها جهت اعطای تسهیلات مورد استفاده قرار گیرد.</p>	<p>در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.</p>

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
دارندگان اسناد سیاستگذاری شده و مناسب به نظر نمی‌رسد.				
نکته اصلی درباره ماده (۴۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص اعتبارسنجی این بود که متولی اصلی اعتبارسنجی که عمدتاً جنبه نظارتی دارد، باید بانک مرکزی تعیین شده و نظام بانکی ملزم می‌شد تا همکاری لازم را با بانک مرکزی خصوصاً در ارائه اطلاعات مشتریان دستگاه‌های دولتی نیز به‌عنوان وحدت رویه در اعتبارسنجی توسط	تبصره «۳» ماده (۱۵) مؤسسات اعتباری مکلف به اعتبارسنجی مشتریان خود هستند و باید در اعتبارسنجی مشتریان خود گواهی انجام ترتیب پرداخت مالیات را اخذ نمایند. در اعتبارسنجی اشخاص حقوقی علاوه بر اخذ گواهی مالیاتی، اخذ صورت مالی الزامی است و پرداخت تسهیلات بیش از ۱۰ میلیارد ریال منوط به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده است. ضمناً گواهی مطالبات از دستگاه‌های دولتی نیز به‌عنوان دارایی در اعتبارسنجی مشتریان منظور خواهد شد.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۴۴) بانک‌ها موظفند ظرف سه ماه از ابلاغ بسته، تمهیدات لازم درخصوص کنترل‌های داخلی و اعتبارسنجی مشتریان را فراهم نموده و اعطای تسهیلات را براساس سنجش اعتبار، بازدهی و امکان بازپرداخت، مد نظر قرار دهند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

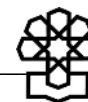
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>نظام بانکی حاصل شود. هرچند که بانک مرکزی می‌توانست نظام بانکی را ملزم نماید تا منابع مالی لازم در این زمینه را تأمین کنند، متأسفانه به نظر می‌رسد بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹ برای دوری از مسئولیت نظارت در حوزه اعتبارسنجی، این وظیفه حاکمیتی را از بسته سیاستی سال مذکور حذف کرده است.</p> <p>اما در تیصره «۳» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ مجدداً بحث اعتبارسنجی مشتریان</p>				

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
مطرح شده است که اولاً سیاست مناسب و مطابق با ماده (۹۱) قانون برنامه پنجم توسعه است و ثانیاً مشخص نیست که چرا بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹ روی اعتبارسنجی تأکیدی ندارد و در برخی سالها (سالهای ۱۳۸۸ و ۱۳۹۰) روی آن متمرکز می‌شود.				
چنانچه ارتباط بین بانکها و بانک مرکزی به صورت آنلاین و سریع باشد، به طوری که افزایش تعداد تسهیلات اعطایی بانکها و مدت زمان	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۴۵) بانکها موظفند برای ارائه تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی یک شماره پیگیری منحصر به فرد را از بانک مرکزی دریافت و تمامی ثبت‌های مربوط به تسهیلات مذکور را با درج کد یاد شده انجام دهند، به نحوی که گزارش‌گیری از تمامی وقایع مرتبط با	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

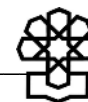
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>پاسخگویی و نظارت بانک مرکزی موجب گرفتاری مردم و ایجاد رانت و فساد نشود، سیاست ماده (۴۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ یک سیاست مناسبی بود. با توجه به اینکه در بندهای «الف» و «ب» ماده (۹۰) قانون برنامه پنجم توسعه بر تکمیل سامانه جامع تبادل اطلاعات مشتریان و امکان احراز صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده از سوی مشتریان تأکید شده است، شایسته بود که ماده</p>			<p>تسهیلات، براساس کد یاد شده امکانپذیر باشد.</p>	

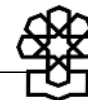
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
(۴۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ به‌طور کامل‌تری برای سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز ارائه می‌شد که این کار انجام نشده است.				
این ماده نیز یک توصیه کلی است و به دلیل مشخص نبودن فناوری اطلاعات مورد بحث و نداشتن سقف زمانی مشخص در سال ۱۳۸۸ از ضمانت اجرائی پایینی برخوردار بوده است. زیرا ممکن است هرکدام از بانک‌ها از یک فناوری متفاوت	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۴۹) بانک‌ها در راستای دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های صادر شده از سوی بانک مرکزی، باید تدابیری اتخاذ نمایند تا با نظارت دقیق بر عملیات، فعالیت‌ها و فرآیندهای مبتنی بر فناوری اطلاعات، از صحت، سلامت و امنیت اطلاعات تولید شده و تراکنش‌های انجام شده، اطمینان کافی حاصل شود.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
استفاده کنند که در این صورت با نظام یکپارچه و متمرکز نیز همخوانی و همسویی نداشت. لذا حذف این ماده در بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ توجیه مناسبی دارد.				
اعمال اصلاحات به روش ماده (۵۱) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در صورتی که شورای پول و اعتباری وجود نداشت، خوب بود، اما اگر شورای پول و اعتبار فعال و برقرار باشد بهتر است این کار توسط	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۵۱) رئیس کل بانک مرکزی مجاز است در صورت لزوم، اصلاحات لازم را در این مصوبه بجز در مواد (۲) تا (۶) و ماده (۸) و ماده (۱۰) تا ماده (۱۹) و مواد (۲۱)، (۲۴)، (۲۶) و (۳۶) انجام دهد.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

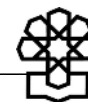
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
شورای پول و اعتبار انجام شود و اصلاحات صورت گرفته توسط رئیس کل ابلاغ شود. لذا حذف این ماده در بسته‌های سیاستی سال های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ توجیه مناسبی دارد.				
یکی از مشکلات اصلی نظام بانکی دولتی، بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به این بانک هاست. لذا تصویب این ماده می‌تواند مطالبات غیرجاری بانک‌های دولتی (حتی بانک‌های غیردولتی) را در آینده افزایش دهد که مسبب این امر بانک مرکزی است. دخالت بانک مرکزی در نوع وثیقه دریافتی	ماده (۱۰) بانک‌های دولتی مکلف و بانک‌های غیردولتی مجاز هستند تضمین معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی را پس از موافقت بانک مرکزی به عنوان وثیقه برای اعطای تسهیلات به شرکت‌های دولتی و منظور خرید کالاهای اساسی و یارانه‌ای و مباحثرت در تنظیم بازار، مورد پذیرش قرار دهند.	ماده (۸) بانک‌های دولتی مکلف و بانک‌های غیردولتی مجاز هستند تضمین معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی را پس از موافقت بانک مرکزی به‌عنوان وثیقه برای اعطای تسهیلات به شرکت‌های دولتی به‌منظور خرید کالاهای یارانه‌ای و مباشرت در تنظیم بازار مورد پذیرش قرار دهند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
بانک‌ها خصوصاً در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ می‌تواند دخالت در امور اجرایی آنها محسوب شود و از وظایف حاکمیتی بانک مرکزی به دور است.				
چنانچه پرداخت تسهیلات موضوع ماده (۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ماده (۱۱) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ تنها از محل منابع داخلی بانک‌ها صورت می‌گرفت، مشکلی وجود نداشت، اما عملکرد نظام بانکی در خصوص پرداخت تسهیلات از محل وجوه	ماده (۱۱) در راستای اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها، دستگاه‌های متولی بخش‌های اقتصادی می‌توانند از طریق تخصیص وجوه اداره شده و تلفیق آن با منابع داخلی مؤسسات اعتباری در چارچوب قراردادهای عاملیت در جهت اعطای تسهیلات به طرح‌های مرتبط با تغییر فناوری تولید، اصلاح الگوی مصرف آب و انرژی، سرمایه در گردش و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و سرمایه‌گذاری در طرح‌های مرتبط با انرژی تجدیدپذیر اقدام نمایند.	ماده (۹) در راستای اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها، دستگاه‌های متولی بخش‌های اقتصادی می‌توانند از طریق تخصیص وجوه اداره شده و تلفیق آن با منابع داخلی مؤسسات اعتباری در چارچوب قراردادهای عاملیت در جهت اعطای تسهیلات به طرح‌های مرتبط با تغییر فناوری تولید، اصلاح الگوی مصرف آب و انرژی، سرمایه در گردش و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و سرمایه‌گذاری در طرح‌های مرتبط با انرژی تجدیدپذیر اقدام نمایند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
<p>اداره شده نشان می دهد که این موضوع می تواند دو مشکل اساسی ایجاد کند:</p> <p>۱. مشکل انتخاب بد و خطـر اخلاقی در خصوص استفاده و تخصیص بهینه وجوه اداره شده که می تواند مطالبات غیرجاری بانکها را افزایش دهد.</p> <p>۲. احساس مالکیت بانک ها نسبت به این وجوه و عدم تمایل به عودت وجوه مذکور (اخیراً در برخی گزارشها از تخلفات بانکها محسوب شده است و بانکها وجوه</p>	<p>طرح های نیمه تمام و سرمایه گذاری در طرح های مرتبط با انرژی های تجدیدپذیر، اقدام نمایند.</p>			

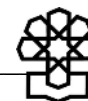
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
مربوطه را به حساب خزانة برگشت نداده‌اند)، لذا آوردن این ماده جدید چندان توجیه مناسبی ندارد.				
مواد (۱۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ از بهترین مواد پیشنهادی است، مشروط بر اینکه اختیارات هیئت مدیره در این زمینه به بخشودگی جرائم تأخیر تسهیلات اعطایی از محل منابع داخلی محدود شود. هیئت مدیره بانکها حق	ماده (۱۴) مؤسسات اعتباری در صورت تصویب هیئت مدیره خود می‌توانند نسبت به بخشش وجه التزام تأخیر تأدیه دین مشتریان، حداکثر به میزان مابه‌التفاوت نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین مندرج در قرارداد مربوط و نرخ سود تسهیلات اعطایی، طبق ضوابط شورای پول و اعتبار اقدام نمایند. در مواردی که بدهی معوق تعیین تکلیف و تقسیط می‌گردد،	ماده (۱۳) هیئت مدیره مؤسسات اعتباری می‌توانند در صورت تسویه بدهی مشتریان به صورت دفعتاً واحده، نسبت به بخشودگی تا ۶ درصد جریمه تأخیر اقدام نمایند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
بخشودگی جرائم تسهیلاتی که از محل وجوه اداره شده و یا می‌باشد. بدیهی است چنانچه حساب ذخیره ارزی مشتری در بازپرداخت اقساط قصور نماید، مشمول بخشش مذکور نمی‌گردد. زیرا این وجوه به عاملیت و به طور امانی به بانک‌ها واگذار شده است و اصل و فرع آن نیز باید تمام و کمال به خزانه یا محل مربوط عودت شود.	بخشش وجه التزام تأخیر تأدیه دین پس از پرداخت اقساط و تسویه کامل بدهی امکانپذیر می‌باشد. بدیهی است چنانچه حساب ذخیره ارزی مشتری در بازپرداخت اقساط قصور نماید، مشمول بخشش مذکور نمی‌گردد.			
ماده (۱۴) بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ و ماده (۱۹) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ از موارد خوبی است که می‌تواند	ماده (۱۹) مؤسسات اعتباری موظفند لیست مشتریان بدحساب و خوش حساب خود را به‌طور مستمر به بانک مرکزی اعلام نمایند. بانک مرکزی موظف است براساس اطلاعات	ماده (۱۴) بانک مرکزی موظف است بانک اطلاعات مشتریان محروم از خدمات بانکی و موارد محرومیت را به مؤسسات اعتباری ارائه نماید. براین اساس مؤسسات اعتباری موظفند لیست	ذیل بند «۷» تبصره «۴» ماده (۱۴) بانک مرکزی مکلف است مکانیسم اعتبارسنجی مشتریان که دربرگیرنده اطلاعات مربوط به ارزش سرمایه‌گذاری، میزان تولید، تسهیلات مورد نیاز و بررسی فنی، مالی و اقتصادی طرح صورت گرفته توسط بانک عامل و نیز	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

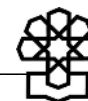
ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
به کاهش و کنترل مطالبات غیرجاری بانک‌ها کمک شایانی محرومیت، موضوع را مستمراً به مؤسسات اعتباری اعلام نماید.	دریافتی از مؤسسات اعتباری با ایجاد بانک اطلاعاتی از مشتریان محروم از خدمات بانکی و موارد محرومیت، موضوع را مستمراً به مؤسسات اعتباری اعلام نماید.	مشتریان بدحساب خود را به‌طور مستمر به‌روز کنند.	سابقه خوش‌حسابی و بدحسابی مشتریان می‌باشد را جهت اجرا به بانک‌ها ابلاغ نماید.	
مطابق ماده (۹۵) قانون برنامه پنجم توسعه، بانک مرکزی اجازه یافته است تا پایان سال ۱۳۹۰ نسبت به ایجاد صندوق ضمانت سپرده در قالب یک نهاد عمومی غیردولتی اقدام کند. علیرغم اینکه در ماده (۲۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ بانک مرکزی خود را مکلف به راه‌اندازی سیستم بیمه سپرده	در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	ماده (۲۰) بانک مرکزی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی تمهیدات لازم برای بیمه سپرده‌های کوچک را فراهم خواهد نمود.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
کرده بود، در سال ۱۳۹۰ و با وجود صراحت قانون برنامه پنجم توسعه، این سیاست از برنامه های بانک مرکزی حذف شده است.				
براساس تبصره ماده (۹۱) قانون برنامه پنجم توسعه، مدیران عامل و هیئت مدیره بانکها فقط مجاز به پرداخت تسهیلات به طرح های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند. لذا از مفاد تبصره مذکور چنین برمی آید که طرح های دارای توجیه باید از اولویت یکسانی	ماده (۱۸) مؤسسات اعتباری می توانند در ارائه تسهیلات، اعتبارات و سایر خدمات بانکی، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهدار تهران، بورس کالای ایران یا فرابورس ایران را با توجه به میزان نقدشوندگی و شفافیت در اولویت قرار دهند.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
برخوردار باشند و دادن اولویت به شرکت های بورسی با روح رقابت پذیری و قانون برنامه همخوانی ندارد.				
براساس بند «۳» ماده (۲۲) قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ رسیدگی به عملیات بانک مرکزی از لحاظ انطباق آنها با موازین قانونی از اختیارات هیئت نظار است. لذا علیرغم اینکه پیشنهاد بانک مرکزی پیشنهاد خوبی است، اما مغایر با قانون بوده	ماده (۲۲) بانک مرکزی موظف است هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد این مجموعه را به شورای پول و اعتبار ارائه نماید.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ درخصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

ارزیابی کارشناسی	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۹	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸	بسته پیشنهادی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۷
و بهتر بود در قالب یک لایحه نسبت به اصلاح قانون فوق الذکر اقدام و قانون نیز نقض نمی‌شد.				
با توجه به وجود ماده (۹۸) قانون برنامه پنجم توسعه، نیازی به چنین پیشنهادی نبود؛ بلکه باید نسبت به کلیات عقد مذکور ابلاغیه صورت می‌گرفت و با مشخص کردن سقف زمانی معین، ابلاغیه مربوطه در قالب مصوبه شورای پول و اعتبار به بانک‌ها ابلاغ می‌شد.	ماده (۲۳) بانک مرکزی موظف است در چارچوب ماده (۹۸) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، نسبت به ابلاغ دستورالعمل و مقررات ناظر بر خرید دین توسط مؤسسات اعتباری اقدام نماید.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.	در بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ در خصوص این مورد پیشنهادی ارائه نشده است.

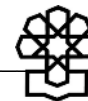
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

به نظر می‌رسد که بسته پیشنهادی بانک مرکزی برای سال ۱۳۹۰ نیز در مجموع نقاط قوت و ضعف بسیاری دارد، اما شاید مناسب‌تر این باشد که مجدداً کار بیشتری بر روی نقاط ضعف بسته پیشنهادی صورت گیرد تا نقاط ضعف این بسته برطرف و مجموعه کاملی از دستورالعمل‌ها جهت ساماندهی شبکه بانکی کشور و به طور کلی بخش پولی اقتصاد ایران تهیه شود. نتایج مهم این بررسی نشان می‌دهد که نقاط قوت و ضعف بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ را در مطابقت با سال‌های ماقبل آن می‌توان به صورت زیر طبقه‌بندی کرد:

نقاط قوت

نقاط قوت بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ را می‌توان به شرح ذیل برشمرد:

۱. دستورالعمل‌های تسهیلات اعطایی خرید مسکن توسط بانک مسکن و همچنین موارد خاص برای سایر بانک‌ها در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ ارائه و تا مردم و نظام بانکی از سردرگمی خارج شده‌اند. لذا بسته سیاستی بانک مرکزی در خصوص این ماده برای سال ۱۳۹۰ نسبت به سال‌های قبل از جامعیت لازم برخوردار است.
۲. نحوه اعطای تسهیلات مسکن مهر در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ برخلاف سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ که تابع مقررات خاص و نامعلوم بود، در این بسته سیاستی تعیین تکلیف شده است.
۳. الزام بانک‌ها به پرداخت تسهیلات تا حداکثر ۸۰ درصد بهای خودرو در بندهای «ج و د» ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ امری پسندیده و مناسبی است.
۴. سطح انواع وام‌های قرض‌الحسنه در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نسبت به سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ افزایش داشته است که این امر در راستای رفع حوائج مردم مثبت ارزیابی می‌شود.
۵. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ و با توجه به بند «الف» ماده (۸۶) قانون برنامه پنجم توسعه (که مسئولیت حسن اجرای آن برعهده بانک مرکزی است)، بانک مرکزی راه‌اندازی تشکیلات جدیدی را به بانک‌ها تکلیف کرده است. از آنجا که افتتاح شعبه جدید به این منظور ممنوع می‌باشد، می‌توان عنوان کرد که این مصوبه بسته سیاستی مطابق با مفاد قانون فوق است.
۶. تبصره «۳» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ به نحو شایسته‌ای بحث اعتبارسنجی

مشتریان را به مؤسسات اعتباری تکلیف کرده است که مطابق با ماده (۹۱) قانون برنامه پنجم توسعه بوده و نظارت دقیق بانک مرکزی را نیز لازم دارد.

۷. در تبصره «۱» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نحوه اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی مشخص شده است که از بعد سیاستی مناسب است و صرفاً باید مبنای سقف های تعیین شده مشخص باشد و نظارت دقیق مرکزی ضروری است.

۸. به نظر می رسد بانک مرکزی حداکثر حق الوکاله سپرده های سرمایه گذاری برای بانک ها را برای سال های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ معادل ۲/۵ درصد تعیین کرده است تا بانک ها در جهت افزایش کارآیی تلاش بیشتری بکنند، البته بهتر بود این نرخ در سال های آتی نیز کاهش می یافت تا به مرور به زیر ۲ درصد تقلیل یابد، زیرا استاندارد حق الوکاله برخی کشورها نظیر ایتالیا و ترکیه کمتر از ۲ درصد است.

۹. تبصره «۱» ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ تلاشی جهت ساماندهی منابع قرض الحسنه و به کارگیری اختیاری آن صرفاً برای اهداف قرض الحسنه است، این امر در راستای تحقق بخشیدن به بند «الف» ماده (۸۶) قانون برنامه پنجم توسعه و به نحو شایسته ای ارائه شده است که مثبت ارزیابی می شود.

۱۰. ماده (۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، بیانگر اتخاذ سیاست پولی انبساطی در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل آن است که البته ضمن ارزیابی مثبت این روند از تغییرات کاهش در نرخ های ذخیره قانونی، با توجه به روند اعطای تسهیلات به نظر می رسد این آزادسازی در سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ کمک شایانی به افزایش پرداخت تسهیلات به بخش غیردولتی نکرده است.

۱۱. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ طرح های جدید نیز امکان اخذ تسهیلات را پیدا می کنند که از نقاط قوت بسته مذکور به شمار می رود.

۱۲. در بسته سیاستی سال های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ بیشتر روی میادلات و روابط الکترونیکی بین بانکی تأکید شده است که می تواند بیانگر فعال شدن بازار بین بانکی طی چهار سال باشد.

۱۳. در ماده (۲۰) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ مقرر شده است که تا پایان خردادماه به منظور ایجاد هویت دیجیتال برای مشتریان، کارکنان و سامانه های بانکی، پایگاه داده اطلاعات جامع هویتی راه اندازی شود و مؤسسات اعتباری صدور گواهی نامه های امضای دیجیتالی و... را مطابق با زمانبندی بانک مرکزی به اجرا در آورند. در صورتی که مفاد این ماده بسته سیاستی در سال ۱۳۹۰ اجرا شود، می تواند به اجرای ماده (۹۷) قانون برنامه پنجم توسعه در خصوص افزایش شفافیت و نظارت، ماده (۹۱) در خصوص اعتبارسنجی و ماده (۹۰) در خصوص تکمیل سامانه جامع اطلاعات

مشتریان و... کمک شایانی می‌کند.

۱۴. در ماده (۲۱) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ مشارکت در تشکیل شبکه الکترونیک پرداخت کارت‌ها تا پایان سال ۱۳۹۰ به بانک‌ها تکلیف شده است که به نوعی حساب‌های کارت‌های متمرکز و منظم می‌شوند. این سیاست یک گام مثبت در زمینه ساماندهی حساب‌های کارت‌های نظام بانکی محسوب می‌شود.

۱۵. انجام هرگونه معامله بین مؤسسات اعتباری با یکدیگر و همچنین بین مؤسسات اعتباری و بانک مرکزی به شکل ضابطه‌مندی در چارچوب عملیات بازار بین بانکی ریالی در قالب عقد جعاله با حداکثر نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی و دستورالعمل‌های مربوطه، در سال ۱۳۹۰ حالت اجرایی‌تر و تکلیفی داشته و مثبت ارزیابی می‌شود.

۱۶. نکته جالب توجه در خصوص صدر ماده (۶) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ این است که عبارت «عقود مشارکتی تسقیطی» یک عبارت مبهم و ناشناخته است. چنانچه هدف سیاستگذار این باشد که بانک‌ها اجازه تبدیل عقود مشارکتی به عقود مبادله‌ای را ندارند، یک سیاست مثبت و قابل قبول ارزیابی می‌شود.

۱۷. ماده (۱۳) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ از بهترین مواد پیشنهادی است، مشروط بر اینکه اختیارات هیئت مدیره در این زمینه به بخشودگی جرائم تأخیر تسهیلات اعطایی از محل منابع داخلی محدود شود. هیئت مدیره بانک‌ها حق بخشودگی جرائم تسهیلاتی که از محل وجوه اداره شده و یا حساب ذخیره ارزی پرداخت شده است را نمی‌تواند داشته باشد، زیرا این وجوه به عاملیت و به‌طور امانی به بانک‌ها واگذار شده است و اصل و فرع آن نیز باید تمام و کمال به خزانه یا محل مربوط عودت شود.

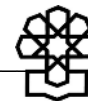
نقاط ضعف

نقاط ضعف بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ را می‌توان به شرح ذیل برشمرد:

۱. برخلاف سال ۱۳۸۷ در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ هیچ‌گونه سرفصلی برای اعطای اعتبارات تعریف نشده است که این امر می‌تواند شفافیت اعتبارات اعطایی توسط نظام بانکی را تضعیف کند.

۲. آنچه که در خصوص سهم‌بندی تسهیلات استنباط می‌شود این است که:

اولاً مشخص نیست سهم‌بندی بخش‌ها بر چه اساس و معیاری تعیین شده است.

ثانیاً کاهش سهم بخش کشاورزی در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ از طریق افزایش سهم بخش مسکن و ساختمان جایگزین شده است که با بند «الف» ماده (۴۵) قانون برنامه پنجم توسعه که بر حمایت از تولید محصولات کشاورزی تأکید دارد، مغایر به نظر می‌رسد.

ثالثاً در عمل بانک‌ها سهم‌بندی توصیه شده از طریق بسته‌های سیاستی را طی سال‌های مختلف رعایت نکرده‌اند. این امر به نوعی دلالت بر ضعف و یا عدم نظارت بانک مرکزی بر اجرای قوانین بالادستی دارد.

رابعاً سهم بخش صنعت و معدن غیردولتی از مانده کل تسهیلات اعطایی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در پایان سال ۱۳۸۸ معادل ۲۳/۷ درصد بوده که باید براساس بسته سیاستی همان سال این سهم معادل ۳۵ درصد می‌شد. لذا این ماده که در سال‌های مختلف توصیه شده و می‌شود، به دلیل نظارت ضعیف بانک مرکزی در مصرف تسهیلات اثربخش و مؤثر نبوده است.

۳. تشویق مؤسسات اعتباری از محل ذخایر قانونی مغایر با بند «۳» ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ است. زیرا در بند مذکور حداقل و حداکثر دامنه ذخایر قانونی به ترتیب ۱۰ و ۳۰ درصد تعیین شده است که تشویق بسته سیاستی ممکن است حداقل دامنه ذخایر مذکور را نقض کند.

۴. لغو ممنوعیت موضوع بند «۱» ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ در بسته های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰، هر چند به بانک‌های خصوصی کمک می‌کند زیرا این بانک‌ها در اغلب موارد از طریق لیزینگ‌ها اقدام به اعطای وام مسکن می‌کنند و وام مسکن یکی از وام‌های مهم این بانک‌هاست، اما آزاد گذاشتن بانک‌های دولتی در این زمینه می‌تواند به دلیل انحراف در تخصیص منابع مشکل‌آفرین باشد.

۵. بانک مرکزی با ابلاغ بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ بند «د» ماده (۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه را که مربوط به حمایت از تسهیلات مسکن در محدوده بافت‌های فرسوده شهری است، نادیده گرفته است.

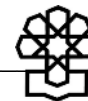
۶. تعیین نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی در دامنه ۱۴ تا ۱۷ درصد آن هم در شرایطی که بانک‌ها به دلیل امکان نظارتی ناکافی بانک مرکزی، به راحتی بخش‌نامه‌های نهاد مذکور را دور می‌زنند، می‌تواند دو پیامد منفی داشته باشد:

الف) سودآوری بانک‌ها را کاهش می‌دهد و آنها به سمت فعالیت‌های غیرمشاع نظیر سرمایه‌گذاری، خدمات کارمزدی، بانکداری اختصاصی و ... سوق داده می‌شوند و دیگر تسهیلاتی به بخش غیردولتی پرداخت نمی‌کنند.

ب) احتمال افزایش مطالبات غیرجاری بانک‌ها از سال ۱۳۹۰ به بعد برای عقود مشارکتی

- افزایش می‌یابد که دلیل آن تفاوت بین نرخ سود بازارهای آزاد و رسمی است.
۷. تبصره «۳» ماده (۶) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، مؤسسات اعتباری و شرکت های لیزینگ را مکلف به بخشش ۹۰ درصدی سود مسترد در اقساط زودپرداخت کرده است که این موضوع قبلاً توسط بانک‌ها تعیین می‌شد. تبصره مذکور می‌تواند به دلیل کاهش سودآوری بانک‌ها آنها را تشویق به عدم پرداخت تسهیلات به مردم نماید. زیرا این امر برای بانک‌ها ریسک ناشی از زودتر از موعد را به وجود می‌آورد که منطقی نیست. همچنین تکلیف چنین موضوعی با حفظ حقوق سپرده‌گذاران نیز منافات دارد.
۸. تعیین حداکثر سود ۱۷ درصد برای عقود مشارکتی خلاف قانون است و بانک‌ها را به این سمت عدم پرداخت عقود مشارکتی سوق می‌دهد و اصولاً با ماهیت عقود مشارکتی از لحاظ شرعی و عرفی مغایرت دارد.
۹. بانک مرکزی در بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ ممنوعیت اضافه برداشت بانک‌ها را، موضوع تبصره «۱» ماده (۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و تبصره «۵» ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، حذف کرده است که می‌تواند بیانگر شکسته شدن قفل‌های مشهور این بانک بر روی بانک‌ها و خطر افزایش بی‌رویه نقدینگی (تجربه سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶) باشد و با سیاست هدفمندسازی یارانه‌ها چندان همسو نیست.
۱۰. به دلیل نادیده گرفته شدن نکات مثبت و مهم ماده (۷) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷ و ماده (۱۴) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، بسته سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ جنبه نظارتی بانک مرکزی را کمتر مورد توجه قرار داده است.
۱۱. آنچه که در ماده (۱۲) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ نسبت به ماده (۱۶) بسته سال ۱۳۸۸ مغفول مانده است، نرخ کارمزد ۴ درصد پرداخت قرض الحسنه است که باید برای سال ۱۳۹۰ نیز تصریح می‌شد.
۱۲. فروش سهام و دارایی‌های مازاد در ماده (۱۶) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و مواد (۲۸) و (۲۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ به مؤسسات اعتباری تکلیف شده است اما گزارش‌های رسیده حاکی از آن است که مؤسسات مذکور عملکرد موفقی را در این زمینه نداشته‌اند که دلایل آن عمدتاً به مشکلات و اگذاری، نحوه قیمتگذاری و مزایده آن برمی‌گردد.
۱۳. تفکیک ذینفع واحد به واحدهای تولیدی و غیرتولیدی اولاً مفهوم ذینفع واحد را خدشه‌دار کرده است. زیرا ممکن است شرکت‌هایی وجود داشته باشند که همزمان در دو بخش تولیدی و غیرتولیدی فعالیت داشته باشند که در این حال تفکیک و تعیین سقف برای نوع

فعالیت مسئله‌ساز و مبهم خواهد بود. ثانیاً مشخص نیست درصدها و سقف‌های تعیین شده در ماده (۱۵) براساس چه معیاری برای کلیه بانکها یکسان در نظر گرفته شده است.

۱۴. مبنای اختصاص سرمایه در گردش به میزان ۵۰ درصد فروش سال قبل، به علت وجود شرایط بحران جهانی و اجرای هدفمندی‌سازی یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ مبنای منصفانه‌ای برای واحدهای تولیدی که در سال ۱۳۸۹ با کاهش فروش مواجه شده‌اند، نیست.

۱۵. در خصوص تبصره «۴» ماده (۱۵) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ باید عنوان کرد که این تبصره یک سیاست مناسب تلقی می‌شود اما به شکل فعلی ضمانت اجرایی لازم را ندارد و بانکها به راحتی می‌توانند برای شرکت‌های تحت پوشش خود تسهیلات اخذ کنند.

۱۶. هرچند که ماده (۱۹) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ به مشتریان خوش حساب و بدحساب اشاره کرده است، اما نحوه رفتار با آنها را توضیح نداده است که این امر می‌تواند مفسده‌انگیز باشد.

۱۷. صدر ماده (۱۰) بسته سیاستی سال ۱۳۸۷، ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸، تبصره «۴» ماده (۱۸) بسته سیاستی ۱۳۸۹ و ماده (۱۷) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ همگی در راستای ساماندهی بازار رسمی و غیررسمی بازار پول ابلاغ شده است، اما متأسفانه بانک مرکزی در جلوگیری از گسترش بازار غیررسمی غیرمجاز، موفق عمل نکرده است و حتی با وجود قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی نیز صندوق‌ها و مؤسسات اعتباری متعدد جدید بدون مجوز بانک مرکزی گسترش یافته است.

۱۸. براساس ماده (۸۷) قانون برنامه پنجم توسعه، سقف سهم مشارکت طرف خارجی از تأسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی باید توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین شود که این امر در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ مورد غفلت واقع شده است.

۱۹. در بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ برنامه مشخصی در زمینه واگذاری سهام بانک‌ها ارائه نشده است که می‌تواند نشان از بی‌برنامگی نظام بانکی در این زمینه باشد.

۲۰. بسته‌های سیاستی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به‌طور کلی موضع رعایت استانداردهای بال (۲) را حذف کرده است که دلیل آن مشخص نیست.

۲۱. در خصوص ماده (۴) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰، باید عنوان کرد که ممنوعیت بازخرید اوراق مشارکت قبل از رسید برای بانکها و اجازه معامله آن در بورس با نرخ سود مشخص (۱) درصد بالاتر از نرخ سود سپرده‌های متناظر، منطقی نبوده و نوعی ریسک را به اوراق مشارکت تحمیل می‌کند. این امر اعتبار اوراق مذکور را کاهش می‌دهد.

۲۲. با مقایسه نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ می‌توان موارد زیر را استنباط کرد:

الف) طبقه‌بندی زمانی سپرده‌ها تغییر کرده است که نشان از سردرگمی سیاستگذاری پولی بانک مرکزی دارد به این مفهوم که نمی‌توان سپرده‌ها را براساس دوره زمانی با ثباتی شناسایی و یا طبقه‌بندی کرد.

ب) نکته قابل تأمل این است که کاهش نرخ سود سپرده‌ها توسط بانک مرکزی درحالی که از ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۰ نرخ تورم در حال رشد است، می‌تواند به کاهش سپرده‌های مدت‌دار شده و ممکن است ثبات اقتصادی را نیز تحت تأثیر قرار دهد. در نتیجه این ماده مغایر با ماده (۹۲) قانون برنامه پنجم توسعه است.

۲۳. با توجه به اینکه در بندهای «الف» و «ب» ماده (۹۰) قانون برنامه پنجم توسعه بر تکمیل سامانه جامع تبادل اطلاعات مشتریان و امکان احراز صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده از سوی مشتریان تأکید شده است، شایسته بود که ماده (۴۵) بسته سیاستی سال ۱۳۸۸ به‌طور کامل‌تری برای سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ نیز ارائه می‌شد که این کار انجام نشده است.

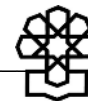
۲۴. دخالت بانک مرکزی در نوع وثیقه دریافتی بانک‌ها خصوصاً در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ می‌تواند دخالت در امور اجرایی آنها محسوب شود و از وظایف حاکمیتی بانک مرکزی به دور است.

۲۵. چنانچه پرداخت تسهیلات موضوع ماده (۹) بسته سیاستی سال ۱۳۸۹ و ماده (۱۱) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰ تنها از محل منابع داخلی بانک‌ها صورت می‌گرفت، مشکلی وجود نداشت، اما عملکرد نظام بانکی درخصوص پرداخت تسهیلات از محل وجوه اداره شده نشان می‌دهد که این موضوع می‌تواند دو مشکل اساسی ایجاد کند:

الف) مشکل انتخاب بد و خطر اخلاقی درخصوص استفاده و تخصیص بهینه وجوه اداره شده که می‌تواند مطالبات غیرجاری بانک‌ها را افزایش دهد.

ب) احساس مالکیت بانک‌ها نسبت به این وجوه و عدم تمایل به عودت وجوه مذکور (اخیراً در برخی گزارش‌ها از تخلفات بانک‌ها محسوب شده است و بانک‌ها وجوه مربوطه را به حساب خزانه برگشت نداده‌اند)، لذا آوردن این ماده جدید چندان توجیه مناسبی ندارد.

۲۶. مطابق ماده (۹۵) قانون برنامه پنجم توسعه، بانک مرکزی اجازه یافته است تا پایان سال ۱۳۹۰ نسبت به ایجاد صندوق ضمانت سپرده در قالب یک نهاد عمومی غیردولتی اقدام

کند، در بسته سیاست سال ۱۳۹۰ و با وجود صراحت قانون برنامه پنجم توسعه، این سیاست از برنامه‌های بانک مرکزی حذف شده است.

۲۷. براساس تبصره ماده (۹۱) قانون برنامه پنجم توسعه، مدیران عامل و هیئت مدیره بانک‌ها فقط مجاز به پرداخت تسهیلات به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی باشند. لذا از مفاد تبصره مذکور چنین برمی‌آید که طرح‌های دارای توجیه باید از اولویت یکسانی برخوردار باشند و دادن اولویت به شرکت‌های بورسی (موضوع ماده (۱۸) بسته سیاستی سال ۱۳۹۰) با روح رقابت‌پذیری و قانون برنامه همخوانی ندارد.

۲۸. براساس بند «۳» ماده (۲۲) قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱، رسیدگی به عملیات بانک مرکزی از لحاظ انطباق آنها با موازین قانونی از اختیارات هیئت نظار است. لذا علیرغم اینکه پیشنهاد بانک مرکزی در ماده (۲۲) بسته سیاستی پیشنهاد خوبی است، اما مغایر با قانون بوده و بهتر بود در قالب یک لایحه نسبت به اصلاح قانون فوق‌الذکر اقدام، و قانون نیز نقض نمی‌شد.

منابع و مأخذ

۱. بسته‌های سیاستی - نظارتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۹، ۱۳۸۸/۱/۱۹ و ۱۳۸۹/۱/۱۹ و ۱۳۹۰/۱/۱۹.
۲. حیدری، حسن و صمد عزیزنژاد. گزارش کارشناسی درباره بسته سیاستی بانک مرکزی و مصوبه کمیسیون اقتصاد هیئت وزیران. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۹۱۶۴، شهریورماه ۱۳۸۷.
۳. عزیزنژاد، صمد. گزارش کارشناسی درخصوص ارزیابی بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۹۸۷۹، مهرماه ۱۳۸۸.
۴. عزیزنژاد، صمد. ساختار تشکیلاتی، وظایف و فرآیند تصمیم‌گیری در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و نحوه تعامل با بانک‌ها، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۸۵۴۷، شهریورماه ۱۳۸۶.
۵. قانون پولی و بانکی، مصوب ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی.
۶. قانون عملیات بانکی بدون ربا، مصوب ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی.
۷. قانون برنامه چهارم توسعه... ربا، مصوب سال ۱۳۸۳ مجلس شورای اسلامی.
۸. قانون الحاق یک تبصره به ماده (۵) قانون... اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی.

شماره مسلسل: ۱۰۸۸۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی تطبیقی بسته سیاستی - نظارتی بانک مرکزی طی سالهای ۱۳۸۷-۱۳۹۰

نام دفتر: مطالعات اقتصادی

تهیه و تدوین کنندگان: صمد عزیزنژاد، رقیه فضلی

ناظر علمی: احمد شعبانی

مناقضی: معاونت پژوهشی

ویراستار ادبی: —

ویراستار تخصصی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. تسهیلات

۲. بسته سیاستی - نظارتی

۳. بانک مرکزی

۴. سیاست پولی

۵. نرخ سود

۶. ذخایر قانونی

۷. اوراق مشارکت

۸. یارانه‌ها

۹. وجوه اداره شده

۱۰. دارایی‌های مازاد

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۴/۱۹